

A Bocskai István Gimnázium, Szakképző Iskola és Diákotthon Pedagógiai Programja

Biharkeresztes, 2008. április 29.

Hatályos 2008. -tól

**Szabó András
igazgató**

Tartalomjegyzék

1. A Pedagógiai Program jogszabályi háttere	3
2. Az intézmény bemutatása	4
2.1. Az iskola története	4
2.2. Az iskola helye, szerepe a vonzáskörzet ifjúságának oktatásában	6
2.3. A vonzáskörzet gazdasági, infrastrukturális és szociális adottságai	7
2.4. Az intézmény külső kapcsolatai	8
2.5. Az iskola belső adottságai, feltételei	10
2.6. Következtetések, lehetőségek és fejlesztések	11
3. Az iskola nevelési programja	12
3.1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai	12
3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
3.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	15
3.4. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	17
3.5. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység	18
3.6. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	19
3.7. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	20
3.8. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	20
3.9. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	21
3.10. A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	42
3.11. Az intézmény egészségsnevelési programja, a mindennapos testedzés	43
3.12. Az intézmény környezeti nevelési programja	55
4. Az iskola helyi tanterve	60
4.1. Gimnáziumi óratervek	60
4.2. Szakiskolai óratervek	65
4.3. Az intézmény alaptevékenysége	66
4.4. Tankönyvek, segédletek kiválasztásának elvei, ingyenes tankönyv igénybevételének lehetőségei	67
4.5. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	69
4.6. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének, a tanulói teljesítmény, magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei, formái	71
4.7. A tantárgyi modulok értékelése és minősítése, beszámításuk az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe	74
4.8. A középszintű érettségi vizsga témakörei	74
4.9. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	91
4.10. Az iskola szakmai programja	94
5. A kollégium pedagógiai programja	99
5.1. Helyzetelemzés	99
5.2. A kollégium nevelési alapelvei, célkitűzései	101
5.3. Feladatmeghatározás	102
5.3.1. A tanulási kultúra fejlesztése	102
5.3.2. Közösségi értékrend és normarendszer fejlesztése	104
5.3.3. Egészséges és kulturált életmódra nevelés, hagyományok ápolása, továbbfejlesztése	105
5.3.4. Sajátos nevelési módszerek alkalmazása	108
5.3.5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység	109
5.4. A pedagógiai tevékenység ellenőrzése, értékelése	110
5.5. A kollégiumi tevékenység szerkezete	111
5.5.1. Kötelező foglalkozások	111
5.5.2. Kötelezően választott foglalkozások	130
5.5.3. Szabadon választható foglalkozások	131
5.5.4. Kulturális programok	132
5.6. A nevelőtanárok szakmai továbbképzése	133
5.7. Szerkezeti, szervezeti változások	133
5.8. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	133
6. A pedagógiai program érvényessége	134
7. A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozataláról és módosításának körülményeiről	134
8. Záradék	135
9. Melléklet: Tantárgyi tantervek	135

1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

1. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatási törvény)
2. A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet (a továbbiakban MKM rendelet)
3. A kerettantervi rendelet oktatási miniszter által elfogadott szövege (a továbbiakban kerettantervi rendelet).
4. A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat közoktatási feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és - fejlesztési tervének módosítása és kiegészítése 2007/ 2008-ig
5. A megyei önkormányzati fenntartású közoktatási intézményrendszer működésének minőségirányítási programja (2004-2008)
6. 1993. évi LXXVI. törvény a szakképzésről
7. 1993. évi LXXX. törvény a felsőoktatásról
8. 2001. évi CI. törvény a felnőttképzésről
9. 2001. évi XXXVII. törvény a tankönyvpiac rendjéről
10. 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról
11. A 3/2002. (II. 15.) OM rendelet a közoktatás minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről
12. A 46/2001. (XII. 22.) OM rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
13. A 26/2001. (VII. 27.) OM rendelet a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről
14. A 5/1998. (II. 18.) MKM rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
15. A 34/2001. (IX. 14.) OM-ISM együttes rendelet az iskolai sporttevékenységről
16. A 16/1994. (VII. 8.) MKM rendelet a szakmai követelmények kiadásáról
17. A 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
18. A 100/1997. (VI. 13.) Korm. Rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
19. A 130/1995. (X. 26.) Korm. Rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról
20. Az oktatási miniszter 10/2003. (IV.28.) OM rendelete a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 28/2000. (IX. 21.) OM rendelet módosításáról
21. A 24/2004. (IX.16.) OM rendelettel módosított 17/2004. (V. 20.) OM rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról
22. A 40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről

23. 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
24. 1057/2005. (V. 31.) Korm. határozat a szakképzés-fejlesztési stratégia végrehajtásához szükséges intézkedésekről
25. 1/2006. (II. 17.) OM rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről
26. 8/2006. (III. 23.) OM rendelet a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeiről, valamint a térségi integrált szakképző központ tanácsadó testületéről
27. 202/2007. (VII. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról

2. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

2.1. Az iskola története

A kormány határozata alapján 1964-ben a kisebb településeken is gimnáziumok létesültek, így Biharkeresztesen is. Az iskolák közül a nagyobb bázissal rendelkezők megmaradtak, a kisebbek nem bizonyultak eléggé életképeseknek. Az új gimnázium egy első osztállyal indult, a beírt tanulók száma 51 volt. Tantermük a Vasvári Pál utcai iskola emeleti nagy terme volt. (Hosszú 3 padosor jelezte, hogy az iskolában gyökeres változás történt.)

A Bocskai István Általános Iskola és Gimnázium első közös igazgatója Osváth András, igazgatóhelyettese Molnár Lajosné volt. Mindketten sokat fáradoztak azért, hogy a községben középiskola legyen és megmaradjon.

A gyerekek nagy része helybeli volt, de az idők folyamán egyre többen jöttek a környező falvakból: Ártándról, Bojtról, Bedőből, Toldról, Mezőpeterdről, Körösszegapátiból, Komádiból, Mezősasról, Bárándról, Kismarjából, Létavértesről, Berettyóújfaluból, később még távolabbról is. Így lassan kialakult az iskola vonzáskörzete.

Az első években többségében általános iskolai tanárok tanítottak a gimnáziumban is. Közülük néhányan egyetemen folytatták tanulmányaikat, a továbbtanulás igénye máig jellemzi a nevelőtestületet. Az iskolavezetés lehetőségeihez mérten ezt mindig támogatta.

A nevelőtestület összetétele kezdetben gyakran változott. Különösen az első években távoztak sokan az intézményből. A helyi önkormányzat igyekezett szolgálati lakások biztosításával elősegíteni a letelepedésüket.

Az idők folyamán növekedett a tanulói létszám, gyarapodott a tanári kar is. Lehetőség nyílt évfolyamonkénti párhuzamos osztályok indítására, a kötelező orosz mellett az angol nyelv tanítására, csoportbontásokra, fakultációs tantárgyak oktatására. A tanári karban az egyetemi diploma is alapkövetelmény lett.

Az 1964/65-ös tanévben indult a levelező tagozatos gimnáziumi oktatás is. A tagozatvezető Takács János volt. Néhány osztály leérettségizett, az utána jelentkezőket Berettyóújfaluba irányították. 1976-ban újra megindult itt az oktatás, 2006-ig folyamatosan működött. Bár sohan kimaradtak időközben, mégis a levelező tagozaton igen sok környékbeli dolgozó szerzte

meg az érettségi bizonyítványt. 2006-tól a kevés jelentkező miatt megkezdődött a levelező tagozat leépülése.

Az intézmény tanárai az oktatás, ismeretanyag elsajátítása mellett igyekeztek a tanulók szemléletét is formálni. A gimnáziumunkban a nevelőmunka mindenkor elsődleges tevékenységet jelentett az egyre színvonalasabb oktatás mellett. Kiemelkedő eredmény, hogy az elmúlt évtizedek során iskolánk tanulóinak a neveltségi szintje a kis iskolák emberközpontú, kiegyensúlyozott nevelési gyakorlatát bizonyította.

Az első időszakban az iskolának nem volt sem gondnoka, sem adminisztrátora. Az ez irányú feladatokat az igazgatóhelyettes látta el. 1969-től a közös igazgatású iskolának 2 igazgatóhelyettese volt. Az általános iskolában Molnár Lajosné után Papp Zoltánné, a gimnáziumi tagozaton Fülöp Mihály lett igazgatóhelyettes.

Az iskola igazgatói: 1964/65-ben Osváth András, 1965/66-ban Juhász Imréné, 1966-tól Pornói Imre, 1985-től Fülöp Mihály, 1998-tól Molnár Gizella, 2000-től Zsilinyi László, 2005-től Szabó András.

1985. január 1-én önállósult a gimnázium. Az igazgatóhelyettesek: Molnár Gizella (1985-1987), Kopányi Ildikó (1987-1992), Zsilinyi László (1992-1997), Szabó András (1997-2000), Szabó Zoltánné (2000-2005), Szabóné Végh Annamária (2005-).

Az intézmény mindenkor vezetője nagy gondot fordított a tanári létszám stabilizálására, az oktatás hatékonyságának növelésére, a felsőfokú felvételi eredmények növelésére.

A környékbeli településekről bejáró tanulók számára kezdettől fogva biztosított volt a menzai étkezés és a tanulószobai foglalkozás is.

1969-ben épült fel a gimnázium új épülete. Akkor a nagyközség legnagyobb épülete volt, a falu közepén. A beiskolázás a kezdetekben változó eredményű volt: 1975-re már évfolyamonként két párhuzamos osztályt tudtunk indítani, de egy adminisztratív intézkedés hatására csökkent a létszám. A stabilizálás csak a 80-as évek közepére sikerült újra. Azóta a gimnázium ismét két párhuzamos osztállyal rendelkezik. Az első időkben nem rendelkezünk kollégiummal, később korlátozott számban az általános iskolai diákotthonba helyeztünk el tanulókat.

A statisztikai adatok a következőképpen alakultak (néhány kiemelkedő példa alapján):

1965-66-ban tanári létszám 4 fő, tanulói létszám 2 osztály 72 fő.

1966-67-ben tanári létszám 6 fő, tanulói létszám 106 fő.

1970/71. tanári létszám 11 fő, tanulói létszám 184 fő, érettségizett 33 fő

1971/72. tanári létszám 12 fő, tanulói létszám 199 fő, érettségizett 44 fő

1975/76. tanári létszám 10 fő, tanulói létszám 159 fő, érettségizett 50 fő

1980/81. tanári létszám 11 fő, tanulói létszám 169 fő, érettségizett 31 fő

1984/85. tanári létszám 16 fő, tanulói létszám 168 fő, érettségizett 14 fő

1993/94. tanári létszám 19 fő, tanulói létszám 202 fő, érettségizett 42 fő

2003/2004. tanári létszám 26 fő, tanulói létszám 441 fő, érettségizett 87 fő

2006/2007. tanári létszám: 30 fő, tanulói létszám 391 fő, érettségizett 79 fő

Az érettségizettek többsége nem tanult tovább főiskolán vagy egyetemen, de a jelentkezők és felvettek aránya mindig az országos átlag fölött volt (általában 65-70% körül ingadozott).

Az iskolában tanító pedagógusok mindig igyekeztek munkájukat – a nehéz körülmények ellenére is – eredményesen végezni. Oktató-nevelő munkájuk mellett törekedtek arra, hogy az

iskola feladatot vállaljon a település formálásában, feladatainak megoldásában. Ezért az intézmény tanárai és diákjai mindig aktívan részt vettek Biharkeresztes közéletében, kulturális és sport életében.

1985-ben kollégiumot kapott intézményünk, vezetője Lugosi István lett. A vasútállomás melletti épületben 72 fő elhelyezésére nyílt lehetőség. Ez lehetővé tette a bejárás csökkentését, és azt, hogy távolabbi településekről is érkezzenek hozzánk tanulók.

A rendszerváltást követően az iskola fenntartásának terhei meghaladták Biharkeresztes anyagi lehetőségeit, ezért 1992-től az intézmény fenntartója a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat.

Ugyanebben az évben szakiskolai képzéssel bővült oktatási kínálatunk. Mezőgazdasági szakmacsoportra való orientálást követően dísznövény- és zöldségtermesztő szakképzést folytattunk. A 2007/2008. tanévtől a szakiskolai kínálatunkat informatikai szakképzéssel bővítjük.

A feltételeket fokozatosan emeltük az optimális szintre. Előbb üvegházát és bemutató kertet létesítettünk, majd 4 hektár föld vásároltunk. Folyamatosan fejlesztettük a gépparkot. Ma a két traktor mellett több kisgépünk van, szinte az összes elvégzendő munka feltételeit biztosítottuk.

1997-ben a Leonardo Program keretében külföldi iskolai kapcsolatra is szert tettünk. Ez jelentős segítség a szakmai fejlődés terén. Szakoktatóink és tanulóink többször jártak szakmai tapasztalatcserén és szakmai gyakorlaton Hollandiában, Németországban, Angliában és Dániában.

1997-ben adták át az iskolával egybeépült új kollégiumot. Az új épületszárny földszintjén 4 tanterem és egy informatikai szaktanterem található, ezzel megoldódtak a szakképzés tanteremgondjai. 1998-ban Lupócz János lett a kollégiumvezető.

1998-ban szakközépiskolai osztállyal bővült az iskola: számítástechnikai szoftverüzemeltető képzést kínálunk érettségizett tanulók számára.

1996-tól 2000-ig az Országos Közoktatási Intézet pályázatával regionális tantervi szolgáltató bázishely voltunk. Ez a feladat növelte körzeti ismertségünket, de javította a nevelőtestület informáltságát is.

2006-ban a szakiskola tizedik évfolyamán felzárkóztató oktatás keretében a szakképzés megkezdésére felkészítő évfolyamot indítottunk olyan tanulók számára, akik nem fejezték be alapfokú tanulmányaikat, vagy a szakiskola közismereti évfolyamairól morzsolódtak le.

Tudjuk, hogy a fejlődés nem állhat le, mert aki leáll, az lemarad. Ezért folyamatosan törekszünk a képzési struktúránk megújítására mind a gimnázium, mind a szakképzés terén. Célunk a tanulói létszám stabilitásának fenntartása és a partneri igények minél szélesebb körű kielégítése. Biharkeresztes egyetlen középfokú oktatási intézményeként a jövőben is megfelelő körülményeket szeretnénk biztosítani a jó képességű és szorgalmú tanulók, valamint a kevésbé tehetséges vagy szorgalmas tanulók számára is.

2.2. Az iskola helye, szerepe a vonzáskörzet ifjúságának oktatásában

A bihari térség középfokú iskoláztatási igényeit döntően a Berettyóújfaluban és Biharkeresztesen lévő középiskolák és szakiskolák látják el. Biharkeresztes vonzáskörzetét főképp a román határ menti települések alkotják, Nagykerekitől egészen Komádiig. Tanulóink többsége ezen települések általános iskoláiból érkeznek hozzánk. Intézményünk létrejöttével lehetővé

tette, hogy a térségből érettségizni akaró tanulók lakóhelyükhöz közel érhessék el céljaikat. A több mint 40 éves tevékenységünk jelentősen növelte az érettségizettek és felsőfokú intézményekben továbbtanulók számát.

Fakultációs képzési kínálatunkkal a megyében elsőként képeztünk számítógép-kezelő szakembereket. A határ közelsége miatt jelentkező igények tették szükségessé a vámkezelői képzést, az igazgatásrendészeti, határrendészeti, majd belügyi rendészeti képzést. Ezek jelentősen növelik végzett tanulóink munkába állási esélyeit.

A stabilitás fokozása, valamint a képzési struktúra bővítése érdekében 1992-ben bevezettük a mezőgazdasági jellegű szakképzést. A dísznövény- és zöldségtermesztő képzés a vonzáskörzet mezőgazdaságból élő lakosságának szándékozik segítséget nyújtani. Az intenzív gazdálkodás ismereteivel azoknak nyújtunk segítséget, akik kis területen (néhány hektár) szeretnének megélni. Fejlesztéseinkkel nem zavarjuk más középiskolák vagy szakiskolák képzési profilját, sőt kiegészítjük azokat, nagyobb választékot biztosítva a beiskolázási körzet tanulóinak.

A szakiskolát végzett felnőtt dolgozók közül egyre többen csak úgy tarthatják meg munkahelyüket vagy vállalhatnak munkát, ha leérettségiznek. Ezt segítjük elő gimnáziumi levelező tagozatunkkal.

Kollégiumunk a távolabb lakó tanulók számára teszi lehetővé, hogy iskolánkat választhassák. A kihasználtsága a legutóbbi időkig 100% körüli volt. Az új kollégium javítja az ellátás színvonalát és növeli az iskolánkba jelentkezők számát. Feladata a nevelés, az iskola tevékenységének a segítése.

Az utóbbi években tapasztalható tendenciák:

Térségünket is elérte a demográfiai hullámvölgy, egyre csökken a gyermeklétszám a beiskolázási körzetben. Az iskolák egyre inkább versenyhelyzetbe kerülnek.

A jó képességű és teljesítményű általános iskolát végzett tanulók többsége debreceni vagy berettyóújfalui középiskolában folytatja tanulmányait. Ezzel együtt egyre több gyenge teljesítményű, szociálisan hátrányos helyzetű, ingerszegény környezetből jött tanuló választja iskolánkat.

Szűkül a beiskolázási körzetünk, csökkenő számban érkeznek tanulók hozzánk távolabbi településről. Ez a tendencia a kollégiumi létszám alakulásában is nyomon követhető.

2.3. A vonzáskörzet gazdasági, infrastrukturális és szociális adottságai

A bihari kistérség településeinek többsége gyengén fejlett infrastruktúrával rendelkező legfeljebb néhány ezres lélekszámú község. A lakosság Biharkeresztes, Berettyóújfalú kivételével a mezőgazdaságból él. Biharkeresztes lakossága döntően az országhatár munkalehetőségeihez kötődik, ezért viszonylag nagy település, lakosságához mérten sok az értelmiségi és a közszolgálat terén dolgozó. Berettyóújfalú a kistérség központja. A környezetéhez képest városiasabb, iparosodottabb, fejlettebb.

A terület gazdasági életében belátható időn belül gyökeres változás nem várható, hacsak az Európai Unióhoz való csatlakozással az uniós támogatások és a remélt külföldi tőke nem eredményez számottevő átalakulást. Románia 2007-ben csatlakozott az Európai Unióhoz. Ezzel reményeink szerint bővülni fog a munkaerő-piac, különös tekintettel a mezőgazdasághoz kapcsolódó területeken.

Jelenleg a munkanélküliségi arány 10% fölött van, ami meghaladja az országos átlagot, de helyenként a 20-25%-ot is eléri. A dolgozó lakosság alacsony bérezése miatt az önkormányzatok csak a központi támogatásokból élnek, így az oktatási intézmények támogatottsága is ennek függvénye.

Hasonló hatással járt az rendszerváltást megelőző több évtizedes túlhajtott iparosítási és urbanizációs politika is. A városokat a vidék kárára fejlesztették. A lakosság egy jelentős része elvándorolt, ez a folyamat tartósan bizonyult, a falvak elöregedése fokozódott.

A 70-es évek viszonylagos fejlődését 1990 óta a mezőgazdaság privatizációja, illetve a szövetkezetek létbizonytalansága, majd megszűnése vetette vissza. Az újratermelődött kisvállalkozói, mezőgazdasági termelő réteg nem rendelkezik kellő szakmai ismerettel, sem gépi háttérrel, és nincs tőkéje a modern gazdaság kialakításához. Így hosszú időnek kell eltelni ahhoz, hogy a vidék megtalálja sajátos arculatát, és jól artikulálható igénnyel lépjen fel az iskola irányába.

Jelenleg éppen fordított a helyzet, az iskolák próbálnak generálni bizonyos látens igényeket, melyek logikailag igazolhatók, sőt nagy valószínűséggel koherens részévé válnak a vidéknek, de most nagyon gyenge szálakkal kapcsolódnak a környezethez.

A vonzáskörzet falvai Komádi, Biharkeresztes, Berettyóújfalu, Pocsaj kivételével aprófalvak. Lakosságuk nem haladja meg a 2000 főt. Általános iskoláik tanulói létszáma 150 fő körüli, vagy ez alatt van. A falvak lakossága és az iskolák tanulói létszáma is csökkenőben van. A jelenlegi kormányzati szándék és a állami támogatási rendszer átalakulása miatt sok kisiskola csak társulásban, tagintézményként tud fennmaradni.

A végzős 8. osztályos tanulók létszáma iskolánként általában 10-15 fő körül mozog. Ezek meghatározzák a helyi oktatás színvonalát, de nagymértékben befolyásolják a középfokú oktatást is.

Változó a térség oktatásának technikai, személyi feltétele is. Kevés a jól felszerelt általános iskola, miközben az alacsony tanulói létszám miatt drága az oktatás. A szakos ellátottság több iskola esetében hiányos. Sok esetben gyenge nyelvi előképzettséggel érkeznek hozzánk a tanulók. A szintre hozás és a felzárkóztatás fontos feladat, de az érettségi követelmények szerinti továbbfejlesztésre is nagy hangsúlyt kell fektetnünk. Ez jó pedagógiai érzéket és szakmai jártasságot követel nevelőtestületunktől. A beiskolázási körzet általános iskoláinak fenti jellemzői alól kivételt képez a biharkeresztesi általános iskola. Felszereltsége és szakos ellátottsága megfelelő, ebből az iskolából érkeznek hozzánk a legjobb tanulók.

Iskolánk könnyen megközelíthető. A térség falvaiból viszonylag rövid idő alatt elérhető, így az utazás nem vesz napi 2 óránál több időt igénybe a legtávolabbi település esetében sem.

Nagyon kevés kiemelkedő tanulónk van, a többség közepes képességű, egyre több a gyengén teljesítő tanuló. Így az iskolának komolyan kell venni azt a kettős feladatot, hogy a tehetséget gondozza, fejlessze, de a közepes és a gyenge tanulókat is eljuttassa arra a szintre, mely lehetővé teszi a sikeres érettségi vizsgát és a munkába állást.

2.4. Az intézmény külső kapcsolatai

Mivel intézményünk céljainak megvalósítása nem történhet a környezetétől elkülönítve, ezért kiemelt terület volt és lesz a külső kapcsolatok rendszerének folyamatos fejlesztése. Alapve-

tőnek tekintjük a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzattal, mint fenntartóval való folyamatos jó kapcsolatot.

Együttműködésünk egyéb területei a következők:

Helyi kapcsolatok, általános iskolák

Legfontosabbnak a biharkeresztesi Bocskai István Általános Iskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal kialakult kapcsolatunkat tartjuk. A helyi általános iskolából érkezik hozzánk a legtöbb jó képességű és előképzettségű tanuló. Egyeztetjük helyi tanterveinket, megismer-tetjük az általunk felkínált továbbtanulási lehetőségeket, ezzel javítani reméljük a beiskolázá-sunkat. Közös rendezvényeken, szakmai fórumokon megismerjük egymást munkáját, problé-máit, a kialakuló személyes kapcsolatok a pedagógiai munka összehangolását segítik. Hason-lóan nagy jelentőséget tulajdonítunk a beiskolázási körzet többi általános iskolájával való együttműködésnek is.

Jó a kapcsolatunk a helyi könyvtárral, művelődési házzal, alapfokú művészeti iskolával, mun-kaügyi kirendeltséggel, családsegítő szolgálattal, egészségházzal, rendőrséggel, határőrséggel.

A helyi önkormányzattal is együttműködünk. Teret biztosítunk a város kulturális eseményei-hez, képzőművészeti kiállításokat rendeznek az intézmény aulájában. A város szolgálati laká-sok biztosításával segíti a letelepedni szándékozó pedagógusainkat.

Belföldi kapcsolatok

Az elmúlt években megalakult a Bihari Iskolaszövetség. Ez a térség általános iskoláinak és középiskoláinak együttműködését irányozza elő. Időközben határon túli erdélyi iskolák is bekapcsolódtak az iskolaszövetségbe. Fő célunk a szakmai együttgondolkodás, közös szakmai és tanulói rendezvények szervezése.

A kollégium 1998 óta folyamatos kapcsolatot tart a régió más kollégiumaival. Testvérkollégiumi kapcsolat keretében lehetőség nyílik közös rendezvényekre, szakmai együttműködésre és közös pályázatokon való részvételre.

Tagjai vagyunk a Gimnáziumok Országos Szövetségének.

Ápoljuk és javítjuk kapcsolatainkat a bihari térség és a megye középiskoláival.

Szakmai szempontból fontosnak tartjuk a megyei pedagógiai intézettel való kapcsolatot.

A szakképzés területén is vannak kialakult kapcsolataink. Tagjai vagyunk a megyei kamarák-nak, az országos és megyei mezőgazdasági szervezetekkel együttműködünk. Külső szakképző gyakorlati helyünk is van, a számot bővíteni szeretnénk. A térség vállalkozásai szakképzési hozzájárulással segítik a szakképzés tárgyi feltételeinek javítását.

Külföldi kapcsolatok

A 90-es évek közepétől törekszünk a nemzetközi kapcsolatok kialakítására. Ennek eredmé-nyeként élő együttműködésünk van holland és német szakképző iskolákkal. A partneriskolák-kal igyekszünk olyan kölcsönös előnyöket biztosító együttműködést kialakítani, ami elősegíti a szakképzési évfolyamok tanulóinak cseregyakorlatát, valamint hozzájárulhat tanulóink ide-gen nyelvi ismereteinek fejlesztéséhez. A szakoktatók kapcsolatteremtő, ismerkedő és tapasztalatszerző látogatásokat tesznek, megismerve egymás országainak nevelési és oktatási struk-túráját.

2.5. Az iskola belső adottságai, feltételei

Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételek közül legfontosabb az épület. Az objektum nagyobb része 1969-ben épült, azóta is ellátja feladatát. Az idők folyamán jelentős mértékben elhasználódott, felújításra szorul. Egyre sürgetőbb a fűtési és a világítási rendszer teljes rekonstrukciója, a víz- és a szennyvízhálózat átépítése. A felújítási költségek meghaladják az intézmény és a fenntartó önkormányzat anyagi lehetőségeit, keressük a megoldás pályázati lehetőségeit.

Az 1997-ben épült kollégium jelentős fejlődést eredményezett. A modern 90 személyes kollégium egyrészt korszerűbb, másrészt mivel egy egységet képez a meglévő iskolaépülettel, könnyebbé, átfoghatóbbá és ellenőrizhetőbbé teszi a kollégiumi munkát.

Az új épületben létrehozott öt tanterem jól szolgálja a szakképzést. A számítógépes szaktanteremmel hatékonyabb oktatás valósulhat meg. A szakképzés feltételei biztosítva vannak. A meglévő adottságok meghaladják az alapfeltételeket, az optimális felé közelítenek.

A fentiek alapján megállapíthatjuk, hogy az oktatás tárgyi feltételei, ha nem is a legkorszerűbbek, de biztosítottak.

A személyi feltételek

A szaktanári ellátottság négy évtized elteltével mára jónak mondható. Az iskolában oktató tanárok rendelkeznek a megfelelő végzettséggel és képesítéssel, jelentős mértékben csökkent a túlmunka. Néhány kis óraszámú tantárgy (ének, rajz) oktatását óraadó tanárok látják el. A szakképzés személyi feltételei is biztosítottak. A kollégium nevelőtanárai alkalmasak feladatok ellátására.

Az adminisztratív dolgozók jó szakmai ismerettel végzik munkájukat. A gazdasági ügyintézés mintaszerű, az ügyvitel pontos.

A fizikai dolgozói létszám megfelelő. Munkájukat lelkiismeretesen végzik.

Erősségeink közé tartozik:

- az iskola rendezett, tiszta külső képe,
- az iskola technikai dolgozóinak elkötelezettsége az intézmény irányába,
- a nevelőtestület nagy felelősséggel, pedagógiai hozzáértéssel és jó közösségi szellemben végzi munkáját,
- az iskola nevelői a tanulókat következetes munkára, kritikus szemléletre igyekeznek nevelni,
- javul az együttműködési készség az iskola és a kollégium között.

Gyengeségeink közé tartozik:

- az iskolaszék, szülői munkaközösség együttműködése az intézménnyel,
- erősíteni kell az iskolán belül az osztályközösségeket,
- az iskola propagálása még nem elégséges, az általunk nyújtott szolgáltatások bemutatása, „reklámozása” lehetne sokkal eredményesebb is, ennek érdekében az intézmény marketingtevékenységét fokozni szükséges,

- hatékonyabbá kell tenni az általános iskolákkal való kapcsolatot, és ennek eredményeként a beiskolázást.

2.6. Következtetések, lehetőségek és fejlesztések

A tanulói összetétel miatt erősíteni kell a differenciált képességfejlesztést. A belső nevelési struktúrákat a képzés igényei szerint a hatékonyság, az önállóság növelésével módosítani szükséges. Tantárgyi és képességmérésekkel kell megállapítani a lehetséges irányokat, és ezeknek megfelelő tanulói kiscsoportok létrehozásával célszerű megválasztani a tanítási-tanulási módszereket.

Fel kell tárni a pedagógusokban lévő egyéni ambíciókat, és az iskola érdekében hasznosítani ezeket.

Előre kell lépni a követelmények és az értékelés egységesítése terén, a szakmai munkaközösségek írásban rögzítsék az egységes követelmény- és értékelő rendszerüket.

Javítanunk kell a kapcsolatot a környező általános iskolákkal. Erősíteni kell a családokkal és a szülői szervezettel való együttműködést.

Javítani kell a diákönkormányzat és az iskolaszék együttműködését az intézménnyel.

A képességfejlesztés érdekében szorgalmazni kell a szakkörök szervezését, a fakultációs lehetőségek és a felzárkóztatási lehetőségek kihasználását.

Valamennyi tantárgy esetében növelni kell oktató munkánk hatékonyságát. A gimnáziumban kiemelten kezeljük az idegen nyelvek és az informatika oktatását.

Javítani kell a továbbtanulás eredményességét. Erősíteni kell a tanulók azonosulását az iskola célkitűzéseivel.

Lehetőséget kell adni az egyéni tanulói képességek fejlesztésére az intellektuális képességek-től eltérő irányban is (pl.: rajz, manuális képességek, sport, tánc, stb.).

Javítani kell az osztályfőnöki mentálhigiénés felvilágosító tevékenységet a személyiségfejlesztés érdekében.

Fejleszteni kell a szakoktatást.

Fontos feladatunk az általános iskolák nevelőtestületeivel való kapcsolattartás.

Hatékonyabbá kell tenni a kollégiumi munkát, főleg tanulmányi téren.

A halmozottan hátrányos helyzetű szakiskolai tanulókat az intézmény nevelői nagy türelemmel és hozzáértéssel segítik hozzá azoknak a kompetenciáknak az elsajátításához, amelyek a szakképzési évfolyamba való lépéshez szükségesek. Az oktatási tevékenység mellett nagy hangsúlyt kell fektetnünk a nevelésre, a felzárkóztató oktatásban résztvevő tanulók esetén a hátránykompenzáció fő eszköze a szocializáció és az alapkészségek fejlesztése lehet.

A szakiskola közismereti évfolyamain nagy a lemorzsolódás, azt csökkenteni szükséges.

3. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

3.1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei és céljai

1. Az intézmény nevelésfilozófiai alapelve: az általános emberi-társadalmi-erkölcsi alapelvek betartásával megvalósított sikeres életút megalapozása. Célunk a személyiség kiteljesítésével fejleszteni a képességeket.
2. Az iskolai nevelést a társadalmi elvárásokkal összhangban végezzük. Elősegítjük a személyiség kibontakozását, az emberi és társadalmi problémákra, változásokra nyitott személyiség formálódását. Segítjük és előkészítjük a reális életút megtervezését, a helyes pályaválasztást.
3. A társadalom számára hasznos és boldog, kiegyensúlyozott emberek nevelésére törekszünk. Felnőtté váló tanulóinknak segítünk eligazodni a magyar társadalom állandó változásaiban, Európában és a globalizálódó világban úgy, hogy a nemzeti azonosságtudatuk ne csorbuljon.
4. Segítjük a tanulókat abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, tisztességes és emberséges polgárrá válhatnak.
5. Oktató munkánkkal törekszünk azoknak a kulcskompetenciáknak a fejlesztésére, amelyek hozzásegítik tanulóinkat a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához. A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. A kulcskompetenciák a következők:
 - anyanyelvi kommunikáció,
 - idegen nyelvi kommunikáció,
 - matematikai kompetencia,
 - természettudományos kompetencia,
 - digitális kompetencia,
 - a hatékony önálló tanulás,
 - szociális és állampolgári kompetencia,
 - kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia,
 - esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség.
6. Az iskolában a képzést differenciáltan szervezzük meg.
7. Igyekszünk megvalósítani az azonos bánásmód elvét minden tanulóval szemben.

Feladataink

A Nemzeti alaptantervvel összhangban, a kulcskompetenciákra épülő kiemelt fejlesztési feladataink a következők:

- énkép, önismeret,
- hon- és népismeret,
- európai azonosságtudat – egyetemes kultúra,

- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés,
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosságra nevelés,
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőttlét szerepeire.

Nevelő-oktató munkák további feladatai a következők:

1. Fejlesztani a tanulóknál azokat a képességeket és készségeket (kreativitás, kommunikációs készség, igényesség, döntési képesség, akaraterő), amelyek a mindennapi társadalmi kapcsolatokhoz szükségesek.
2. A biztos sikerteremtés, a sikeres élet megtervezésének érdekében a következő személyiségjegyeket kialakítani és megerősíteni: önbizalom, kezdeményezőkészség, munkaszereket, reális önismeret, igényesség, helyes értékrend, becsületesség, humánus, tisztelet, tolerancia, a mások elismerése, segítőkészség, nyitottság, kompromisszumkészség, szolidaritás.
3. Különleges hangsúlyt fektetni az idegen nyelvek tanítására, az informatikára, amelyek biztos ismerete feltétel az Európai Unióba való sikeres integrálódáshoz.
4. Az oktatás során magas szintű felkészítő munkát nyújtani, hogy a tanulóknak sikeres legyen a továbblépési lehetősége tanulmányaik folytatására, akár felsőoktatásról, akár munkába állásról legyen szó.
5. Iskolaszinten: széleskörű műveltség átadása, konvertálható szakmai tudás biztosítása.
6. A kollégium célja az iskolai képzés segítése, a helyes tanulás módszerének kialakítása, az általános műveltség, tájékozottság iránti igény fejlesztése, képzettségbeli hátrányok leküzdésének segítése.

Nevelési módszereinknek, eszközeinknek, eljárásainknak igazodni kell

- a tanulók életkori sajátosságaihoz,
- értelmi fejlettségéhez.

A tanítás a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

A tanulás szervezésekor

- alkalmazzuk a nevelés hagyományos módszereit: motiválás, követelés, elismerés, meggyőzés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, és a büntetés;
- előnyben részesítjük az olyan szervezési megoldásokat, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- támaszkodunk a tanuló előzetes ismereteire, törekszünk tudásának, nézeteinek feltárására, az esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére;
- alkalmazzuk az együttműködő (kooperatív) tanulási technikákat, formákat;
- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formái: az osztálymunka, a csoportoktatás, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni oktatása;
- a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálást alkalmazunk a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;

- alkalmazzuk az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználásának lehetőségeit.

Különösen fontos a tanulási motívumok és módok fejlesztése mellett a szociális értékrendek, tolerancia megismertetése a diákokkal. Alapvető feladat a megfelelő szociális szokások, minták, attitűdök, készségek és ismeretek elsajátításának elősegítése, hogy a tanulók megismerjék és gyakorolják a szociális és toleráns viselkedés alapvető szabályait, megértsék a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét.

3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A pedagógiai programban képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A különböző ismeretek elsajátítása eszköz a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, cselekvési képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez. A képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori, fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel. Feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozhatja a tanulók műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben. Csak azt tartjuk alapkövetelménynek, ami a személyiségértékekben egyetemesen örökérvényű és ezáltal a művelt világban mindenhol elfogadható: a humanizmust, az egzisztenciális helytállást, a becsületet és a talpraesettséget, a kreativitás és a tolerancia megnyilvánulását.

Intézményünk a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges követelmények meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Teret adunk a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának, ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, edzi akaratukat, ha hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez. A tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban. Figyelembe vesszük azt, hogy az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is. Az egyén mindenirányú felelőssége mellett nem mellőzhető a társadalom teljes felelőssége sem az egyéni élet lehetőségeinek megteremtésében. Az egyén és a társadalom kölcsönhatása tudatosodjék a valóságról alkotott felfogásukban.

Intézményünkben – középfokú oktatási intézmény lévén – a kamaszkor és az ifjúkor személyiségjegyeivel rendelkező gyermekek tanulnak. A képzés befejezésével felsőoktatási intézményben tanulnak tovább, szakmai képzésben vesznek részt, illetve munkába állnak. Célunk az, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően alakítsuk ki azokat a személyiségjegyeket, amelyek a későbbi pályaválasztásuk területein hozzájárulnak a sikeres életúthoz.

A felzárkóztató oktatásban, a szakképzést előkészítő évfolyamon tanulóknál célunk azoknak a személyiségjegyeknek az erősítése, amelyek megfelelő alapot szolgáltatnak a közösségi beilleszkedéshez és a szakmatanulás megkezdéséhez.

Konkrét feladataink

1. Figyelemmel kísérjük a tanuló személyiségfejlődését, felfigyelünk problémáira.

2. A gyermek családi körülményeit igyekszünk megismerni.
3. Az osztályfőnökök és a kollégiumi csoportvezetők törekednek a gyermekek személyiség-vonásainak megismerésére, segítenek a problémák megoldásában. Kiemelten foglalkoznak a bűnmegelőzés és a drog prevenció feladataival.
4. Célunk olyan kapcsolat kialakítása a tanulóval, hogy el merje mondani problémáit.
5. Az osztályfőnöki órákon kiemelten foglalkozunk az egyén és a közösség kapcsolatával. Felhasználjuk a közösség személyiségformáló hatását.
6. A pedagógusok együttműködnek a tanulók személyiségformálásában, a családi és közösségi kapcsolatok elmélyítését támogató fejlesztési feladatokban.
7. A tanórákon figyelembe vesszük a tanulók életkori sajátosságait. A tanóra nemcsak a tananyag elsajátításának színtere, hanem a teljes személyiségfejlesztés eszköze is.
8. Az értelem kiművelése terén a megismerési vágy fejlesztésére, a tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatására törekszünk.
9. A tanulói önértékelést a nevelő munka során rendszeressé igyekszünk tenni.
10. A tanítási órákon, osztályfőnöki órákon tudatosítjuk tanulóinkkal a fogyasztói társadalom problémáit, igyekszünk elsajátíttatni a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismereteket.
11. Lehetőségeinkhez képest igyekszünk olyan iskolán kívüli tevékenységeket szervezni, amelyek színterei lehetnek a tanuló személyiségfejlődésének.

A személyiségfejlesztés minden tantárgy tanításának része, minden tanár a saját szakterületén és egyéniségével formálja a tanulót. A tanórán kívüli iskolai tevékenységek szerepe különösen fontos.

3.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Ennek a folyamatnak sok színtere van az iskolai foglalkozásokon belül és azon kívül is.

Az iskolai közösségek kialakítását a nevelőmunkánk fontos részének tekintjük. Célunk olyan közösségek kialakítása, amelyek elősegítik a tanulók együttélését, lehetőséget biztosítanak az alapvető erkölcsi szokások kialakítására, gyakorlására és közvetlenül felkészítenek a társadalmi beilleszkedésre. Fontos, hogy ezek a közösségek elősegítsék az egészséges személyiség kialakulását, fejlődését.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink

- a különféle tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása,
- a tanulók életkori sajátosságainak figyelembevétele a közösségek fejlesztésében,
- az önkormányzás képességének kialakítása,
- a közösségek tevékenységének szervezése,
- a közösségek egyéni arculatának kialakítása, a hagyományok megteremtése.

A közösségfejlesztés színterei

- az iskolai közösség,
- az osztályközösségek,
- a diákönkormányzat,

- szakkörök, sportkörök,
- iskolai rendezvények, tanulmányi és osztálykirándulások.

A közösségfejlesztés elsősorban az osztályfőnöki munka feladata, de az egyes szaktanárok összehangolt munkájával lehet csak eredményes. Az intézmény valamennyi szakmai munkaközössége fontosnak tartja, hogy munkájával az iskolai közösségeket erősítse.

Konkrét feladataink a közösségfejlesztés terén

- A pedagógiai és pszichológiai szakirodalom e témával kapcsolatos eredményeinek megismerése.
- Az osztályközösségek kialakítása, amelyek felelős vezetője az osztályfőnök, aki tudatosan törekszik arra, hogy megteremtse a rábízott tanulók közösséggé szerveződésének feltételeit.
- A kollégiumi csoportvezetők feladata, hogy a rájuk bízott csoportot közösséggé formálják, kialakítsák annak értékrendjét, szemléletét.
- Feladatunk, hogy az egyes közösségeken belül olyan értékrendet, szemléletet alakítsunk ki, amelyek elősegítik a tanulók egészséges testi és lelki személyiségfejlődését.
- Lehetővé kell tennünk a közösségen belül a demokrácia érvényesülését és gyakorlását.
- Fontos feladatunk az előítéletek felismerésére való tudatos nevelés, a másság helyes értelmezése, a közös célok érdekében végzett munka elismerése, a pozitív értékrendű csoportok közösségre gyakorolt hatásának kiemelése, az együtt megoldott feladatok örömeinek megismertetése.
- Arra törekszünk, hogy az iskolai hagyományok ápolása és továbbfejlesztése a tanulóknak kialakítsa az egybetartozás érzését. Ennek érdekében közös iskolai rendezvényeket szervezünk, amelyekbe bevonjuk a diákönkormányzatot is.
- Részt veszünk a települési és térségi rendezvényeken. Ápoljuk kapcsolatainkat más közösségekkel (a térség középiskolaival, testvériskolákkal és kollégiumokkal, általános iskolákkal és a térség különböző közösségeivel).
- Lehetőséget biztosítunk a demokratikus diákönkormányzati munkához. Segítjük és felkaroljuk pozitív kezdeményezéseiket. Kikérjük a véleményüket az iskola és a kollégiumi élet egészére vonatkozóan.
- Lehetőség szerint osztálykirándulásokat szervezünk. A szervezésért az osztályfőnökök a felelősek. Ennek célja a közösségek összekovácsolása, hazánk természeti és kulturális értékeinek megismerése. Az osztálykirándulásokra tanítási időn kívül, hétvégén vagy tanítási szünetben kerül sor. A felmerülő tanulói költségeket a tanulók és szüleik állják.
- A jelenleg meglévő nemzetközi kapcsolatainkat ápoljuk és törekszünk azok továbbfejlesztésére és újabbak kialakítására. Ezek jó lehetőséget biztosítanak más nemzetek hagyományainak és kultúrájának megismerésére.
- A tanórán kívüli szabadidős tevékenységek kiemelkedő színterei az érdeklődési körök, szakkörök, felkészítő foglalkozások, vetélkedők, sportesemények. Ezek a foglal-

kozások erősítik a közösségi kapcsolatokat, az egymás iránt érzett felelősséget, a versenyszellemet.

3.4. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Beilleszkedési nehézségekkel küzdhetnek azok a tanulók, akik másik iskolából, városból, esetleg másik országból, kultúrából érkeznek, vagy más egyéni problémák miatt nem tudnak beilleszkedni a közösségbe. Az újonnan beiskolázott 9. évfolyamos tanulók esetén ezek a problémák néhány esetben halmozottan jelentkeznek, mert új a környezet, mások az iskola elvárásai, a felsőbb évesek magatartásformái, a kollégiumi követelmények, stb. Az ekkor fellépő kudarcok következtében magatartási zavarok jelentkezhetnek.

Az utóbbi években megnőtt azoknak a tanulónak a száma, akik szocializációs problémákkal küzdenek: magatartási, viselkedési zavarai vannak, nehezen illeszkednek be az osztály-, illetve a kollégiumi közösségbe. Az intézménynek segítenie kell a tanulónak ilyen jellegű gondjainak megoldását.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő, kudarcnak kitett tanulók kiszűrését az osztályfőnök, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és az iskolapszichológus együttműködésével igyekszünk megtalálni.

Konkrét feladataink

1. Az iskolába történő felvétel után az osztályfőnök törekszik megismerni a tanulók személyiségét. Ennek lehetőségei: információszerzés a tanulótól, szülőtől. Célszerű a problémásnak látszó esetekben megkérdezni az általános iskolai osztályfőnököt, esetenként a családsegítő szolgálatot.
2. Különösen fontos a kollégiumba kerülő tanulókkal való foglalkozás, hiszen általában a többség először kerül a családtól távol. Meg kell keresni a beilleszkedési nehézség okát, mert ez tanulónként teljesen különböző lehet.
3. Tanórai vagy azon kívüli fegyelmezetlenség esetén meg kell vizsgálni, hogy milyen ok miatt következik ez be (pl. tartós figyelem hiánya, hiperaktivitás, pszichés probléma stb.), majd a felelősségre vonás olyan formáját kell alkalmazni, ami a tanuló személyiségfejlődését a továbbiakban elősegíti.
4. Ha a beilleszkedési zavarnak közösségi okai vannak, akkor ezt felismerve igyekszünk a környezetet úgy befolyásolni, hogy ezek a hatások lecsökkenjenek.
5. Ha sorozatosan tapasztalunk ilyen jellegű problémákat, a szülővel együttműködve keressük a megoldást. Krónikus esetekben kérjük a pszichológus, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a családsegítő szolgálat vagy más szakember segítségét.
6. A kollégiumban szükség esetén egyedi bánásmóddal segítünk a tanulónak. Pl. olyan hátlóba tesszük, ahol számára kedvezőbb a környezet, vagy engedélyezzük a szilenciumi idő egyéni felhasználását.
7. A tanulási kudarcnak kitett tanulók kiszűrése után fontos feladat a tantárgyankénti kompetenzáló program kialakítása, amely főként a képességek szerinti differenciált oktatásban nyilvánul meg akár egyéni, akár csoportos formában. A gyenge tanulók számára fontos fejlődést biztosítanak a korrepetálások és a felzárkóztató foglalkozások. A tanulási módszerek kialakításában, fejlesztésében nagy szerepe van az osztályfőnöki óráknak.

3.5. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység

A középiskolai nevelés-oktatás folyamatában egyik alapvető szempont az, hogy a tehetséges tanulóknak olyan körülményeket, lehetőségeket teremtsünk, ahol egyrészt felismerhetővé válik, másrészt kibontakozhat az adott területen megnyilvánuló tehetség. Ennek a folyamatnak végig kell kísérnie a középiskolai oktatás egészét. Minden nevelőnek kötelessége e folyamat szervezőjének, irányítójának lenni.

A tantervileg előírt tananyag elsajátítása minden tanuló számára kötelező feladat, de korántsem jelent azonos nehézséget. Szép számmal vannak olyan tanulók, akik a követelményeknek jól megfelelnek, sőt a tananyagon túlmenő érdeklődést is mutatnak.

Az a feladatunk, hogy ilyen tanítványainknak a kötelező tanítási órákon kialakított készségek és jártasságok további fejlesztéséhez minél több alkalmat teremtsünk, képességeikhez mért segítséget nyújtsunk.

Konkrét feladatok

1. Alapvető feladat: a tehetség felismerése. Törekszünk arra, hogy az intézménybe kerülés után megismerjük a tanuló személyiségének azokat a pontjait, amelyben az átlagostól eltérő tehetséget mutat. Ez részben az osztályfőnök, részben a szaktanár kötelessége.
2. A szaktanárok, osztályfőnökök, munkaközösség-vezetők és kollégiumi nevelők együttműködve egyeztetik az ilyen tanulók tehetséggondozásának lehetőségeit és formáit.
3. A gimnázium 9. és 10. évfolyamán a munkaközösség-vezetők és a szaktanárok szakköröket szerveznek.
4. A tanulói tehetség kibontakozásának fontos keretei a 11. és 12. évfolyamokon az egyéni érdeklődés alapján önként választott emelt óraszámú foglalkozások. Ezek különösen alkalmasak az órákon szerzett ismeretek bővítésére, és a sikeres továbbtanulás megalapozására.
5. Az osztály- és csoportbontások megvalósításánál is fegyelembe vesszük az érdeklődési kört, az elért eredményeket és differenciált tanórai munkával törekszünk a tehetségeknek megadni a kibontakozási lehetőséget.
6. Fontosnak tartjuk, hogy a tehetséges tanuló összemérhesse magát hasonló képességű más tanulókkal. Ennek a megmérettetésnek fő formája a tanulmányi verseny. Feladatunk az, hogy minél több olyan iskolai versenyt szervezzünk, ahol ez megtörténhet. A kiemelkedő tanulóinkat területi, megyei és országos versenyekre nevezünk, és gondoskodunk felkészítésükről. Ugyanez vonatkozik a szakmai tanulmányi versenyekre is.
7. Ha a tanuló tehetsége olyan területen mutatkozik meg, aminek fejlesztésére nincs lehetőségünk, akkor keresünk olyan külső lehetőséget, amellyel segítjük ezen a téren a kibontakozását.
8. Elismerjük a tehetséges tanuló és felkészítő tanárának munkáját.
9. A differenciált képesség-és tehetségfejlesztés további formái és lehetőségei iskolánkban még a következők: érdeklődési körök, újságíró szakkör, színjátszó kör, sportkörök.

3.6. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység szorosan összefügg az iskola általános pedagógiai tevékenységével. Fokozottan igényli a gyerekek érdekeinek figyelembe vételét, és bármilyen negatív jelenség észlelésekor közbelépést követel a tanulók érdekében.

Megköveteli a fiatalok jogainak és kötelességeinek a törvényekben – kitüntetően a gyermek- és ifjúságvédelmi, valamint a közoktatási törvényben – foglaltak betartatását, kiemelten és elsődlegesen a tanulók érdekeinek figyelembe vételét.

Az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásával megbízott pedagógusa (a továbbiakban gyermek- és ifjúságvédelmi felelős) figyelemmel kíséri a törvényi előírások betartását és betartatását. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkáját támogatják az osztályfőnökök és a diákönkormányzatot segítő tanár. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában.

Minden olyan tanulóval kiemelten kell foglalkozni, akit hátrányos helyzetűnek minősítettek családi körülményei, szociális helyzete alapján.

Az intézmény ifjúságvédelmi tevékenysége nevelőmunkánk fontos területe, melynek szükséges mértékben meg kell jelennie pedagógiai programunkban, és melynek megvalósításában a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kulcsfontosságú, de csak az egyik szereplő. Az ifjúságvédelmi munka magában foglalja az iskolavezetést, az osztályfőnökök és valamennyi nevelő gyermekvédelmi feladatait. Munkájuk célja a testi, pszichikai, szellemi adottságaiban egészséges fiatalok nevelése, személyiségfejlődésük, társadalomba való beilleszkedésük segítése, a környezet-tudatos szemlélet mélyítése.

Konkrét feladatok

1. Az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse számon tartja és figyelemmel kíséri az iskola vezetésével, az osztályfőnökökkel, a családsegítő szolgálattal, a védőnővel, esetenként a rendőrséggel és a gyámhatósággal együttműködve a tanulók hátrányos és veszélyeztetett helyzetének alakulását; továbbá figyelemmel kíséri a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos pályázatokat. A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulókról nyilvántartást vezet.
2. A tanulókat és a szülőket tájékoztatjuk azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
3. A gyermek- és ifjúságvédelem minden pedagógus kötelessége. Osztályfőnöki és a kollégiumi foglalkozásokon kiemelten foglalkozunk az egészséges életmódra neveléssel, a káros szenvedélyek hatásainak következményivel és a drogfogyasztás megelőzésével.
4. Sajátos helyzetünkől fakadóan a belügyi rendészeti osztály ez irányú szélesebb ismereteit, pozitív befolyásoló tevékenységét felhasználjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi munka terén.
5. A rendvédelmi szervekkel való szorosabb kapcsolatunkat hasznosítjuk a felvilágosító tevékenységünk során.

6. Az iskolába járás fegyelmének megtartásában nagy figyelemmel vagyunk a tanulói mulasztásokra, különösen az igazolatlan hiányzások ellenőrzésére. Tájékoztatási kötelezettségünknek maradéktalanul eleget teszünk.
7. Az intézményi szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint óvjuk a tanulók egészségét, testi épségét.

3.7. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási kudarcral küszködő tanulók esetében rendkívül fontos a megfelelő motiváció, hozzáállás kialakítása. Ehhez első lépésként meg kell keresni a tanulást gátló tényezőket. Ezt egyéni beszélgetések segítségével, az osztályfőnök és az iskolapszichológus bevonásával végezzük.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a tanulási zavarokkal küzdő tanulók jellemző viselkedési formái a kudarc kerülése és a hárítás, amelyek aztán újabb kudarcok okozói lehetnek.

A kudarcok elkerülése gyakran az iskola elkerülésével is együtt jár. A távolmaradás újabb és újabb fehér foltokat eredményez a tanulók ismeretrendszerében, és megrontja a tanár és diák közötti viszonyt is. A fenti tényezők együttesen pedig előbb-utóbb az iskola elhagyásához vezetnek.

A fenti problémákkal egyre több tanuló küzd. Már az alapvető elvárás, a fizikai állóképesség is egyre több kívánnivalót hagy maga után.

Alapelvünk, hogy mindenkiben van érték, amely lehetővé teszi, hogy megtalálja méltó helyét a világban. Az iskola és kollégium dolga, hogy ezt az értéket felfedezze és kiművelésében segítsen. E munka sikeresen csak az osztályközösség és valamennyi pedagógus bevonásával, az egész nevelőtestület támogató hozzáállásával lehetséges.

A segítségnyújtás módjai

A 9. évfolyamon fel kell ismernünk a hátránnyal indulókat (szintfelmérések készítése, tanulmányi eredmények elemzése, tanulási szokások feltérképezése, stb.).

Osztályfőnöki órák keretében a megfelelő tanulás technikáját el kell sajátíttatni a tanulókkal (tanulási stratégiák, gondolkodási és tanulási módszerek).

Felzárkóztató foglalkozásokat szükséges szervezni.

Elsajátíttatjuk a gyerekekkel a helyes időbeosztást és különböző célra vezető tanulási módszereket. Megértetjük velük az önellenőrzés fontosságát.

Tantárgyanként személyre szabott feladatok adásával, folyamatos pozitív megerősítéssel segítjük a tanulókat az eredményes tanuláshoz.

A jutalmazás különböző formáit tudatosan kell alkalmazni (egyéni elismerés, dicséret a tanulóközösség előtt, megtisztelő feladatokra való megbízások, tanulók véleményének kikérése, stb.). Fontos a sikerélmények nyújtása.

3.8. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A környezeti helyzetelemzés is azt igazolja, hogy beiskolázási körzetünkben sok a szociálisan hátrányos helyzetű család. Ennek összetett társadalmi okai vannak: a térség földrajzilag hátrányos helyzete, a munkanélküliség, a családok romló anyagi helyzete, stb. Ennek következté-

ben iskolánkba nagyszámú szociálisan hátrányos helyzetű gyermek kerül. Tisztában vagyunk azzal, hogy a problémák megoldása társadalmi feladat, de intézményünknek is hozzá kell járulnia ezen feladat megoldásához. Alapvető célunk az, hogy lehetőségeinkhez képest csökkentsük a hátrányos helyzetből adódó hátrányokat.

Konkrét feladataink

1. A tanuló intézményünkbe való felvétele után fel kell ismernünk, ha szociálisan hátrányos helyzetű. Ennek formái: az osztályfőnöknek, a kollégiumi csoportvezetőnek és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek a gyermekkel és szülővel történő megismerkedése, olyan kapcsolat kialakítása, amelyben lehetővé válik a hátrányos helyzet felismerése.
2. A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kezdeményezheti, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.
3. A kollégiumi felvételnél figyelembe kell venni – amennyiben ismert – a szociális helyzetet.
4. Meg kell ismertetnünk a szociális juttatások formáit. Ennek érdekében kapcsolatot tartunk az illetékes közigazgatási szakemberekkel. Erről tájékoztatást adunk a tanulónak és szüleinek.
5. Törekszünk arra, hogy minden olyan pályázati lehetőséget megragadjunk, aminek forrásai enyhíthetik a tanuló szociális helyzete miatti hátrányát.
6. A Bocskai István Alapítvány támogatását kérjük olyan esetekben, amikor anyagi hozzájárulás szükséges.
7. Lehetőségeinkhez mérten felzárkóztató és tehetséggondozó csoportokat szervezünk az ily módon hátrányos tanulóknak.
8. A pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetések alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál az osztályfőnök családlátogatást tehet. A családlátogatás leginkább abban az esetben javasolt, ha a szülővel más formában nem lehetséges a kapcsolattartás. A családlátogatáson – az osztályfőnök kérésére – a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős is részt vesz.

3.9. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Az intézményünkben jelenleg megtalálható, a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét a leltári nyilvántartások tartalmazzák.

A 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 7. számú mellékletében felsorolt kötelező (minimális) eszközökkel és felszerelésekkel intézményünk – a művészeti nevelés szaktantermének felszerelését kivéve – rendelkezik.

A hiányzó, a munkánkhoz a későbbiekben lényegesnek ítélt eszközöket és fejlesztéseket a vállalkozásoktól kapott szakképzési hozzájárulásból és pályázatokon elnyerni remélt forrásokból tervezzük beszerezni, illetve megvalósítani.

Az egyes tantárgyak oktatásához az alábbi eszközöket tartjuk a legszükségesebbeknek:

1. Biológia

Egyokuláros tanulói mikroszkópok (40-1000x)

Sztereómikroszkóp (20-40x)

Kézinagyító (min. 4x)

Preparáló eszközkészlet

Mikroszkópos vizsgálatokhoz szükséges mikrotechnikai eszközök és anyagok

Mikrometszet-készlet(ek): (növénytani-; állattani-; embertani metszetek; pro- és eukarióta egysejtűek; gombák)

Egyszerű biokémiai és sejtbiológiai megfigyelések / vizsgálatok elvégzéséhez szükséges eszközök és anyagok

Egyszerű környezeti vizsgálatok elvégzéséhez szükséges eszközök és anyagok

Egyszerű növényélettani megfigyelések és vizsgálatok elvégzésére alkalmas eszközök és anyagok

Egyszerű állattani megfigyelések és vizsgálatok elvégzésére alkalmas eszközök és anyagok

Egyszerű (embertani) élettani vizsgálatok (állati és növényi objektumokon történő) modellezésének elvégzéséhez szükséges eszközök és anyagok

Vérnyomásmérő

Az érzékszervek működésének vizsgálatához, az érzékelés megfigyeléséhez szükséges eszközök és anyagok

Elsősegélynyújtó felszerelés

Egy növényi ősmaradvány

Egy állati ősmaradvány

A kétszikű levél szerkezetének modellje

A kétszikű szár modellje

Emberi csontváz

Emberi torzó

A csont szerkezetét bemutató beágyazott készítmény

A csontok ízesülését bemutató beágyazott készítmény

Az emberi szem modellje

Az emberi fül modellje

Az emberi szív modellje

Az emberi agy modellje

A hazánkban előforduló leggyakoribb és a jelentősebb védett állatfajokat bemutató, rövid leírásokat tartalmazó, munkaeszközként használható könyv

A hazánkban előforduló leggyakoribb és a jelentősebb védett növény- és gombafajokat bemutató, rövid leírásokat tartalmazó, munkaeszközként használható könyv/növényhatározó

A vírusokkal és a baktériumokkal kapcsolatos legfontosabb felfedezéseket, kutatásokat, kutatókat és orvosokat ismertető szemelvénygyűjtemény

Magyarország természetvédelmi térképe

A legfontosabb ehető és mérgező gombák fajait bemutató faliképek

Tápanyag- és vitamintáblázat (falikép)

Az etológia alapjait, az állatok magatartásformáit feldolgozó video-film(ek)/szemelvénygyűjtemény

Globális és helyi környezeti problémákat (hatásokat, következményeket, megoldási lehetőségeket, és az egyén szerepét) konkrét példákon ismertető video-film/szemelvénygyűjtemény

Az emberi szervezet megismerésében kiemelkedő tudósok és orvosok munkásságát bemutató videofilm/szemelvénygyűjtemény

Az emberi szexualitás biológiai és társadalmi-etikai vonatkozásait, valamint a korszerű fogamzásgátló módszereket feldolgozó film / szemelvénygyűjtemény

A civilizációs ártalmakat, és csökkentésük lehetőségeit ismertető video-film/szemelvénygyűjtemény

A genetikai és a molekuláris genetikai kutatások eredményeit, gyakorlati jelentőségét és etikai vonatkozásait bemutató videofilm / szemelvénygyűjtemény

Humángenetikai példákat és problémákat ismertető videofilm/szemelvénygyűjtemény

Az emberi viselkedés alapjelenségeit feldolgozó (humánetológiai) video-film/szemelvénygyűjtemény

Elektronmikroszkópos felvételeket bemutató képek/vetített képek

A prokariótákat és az eukarióta egysejtűeket bemutató kivetíthető képsorozat

Szöveti képeket bemutató kivetíthető képsorozat

Méreteket és nagyságrendeket szemléltető kép/falikép/vetített kép

A pro- és az eukarióta sejtet összehasonlító kép/falikép/vetített kép/videofilm

A növényi és állati sejtet összehasonlító kép/falikép/vetített kép

Az élőlények törzsfáját bemutató kép/falikép/vetített kép

Az állatok tudományos rendszerét bemutató kép/falikép/vetített kép

A kerettantervben foglaltak szerint: állatok (állatcsoportok) különböző szervrendszereit és azok működését bemutató képsorozat/falikép(sorozat)/kivetíthető képsorozat/videofilm(ek)

A hajtásos növény szerveinek felépítését, működését és a működés szabályozását bemutató falikép(ek)/kivetíthető képsorozat/videofilm

A növények szaporodását és egyedfejlődését bemutató falikép(ek)/kivetíthető képsorozat/videofilm

A gombák testfelépítését bemutató falikép/vetített kép

A gombák gyakorlati jelentőségét, életmódtípusait bemutató falikép(ek)/vetített képek/videofilm

A sejtek felépítését és a sejtekben zajló főbb folyamatokat bemutató kivetíthető képsorozat/videofilm

Az enzimeket és az enzimek működését ismertető falikép/kivetíthető képsorozat/videofilm

Az információátvitel és –kifejeződés folyamatait ismertető kivetíthető képsorozat/videofilm

Az emberi test szerveződési szintjeit bemutató falikép/vetített kép

Az emberi szöveteket bemutató kivetíthető képsorozat

Az ember szervrendszereit, szerveit bemutató falikép-sorozat/kivetíthető képsorozat/domborképek

Az emberi test felépítését, szervrendszereit, szerveit és azok működését, ill. egészség-tanát bemutató videofilm-sorozat/kivetíthető képsorozat

A szabályozás alapjelenségeit bemutató kivetíthető képsorozat/videofilm

Az emberi petesejt megtermékenyítésének folyamatát és az ember egyedfejlődését bemutató kivetíthető képsorozat/videofilm

A mutagén hatásokat és a mutáció következményeit bemutató kivetíthető képsorozat/videofilm

Elemzésre alkalmas családfát bemutató kép/falikép/vetített kép

Táplálkozási kapcsolatokat bemutató falikép/vetített kép/videofilm

Védett állatokat bemutató falikép(ek)/kivetíthető képsorozat/videofilm

Védett növényeket bemutató falikép(ek)/kivetíthető képsorozat/videofilm

Az élőlények környezethez való alkalmazkodását növényi és állati példákkal bemutató vetített képek/videofilm(ek)

A populációk jellemzőit és a populációk közötti kölcsönhatásokra példákat bemutató képek/vetített képek/videofilm

Társulások térbeli és időbeli változásait bemutató képek/kivetíthető képsorozat/videofilm

Ökológiai jelenségeket és problémákat (elemzésre alkalmas) diagramok, táblázatok segítségével feldolgozó képek/faliképek/vetített képek

Az életközösségek anyag- és energiaforgalmát bemutató kivetíthető képsorozat/videofilm

Az ember természetes és mesterséges környezetére gyakorolt hatását bemutató videofilm/vetített képek

A tér, az idő és a méretek érzékeltetésére alkalmas falikép/vetített kép/videofilm

A földi élet kialakulására vonatkozó elképzeléseket és a földi élet fejlődését bemutató képek / kivetíthető képsorozat/videofilm(ek)

Az ember evolúcióját bemutató kivetíthető képsorozat/videofilm

A kormeghatározás módszereit bemutató képek / falikép/vetített képek/videofilm

A vírusokról és egészségügyi jelentőségükről szóló videofilm

A prokariótákat és jelentőségüket bemutató videofilm

Az egysejtű eukariótákat bemutató videofilm

A sejtszintű biológiai kutatások fejlődésének legfontosabb állomásait ismertető videofilm

Az emberi agy működését példákon bemutató videofilm(ek) (pl.: alvás-ébrenlét, a jobb és a bal félteke különbsége, az idegrendszer -fejlődése közben- ért hatások és következményeik, gondolkodás, tanulás, motiváció, érzelmek, működés-elváltozások)

A környezet-életmód-felépítés összefüggéseinek (állatokkal kapcsolatos) megfigyelésére alkalmas videofilm

A környezet-életmód-felépítés összefüggéseinek (növényekkel kapcsolatos) megfigyelésére alkalmas videofilm

A természetes életközösségeket, mint önszabályozó rendszereket bemutató videofilm

Az evolúció elméletének főbb képviselőit, érveiket, és az evolúció bizonyítékait bemutató videofilm

Betegápolásról, elsősegélynyújtásról szóló videofilm

A kerettantervben megjelölt állatcsoportok testfelépítését bemutató képek/faliképsorozat/kivetíthető képsorozat/dobozos készítmények/beágyazott készítmények

A zigóta osztódását és a barázdálódást bemutató falikép/modell/vetített kép/videofilm

A rovarok posztembrionális fejlődésének leggyakrabban előforduló típusait (teljes átalakulás, kifejlés, átváltozás) bemutató faliképek/vetített képek/videofilm/beágyazott készítmények

A kétszikűek csírázását bemutató beágyazott készítmény/videofilm/falikép/vetített képek

A mitózist bemutató kép/falikép/modell-készlet/vetített képek/videofilm

A meiózist bemutató kép/falikép/modell-készlet/vetített képek/videofilm

A DNS molekula modellje/vetített kép/videofilm

2. Fizika

Szaktantermi felszerelések

Tanári előadó asztal (vízcsappal, kiöntővel, vezetékes- vagy palackos gázzal, elektromos hálózati feszültséggel)

Vízszintes lapú, tanulói kísérletezésre is alkalmas munkaasztalok

Diavetítő, vetítőlámpa

Írásvetítő

Nagy magyar természettudósok arcképei

Fali tablók a fizika korszakalkotó nagy kísérleteiről, felfedezéseiről

Szükséges anyagok fogyóeszközök

Széndioxid (patronban)

Réz-drótok

Ellenállás-huzalok

Ólomsörét

Petróleum,

Denaturált szesz,

Ricinusolaj

Gyertya

Szűrőpapír

Háztartási vatta

4,5 V-os szárazelem

Fizikai eszközök

Bunsen-állvány (különböző nagyságban)

Állvány-dió (különböző nagyságban)

Asztallapra rögzíthető csiga

Állványkarika (különböző méretben)

Vasrúd (különböző vastagságban és hosszban)

Lombik-fogó (különböző méretben)

Kémcsőszorítók

Fa kémcsőcsipesz

Vas-háromláb

Azbesztháló

Nagyméretű lapos tál (fém vagy műanyag)

Bunsen-égő (vezetékes földgázhoz vagy palackos PB-gázhoz)

Elektromos főzőlap (rezsó)

Merülőforraló

Tálca –tanulókísérletekhez

Laboratóriumi üvegedények:

Gömbloblik,
Erlenmayer-lombok
Főzőpohár
Kémcső
Tölcsér
Kristályosító-csésze (különböző méretben)
Óraüveg (különböző méretben)
Üvegcsövek (különböző külső és belső átmérővel, különböző hosszúságban)
Üvegrúd
Gumicső (különböző átmérő)
Nyomásálló műanyagcső
Hoffman-szorító
Vegyszerkanál
Csipesz
Vízleghívattyú
Különböző méretű parafa és gumi-dugók
Demonstrációs stopperóra
Méterrúd
Mérőszalag
Csavarmikrométer
Táramérleg, súlysorozattal, (elektronikus mérleg)
Fázisceruza
Univerzális elektromos műszer
Próbalámpa
Szárazelem, zseblámpaizzók demonstrációs foglalattal
Demonstrációs mérőműszer áram és feszültség mérésére váltóáramú, középállású egyenáramú
Röpszinór banándugóval (különböző hosszúságban)
Krokodilcsipeszek
Toroid-transzformátor
Tolóellenállások (potméteres és előtétes kapcsolásra)
Oscilloszkóp
Metronóm
Mikola-féle cső
Állítható dőlésszögű lejtő, sínrel, kiskocsival
Ejtőzsinór
Galilei-lejtő
Ejtőzsinór
Deszkás inga
Kísérleti eszközkészlet a gyorsulás és az erő kapcsolatának vizsgálatára
Egyszerű kísérleti eszköz a hatás–ellenhatás törvény érzékeltetésére
Rugós erőmérő-pár
Eszköz a kényszererő változásának bemutatására fonálinga lengése során
Állítható dőlésszögű lejtő különféle simaságú borítással
Dinamométer készlet
Tábla (kb. 0,5×0,5 m), tengellyel, furatokkal

Kiskocsis rakétamodell golyóval, rugóval
Írásvetítő fóliák a naprendszerbeli távolság- és méretarányok érzékelésére
Írásvetítő fóliák a Kepler-törvények szemléltetésére
Tanulókísérleti alkoholos hőmérő
Eszköz a lineáris hőtágulás bemutatására
Eszköz a folyadékok hőtágulásának bemutatására
Melde-féle cső
Eszköz a levegő (a gázok) hőtágulásának bemutatására
Az anyag atomos szerkezetére és az atomok méretére utaló szemléltető fóliák
Elektrosztatikusan működtethető kinetikus golyó-modell a gázrészecskék
hőmozgásának szemléltetésére
Eszköz a gázok adiabatikus változása során bekövetkező hőmérsékletváltozás bemuta-
tására
Kaloriméter az anyagok fajhőjének mérésére
Eszköz a fagyás során bekövetkező térfogat növekedésre
Elektroszkóp
Elektrométer
Eszköz az elektromos erővonalak szemléltetésére
Faraday-pohár, elektrométerre szerelhető
Eszköz a csúcshatás bemutatására (pl.: Elektrosztatikus segner-kerék)
Faraday-kalitka, töltést jelző elektroszkópokkal
Demonstrációs síkkondenzátor, változtatható távolságú fegyverzetekkel
Egyenáramú demonstrációs áram- és feszültségmérő műszer (középállású), változtat-
ható méréshatárral
Eszköz az elemi töltés elektrolízissel történő meghatározására
Iskolai tápegység 0-24 V között változtatható feszültséggel, min. 5 A terhelhetőséggel
Készlet az áramköri elemek bemutatására, egyszerű áramkörök összeállítására
Elektromosan fűthető kaloriméter az áramerősség és a hőtéljesítmény kapcsolatának
mérésére
Demonstrációs rúd- és patkómágnes készlet, lágyvas darabokkal
Íránytű, talpon
Torziós mérleg elven működő demonstrációs magnetométer készlet
Plexilemezbe foglalt készlet áramjárta vezetők mágneses terének vasreszelékes erővo-
nal-ábrákkal történő bemutatására
Eszköz a mágneses tér áramjárta vezetőre gyakorolt hatásának kimutatására
Eszköz az áramjárta vezetők között fellépő erőhatás bemutatására
Az elektromotor működését szemléltető modell
Kézi forgatógép, befogható mágnespatkóval
Váltóáramú demonstrációs áram- és feszültségmérő műszer, változtatható méréshatár-
ral
Glimmlámpa, foglalatban
Spirálrugó készlet, különféle méretű és direkciós erejű rugókkal
Fémgolyók füllel, különböző tömegűek
Tükörskála, állványon
Gumikötél (v. gumicső), 6–8 m hosszú
Tekercsrugó, laza, nagy átmérőjű, 2–3 m hosszú

Csatolt rúdinger-sor a transzverzális és a longitudinális hullám terjedésének bemutatására

Cselló vonó

Monokord

Kundt-féle cső

Optikai pad lovasokkal, az optikai elemek rögzítését szolgáló tartókkal

Optikai padba is illeszthető lámpa

Kondenzor foglalatban

Változtatható nyílású lyukdiafragma

Változtatható nyílású résdiafragma

Vetítőlencse, különféle, foglalatban

Vetítőernyő talpas foglalatban

Lyukkamera-modell

Homorú tükör, száron

Domború tükör, száron

Homorú, domború és sík tükör-modell forgatható befogással, szögmérővel

Üveghasáb, prizma-modell, forgatható befogással, szögmérővel

Háromszög alapú prizma

Küvetta, kb. 5 10 20 cm méretű

Fresnel-féle kettős prizma

Optikai rácslevonat

Polárszűrő pár

Cinklemez szigetelő állványon

Elektroszkóp

Háztartási „kvarclámpa”

Videofilm a Rutherford-kísérlet tanításához

Írásvetítő fóliák az atommodellek tanításához

Írásvetítő fólia az atommag szerkezetének tanításához

Radioaktív bomlási sorokat szemléltető írásvetítő fólia

Videofilm a természetes és a mesterséges radioaktivitás hatásairól, gyakorlati felhasználásáról

A maghasadást és az atomerőmű szerkezetét vázlatosan szemléltető írásvetítő fólia

Videofilm az atomerőművek működéséről, gazdaságosságáról, hátrányáról

Az atombomba működését magyarázó, és pusztítását, elhúzó hatását bemutató videofilm

Ismeretterjesztő film a csillagokban lezajló fúziós folyamatok magyarázatához

Videofilm a csillagok fejlődésének tanításához

Videofilm a világegyetem tágulása elméletének magyarázatához

Videofilmek az űrkutatás témaköréből

Falitábla az űrkutatás eredményeiről, kronológiájáról

3. Földünk és környezetünk

Térképek, nyomtatott taneszközök

Világatlasz

Falitérképek:

A Föld szerkezeti (geológiai) felépítése és ennek kontúrtérképe (duo-térkép)

a Föld és az óceánfenék domborzata

A Föld éghajlata (a tengeráramlásokkal és klímadiagramokkal)
A Föld országai
A Föld népessége
A Föld mezőgazdasága
A Föld ásványkincsei és bányászata
Afrika országai, gazdasága
Észak-Amerika országai, gazdasága
Ázsia országai, gazdasága
Európa országai
Az Európai Unió
Magyarország domborzata
Magyarország megyéi és közlekedése
A csillagos égbolt hazánk felett
A Föld és az óceánfenék domborzata (dombortérkép)
A Föld éghajlati kontúrtérképe (applikációs jelekkel, klímadiagramokkal)
A Föld talajtérképe
A Föld természetes növénytakarója
A világ közlekedése, szállítása
Integrációk kapcsolatrendszere a világban
Applikációs jelek a kontúrtérképekhez (természetföldrajzi, klímadiagram)
Másolható tanulói kontúrtérkép-gyűjtemény a kontinensekről és a tantervben kiemelt országokról
Tájfutó térkép
Turistatérkép
Várostérképek, egyéb településtérképek
Időjárás térképek
Időjárás műholdfelvételek
Nemzetközi összehasonlításra alkalmas statisztikai adatsorokat tartalmazó információ-hordozó a Föld népességéről, a környezet állapotáról, a világgazdaságról, annak folyamatairól, a világgazdaságban kiemelt és egyedi szerepet betöltő régiókról, országcsoportokról, országokról, azok gazdaságáról, világgazdasági kapcsolatairól (középiskolai)
Olvasókönyv-szemelvénygyűjtemény a Naprendszer megismeréséről a geoszféráról, a földrajzi övezetességről, a világ társadalmi-gazdasági képéről, hazánk nemzetközi szerepéről, a globális környezeti problémákról, a nemzetközi környezetvédő szervezetek működéséről (középiskolai)
Hazánk gazdasági szerepének és külgazdasági kapcsolatainak elemzésére alkalmas adatokat tartalmazó információhordozó
Modell gyűjtemény, mérőeszköz
Természetföldrajzi földgömb
Politikai földgömb
Tanulói földgömb
Iskolai meteorológiai állomás mérőműszerekkel
Tanulói ásvány-és kőzetgyűjtemény
Kézi nagyító
Binokuláris mikroszkóp (demonstrációs)

Földgömb-fémmeridiánnal
Precíziós tájoló (demonstrációs)
Laptájoló (tanulói)
Iránytű (tanulói)
Gördülő távolságmérő
A Föld belső felépítése (szétszedhető szerkezeti modell)
A gyűrődés modellje
A vetődés modellje
A vulkán modellje
Ősmaradvány-gyűjtemény
A piacgazdaság működésének modellje
A tőzsde működésének modellje
Transzparens, oktatótábla
Üres földtörténeti időtáblázat a hozzátartozó eseményeket, képződményeket bemutató kártyával
Földtörténeti oktatótábla (bővített, a középiskolások számára)
Egyéb oktatótáblák:
A térképkészítés alapjai
A gazdasági adatok ábrázolásának módjai
A hegységek keletkezése
A vulkánok típusai
A lemeztektonika
Az ásványok és a kőzetek rendszerezése
A Föld szerkezete
A Föld szerkezeti és felszíniformái
A karsztjelenség
A Naprendszer felépítése
A Föld forgása és keringése
A nap-és a holdfogyatkozás
A holdfázisok
A Nap felépítése, jellemzői
Ciklonok a mérsékelt övezetben
A monszun szélrendszer
Földünk jellegzetes talajtípusai (talajszelvények)
Hazánk talajtípusainak összehasonlítására alkalmas transzparens
A földrajzi övezetesség rendszere
A hegyvidékek függőleges övezetessége
Afrika, Ausztrália és Óceánia, a sarkvidék, Amerika, Ázsia, Európa természetföldrajzi, társadalmi- gazdasági és környezeti jellemzőinek, összefüggésrendszerének, világgazdasági szerepének bemutatására alkalmas transzparens-sorozat
A geoszférában lejátszódó jelenségek, folyamatok és a köztük lévő összefüggések, tipikus előfordulásaik, a geoszférák környezeti állapotának, védelmének, a külső és a belső erők munkájának bemutatására alkalmas transzparens-sorozat
A természetföldrajzi övezetesség rendszerét és összetevőit, a vízszintes és a függőleges övezetesség kapcsolatát, az övezetek, övek, területek, vidékek tipikus előfordulásait bemutató transzparens-sorozat

A természetföldrajzi övezetesség hatását a népességre, a településekre, az élelmiszer-termelésre, a természeti erőforrások területi különbségeire, a gazdasági fejlettségre – bemutató didaktikus transzparens-sorozat

A világgazdaság folyamatait, a gazdasági ágazatok felépítő tényezőit, a terciér és az információs szektor területi elhelyezkedését, a világgazdasági szerepkörök időbeli és térbeli változását a világgazdasági központok jelentőségét, a gazdasági fejlettség különbségeit bemutató didaktikus transzparens-sorozat

A globális környezeti problémákat, azok összefüggésrendszerét, a megoldás lehetőségét, a nemzetközi környezetvédő szervezeteket és tevékenységüket bemutató didaktikus transzparens-sorozat

Kivetíthető audiovizuális eszközök

Diasorozat a földtörténeti emlékek bemutatására a különböző kontinensekről

Műholdfelvételek kivetíthető információhordozón a geoszférák jelenségéről, a környezet állapotáról

Tematikusan összeállított kivetíthető információhordozó a geoszférában végbemenő jelenségről, folyamatokról (dia, videó, CD...)

A természetföldrajzi övezetesség egyes övezeteinek, öveinek, területeinek, vidékének jellemzőit bemutató tematikusan összeállított kivetíthető információhordozó (dia, videó, CD...)

Jellegzetes településtípusokat, településrendszereket bemutató, tematikusan összeállított, kivetíthető információhordozó eszköz

Kivetíthető vizuális eszköz az országok egyedi szerepköreiről, a közelmúlt és a napjaink világgazdasági eseményeiről, folyamatairól (dia, videó, CD...)

Tematikusan összeállított, kivetíthető eszköz a bolygónkat ért környezeti károsodásról, a megoldás lehetőségeiről, a Föld védett természeti és kulturális értékeiről (dia, videó, CD...)

4. Idegen nyelvek

Tanulói alapfelszerelés

Tankönyv

Tanulói munkafüzet

Kétnyelvű tanulói szótár

Tanári alapfelszerelés

Tankönyv

Tanári kézikönyv

Tanulói munkafüzet

Hangzóanyag osztálytermi munkához

Tanulói hangzóanyag

Kétnyelvű középszótár

Egynyelvű középszótár

Kazettalejátszó

Fénymásolási lehetőség

Iskolai könyvtárnak

Szótárak (könyv és elektronikus alakban kölcsönzésre és helyben használatra)

kétnyelvű nagyszótár,

egynyelvű nagy értelmező szótár,

képes nagyszótár,
pop-up szótár elektronikus alakban,
szinonima szótár,
idióma szótár.

Folyóiratok

A munkaközösség és a tanulók igényei és érdeklődése szerint 2-3 idegen nyelvű gyermekújság, újság vagy folyóirat előfizetése.

Könyvek és multimédiás anyagok

A munkaközösség és a tanulók igényei és érdeklődése szerint a témakörlistának megfelelő folyamatos idegen nyelvi és anyanyelvi könyvtár fejlesztés a célországok kulturális, szépirodalmi, tudományos és ismeretterjesztő könyvei terén.

Szertári felszerelés

Készségfejlesztő könyvek, hangzó anyagok és multimédiás anyagok az iskolában tanított minden szintnek megfelelően

Gyakorlókönyvek, hangzó anyagok és multimédiás anyagok az iskolában tanított szinteknek megfelelően legalább egy tanulócsoporthoz való

kétnyelvű középszótárak

egynyelvű értelmező szótárak,

szinoníma-antinóma szótár,

idióma szótár,

igeszótár,

kollokációs szótár,

szaknyelvi szótár.

Mozgóképanyagok folyamatosan fejlesztve a munkaközösség által a témakörlistának és a tanulók érdeklődésének megfelelően tanfilmek, riportfilmek, dokumentum filmek, ismeretterjesztő filmek, játékfilmek. Feladatlapok a filmekhez.

Szaktananyagok az adott nyelvi munkaközösség érdeklődésének és szükségleteinek megfelelően az állományt folyamatosan fejlesztve

5. Informatika

Számítógépek

a számítógépes szaktanterekben optimálisan elhelyezhető darabszámú multimédiás számítógép.

AV eszközök:

projektor,

vetítövászón,

videolejátszó,

audió lejátszó,

audió erősítő,

TV.

Falitáblák:

nagyméretű whiteboard falitábla a szükséges filcekkel,

aktív tábla,

használatos prefixumok és jelek,

szabványos rajzjelek,

ábrázolási módok,

bemutató rajzok,
faliképek.

Demonstrációs eszközök:

működőképes és működőképtelen számítástechnikai eszközök.

6. Kémia

Analitikai mérleg súlysorozattal
Dróthálók
Állólombikok 100, 500 cm³-es
Árammérő műszer (nagy méretű)
Borszeszégők
Brómpipetta vagy pipettalabda
Bunsen állványok
Bunsen égők
Büretták 25 cm³-es
Celofán
Oktató CD-k
Csepegtető tölcsek
Cseppentők
Csipeszek (nikkelezett)
Diók (kettős szorítók)
Dörzspapír
Ebonit rúd vagy kemény műanyag cső
Egyenáramforrás
Elsősegély láda vegyszerekkel
Erlenmeyer lombikok 100, 200, 300 cm³-es
Égetőkanalak
Fahasábok
Fém lemezek (Fe, Cu, Zn, Al)
Floppy disc-ek (1,44 MB)
Folyadéküvegek
Fóliafilc készletek (F és M vastagságú)
Főzőpoharak 50, 100, 250, 1000 cm³-es
Frakcionáló lombikok 250, 500 cm³-es
Fűrt gumidugók különböző méretekben
Gázfejlesztő készülékek 250 cm³-es
Gázfelfogó hengerek (magas)
Gázmosó palackok
Gömblombikok 250, 500 cm³-es
Grafit elektródok
Gumicsövek különböző méretekben
Gumidugók különböző méretekben
Gumikesztyűk
Gyertya
Gyufa
Gyújtópálca
Gyűjtőedények vegyszereknek

Harapófogó
Homokfürdő
Hőmérők (-10 - +100 °C)
Hűtő Liebig féle
Írásvetítő
Írásvetítő transzparenszek (készek)
Írásvetítő fóliák (tiszták)
Írásvetítő fóliák (nyomtathatók)
Hűtőfogó
Kalapács
Kémcsövek
Kémcsövek (jénai)
Kémcsövek (lyukas)
Kémcsövek (nagyméretű)
Kémcsövek (nagyméretű oldalcsöves)
Kémcsőállványok (10 helyes)
Kémcsőfogók (fa)
Kémcsőfogók (fém)
Kémcsőkefék
Képek az említett tudósokról és munkásságukról
Képek az oldódás folyamatáról
Képek a radioaktivitás alkalmazásáról, veszélyeiről
Képek a redoxireakciók folyamatainak és típusainak megértéséhez
Képek az elektrokémiai folyamatok megértéséhez
Képek az elektrokémia alkalmazásának és környezetvédelmi problémáinak bemutatásá-
sára
Képek az alumíniumgyártásról
Képek a kőolaj és a földgáz keletkezéséről, kitermeléséről és feldolgozásáról
Képek a szénhidrogének égetésének környezeti vonatkozásairól
Képek a műanyagok szerkezetéről, gyártásukról, felhasználásukról és környezeti prob-
lémáiról
Képek a halogéntartalmú műanyagok használatának környezeti vonatkozásairól
Képek a kolloid rendszerekről, mindennapi jelentőségükről
Képek a szappanok előállításáról, tisztító hatásukról és környezeti vonatkozásaikról
Képek a sörgyártás kémiai folyamatairól
Képek a cellulóz-papír-újrapapír témáról és környezeti vonatkozásairól
Képek a peptidekről, a fehérjék szerkezetéről és denaturációjáról
Képek a biokémiai és a vegyipari reakcióláncokról, reakciórendszerekről
Képek az energiaforrásokról és környezeti problémáikról
Képek a hulladékokról és környezeti problémáikról
Képek a táplálkozás kémiai, egészségügyi vonatkozásairól
Képek a fenntartható fejlődés és a környezet viszonyáról
Kés
Kihúzott végű üvegcsövek
Kristályosító csészék 10 cm-es
Kristályrács modellek (ionrács, atomrács, molekularács)

Krokodilcsipeszek
Lombikfogók
Mérőhengerek 10, 500, 1000 cm³-es
Mérőlombikok 100, 500, 1000 cm³-es
Molekulamodell készlet tanári
Molekulamodellező program, interaktív
Műanyagok gyűjteménye
Olló
Óraüvegek 6-8 cm-es
Periódusos rendszer fali
Petri csészék 10 cm-es
Pipetták 10, 20 cm³-es kétjelű, 25 cm³-es osztott
Porcelánlemezek
Porcelánmozsár törővel
Porcelántálak 6 cm-es
Porcelántégelyek
Porüvegek
Rázótölcsérek 200 cm³-es
Reszelő háromszög metszetű
Standardpotenciál táblázat fali
Spatulák
Szénhidrogének gyűjteménye
Szorítók Hoffmann és Mohr féle
Szűrőkarikák 10 cm-es tölcsérhez
Szűrőpapír
Táramérleg súlysorozattal
Tálcák
Tégelyfogók
Törlőruhák
U alakú üvegcsövek
Üvegbotok
Üvegcsövek 5-10 mm-es
Üvegekádak
Üveglapok 10x10 cm-es
Üvegtölcsérek 6, 10 cm-es
Vaslap 10x10 cm-es
Vas háromlábak
Vas tégelyek
Vatta
Vegyszerkanalak
Vezetékek (szigetelt, banándugóval)
Védőszemüvegek
Videokazetták oktatófilmekkel
Videokazetta (üres)
Vízbontó (Hoffmann féle)

7. Magyar irodalom

A magyar népköltészeti alkotások bemutatása (kazetta, CD)
Az antikvitás művészetét bemutató, kivetíthető képeket tartalmazó információhordozó (dia, videó)
A Biblia hangzó anyagon
A középkor művészetét bemutató, kivetíthető képeket tartalmazó információhordozó
A középkori zenét bemutató hanghordozó
A reneszánsz művészetét bemutató, kivetíthető képeket tartalmazó információhordozó
A barokk művészetét bemutató, kivetíthető képeket tartalmazó információhordozó
Shakespeare valamely drámájának filmfeldolgozása
Molière valamely drámája filmen/színházi előadás felvételről.
A barokk zenét bemutató hangzó anyag
Csokonai Vitéz Mihály és Berzsenyi Dániel verseit tartalmazó hangzó anyag
A magyar színjátszás esemény-történetét bemutató fólia
A Bánk bán filmfeldolgozása vagy színházi felvétele
Kölcsy Ferenc versei hanghordozón.
Vörösmarty Mihály versei hanghordozón
Vörösmarty Mihály Csongor és Tünde című műve filmen/színházi előadás felvételéről
Petőfi Sándor versei hanghordozón
Népdalgyűjtemények hanghordozón
Magyar népballadák hanghordozón
Arany János versei hanghordozón
A 19. század második felének zenei alkotásait bemutató hanghordozó
Madách Imre „Az ember tragédiája” művének filmfeldolgozása/színházi előadása felvételen
Csehov és Ibsen egy-egy drámája filmen/színházi előadás felvételén
Huszárik Zoltán Szindbád című filmje
Ady Endre pályáját bemutató ismeretterjesztő film
Ady Endre versei hanghordozón
Tóth Árpád és Juhász Gyula versei hanghordozón
Babits Mihály versei hanghordozón
Kosztolányi Dezső versei hanghordozón
József Attila verseit tartalmazó hanghordozó
Szabó Lőrinc, Illyés Gyula, Radnóti Miklós műveit tartalmazó hanghordozó
.Weöres Sándor, Pilinszky János műveiből válogatást tartalmazó hanghordozó
A kortárs magyar lírát tartalmazó hanghordozó
Énekelt versek hanghordozón
Örkény István egy drámájának filmfeldolgozása/színházi felvétele
Egy választott világirodalmi szerző drámájának megjelenítésére film/a színházi előadás felvétele
20.századi magyar drámák előadásaiból egy-egy részlet filmen
Irodalmi atlasz
Művelődéstörténeti atlasz
Költői szótárak
A bibliai fogalmak szótára

8. Magyar nyelv

Falitábla a hangtan, az alaktan, a szófaji rendszer, a mondattan szemléltetésére

A nyelvjárásokat bemutató falitérkép

Falitábla az európai nyelvcsaládok bemutatására

Magyar művelődéstörténeti atlasz

Nyelvrokonainkat bemutató falitábla

Hang- és szókérták

Szöveggyűjtemény a szövegszerűség elemzésére, szövegfeldolgozó eljárások gyakorlására (szerkezet, jelentés) kiemelhető, sokszorosítható formában

A magyar történelmi hagyomány nagy szónokainak beszédrészleteit tartalmazó szöveggyűjtemény

Szónoki beszédrészleteket tartalmazó szöveggyűjtemény kiemelhető, sokszorosítható formában

Szemelvénygyűjtemény különböző szövegfajtákból a szövegalkotó és szövegelemző eljárások gyakorlására kiemelhető, sokszorosítható formában

Nyelvművelő tanulmányokat tartalmazó szöveggyűjtemény

9. Matematika

Mérőrúd, mérőszalag

Körző, vonalzó, szögmérő

Sík és térgeometriai modellező

Űrmértékmodell, mérőedények

Logikai készlet

Testmodellek

Mágnesek

Kúpok, kúpszeletek

Körző, vonalzó, szögmérő

Sík és térgeometriai modellező

Zsebszámológép

Milliméterpapír, pontrácsok,

Ragasztó, ragasztószalag

Kartonpapír, olló

Dobókocka

Fonal, zsinag

Átlátszó papír

10. Testnevelés

Bordásfal

Tornapad

Zsámoly

Tornaszőnyeg

Gyűrűhinta

Mászókötél

Mászórúd

KTK

Gerenda

Ugrószekrény

Ugródeszka

Röplabda háló és állvány

Kosárlabda palánk

Kézilabda kapu
Magasugró mérce
Kislabda
Rajttámla
Váltóbot
Súlygolyó
Ugrókötel
Karika
Tornabot
Kézisúlyzó
Tömöttlabda
Babzsák
Falinyújtó
Korlát
Felemáskorlát
Korlátkocsi
Jelzőszalag
Műanyag labda
Futball labda
Kézilabda
Kosárlabda
Röplabda
Ping-pong asztal
Ping-pong ütő
Ping-pong labda
Tollaslabda
Tollaslabda ütő
Floorball labda
Floorball ütő
Húzókötel
Mountain bike
Síléc
Sícipő
Térképek
Tájéolók
Stopperóra
Mérőszalag
Személymérleg
Testmagasság mérő
Szorítóerő mérő¹²
Súlypontemelkedés mérő
Oktatótáblák, faliképek az egyes technikákról, tornaelemekről
Mozgássorozat ábrák

11. Rajz

Vetítőállvány
Vetítővászon

TV/video állvány
Tároló szekrény
Modellasztal
Paraván (pl. léckeret, vászonborítással)
Könyvszekrény vagy könyvespolc
Rajztároló szekrény (50x70-es)
Modellpolc
Diavetítő
Írásvetítő
TV, video
Videokamera
Fénymásoló
Fényképezőgép
Fehér és színes égő a reflektorokhoz
Vonalzó (Egyenes, 45°, 60°-os)
Körző
Szögmérő
Síklapú- és forgástestek (kocka, hasáb, henger, kúp, gömb, gúla)
Kézi modellek: természeti- és geometrikus formák (vásárolt, házilag készített, gyűjtött)
Edények, háztartási eszközök
Gipszportré
Ornamentika
Drapéria
Rajz- és műalkotások elemzése, diapozitív sorozat. Érettségi rendelet szerint (meléklet)
Művészeti szakkönyvek, lexikonok, albumok, folyóiratok
Tabló: Színtan, ábrázolási konvenciók (rendszerek), művészeti korstílusok, műemlékek, néprajzi emlékek, tárgykultúra
Poszter, Műalkotások reprodukciók
Filmek videó kazettán Műelemzéshez, művészettörténet tanításához; módszertani segédanyagok; természetfilmek
Fóliakészlet: építészeti szerkezetek, alaprajzok, betűtípusok, vetületi- és axonometrikus rajzok
Üres videó kazetta, kazetta, CD
Üres fólia
Fóliaíró alkoholos filctoll
Színes kréta
Rajztábla A/2 (puha, fenyő)
Farost rajztábla A/4
Vastag ecset
Lapos ecset (széles)
Vizes edény
Hurkapálca
Tus – fekete
Diófafác

Színes karton, duplex vagy triplex

Film

12. Történelem

Térképek:

Az ókori kelet

Hellász

Az ókori Róma

A bibliai föld

A Bizánci Birodalom

Európa Nagy Károly korában

Államalapítások Észak-, Közép- és Kelet-Európában

Magyarok a 11-13.sz-ban

Az érett középkor gazdasága

Európa a 12-13.sz-ban

Itália a XIV-XV. Században

Az Oszmán Birodalom kialakulása

Magyarország külkapcsolatai a XIV-XV. Században

Magyarok 1526-1606 között

A világgazdaság a kora újkorban

A nagy földrajzi felfedezések és a gyarmatosítás a kora újkorban

Gyarmatosítás 15-18.sz-ban

Európa a 16.sz-ban

Az erdélyi fejedelemség a XVIII. század első felében

A Rákóczi-szabadságharc

Európa a 18.sz-ban

Magyarország újranevelődése, népsűrűsége és nemzetiségei a XVIII. Században

Az Egyesült Államok kialakulása és fejlődése

A világgazdaság a XIX. század első felében

A magyar királyság gazdasága a XIX. század első felében

A márciusi forradalom eseményei Pest-Budán, Pozsonyban és Bécsben

Haditervek és tényleges hadműveletek a szabadságharcban

A világgazdaság 1849-1914 között

A gyarmatosítás a XX. század elején

Társadalmi küzdelmek Európában 1871-1914 között

Az USA 1861-1914 között

Magyarország hegy- és vízrajza a XIX. század második felében

Magyarország gazdasága a XX. század elején

Magyarország nemzetiségei a századfordulón

Államformák a francia forradalom előtt és, 1914-ben Európában

Az Osztrák-Magyar Monarchia vallásai és egyházai

A világgazdaság 1914-1929 között

Az I. világháború és következményei Európában

A trianoni béke etnikai és gazdasági hatásai

A világgazdaság 1929-1945

A második világháború

Szövetségi rendszerek és hatalmi ellentétek a harmincas években és a II. világháború idején

Magyarország gazdasága a két világháború között

A világgazdaság az ezredfordulón

Demográfiai mutatók, népmozgások Európában 1939-2000

Magyarország gazdasága 1945-től napjainkig

Magyarország demográfiai mutatói, népmozgások és a határon túli magyarság a jelenkorban

A Föld országai

Videók:

Vámpírok (100 perc)

Jézus élete (120 perc)

Napló gyermekeimnek (Mészáros Márta)

Atlantisz (60 perc)

Nagy hódítók sorozat:(60 perc)

Nagy Sándor

Napóleon

Nagy Szulejmán

Nagy Péter

1492

Hídember

Honfoglalás

Jeanne d'Arc

Cia

Dr.Zsivago

Ben Hur

Jeruzsálem

Titanic

Julianus barát

XX.század mérföldkövei I-II

Történelem titkai

Fáraók,királyok I-II

Kleopátra palotája

Legendás harcosok:(80 perc)

Vikingek,hunok,kelták

Templomok,janicsárok,azték

Római légiók, spártaiak

Ki öröktől fogva (vallástört.)

Történelem-repeta (2db)

Középkor (válság-reneszánsz)

Tükörcserepek

A holokauszt szemei

Forró ősz a hidegháborúban(1956)

Dunai exodus

Semmi országa

CD-ROM:

Mo. 1944-1956
Pannon enciklopédia
Töri felvételi
XX.sz-1956
Magyar középkori adattár
Magyar nemzet hadtört-e
O-M M
Holokauszt Mo-on
Magyar életrajzi lexikon
Marczali világtörténet
1956-os forr. adattára

3.10. A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A partnerközpontú intézmény kialakításnak folyamatában elsődleges az iskola és a szülői ház kapcsolata. A pedagógiai program alapelvei között szerepel a szülő, tanuló, iskolai pedagógus és kollégiumi nevelő együttműködésének, kapcsolattartásának folyamatos feltétele. Ez egy hosszú távú kölcsönösség elvén alapuló folyamat. Közös kell, lehet csak a feladatokat, célokat megvalósítani gyermek érdekében.

Célok

- A szülő tájékozott legyen az intézményben folyó munkáról, ismerje törekvéseinket, gondjainkat, eredményeinket.
- Ismerjük meg a szülő elvárásait az intézménnyel kapcsolatban.
- A tanuló nevelése-oktatása érdekében biztosítani kell az együttműködés lehetőségét.

Konkrét feladatok

1. Fontosnak tartjuk a szülőkkel való együttműködést. Szervezett formában a szülők a szülői értekezleten, a tanárok fogadóóráin, az osztály és iskolai szülői munkaközösségen keresztül találkozhatnak a pedagógussal, kollégiumi nevelővel.
2. Az osztályfőnökök, kollégiumi nevelők folyamatos kapcsolatot tartanak a szülőkkel személyesen, illetve telefonon.
3. A kapcsolattartás másik szervezeti formája az iskolaszék.
4. Az intézményben működő diákönkormányzatok (iskolai és kollégiumi) közvetítő szerepet töltenek be a tanárok és tanulók között.
5. Az intézményben folyó tevékenységről szülői értekezleteken, diákgyűléseken tájékoztatjuk az érdekelteket. Az iskola honlapján közzé tesszük a pedagógiai programot és más intézményi dokumentumot. Kiadványokkal és az ellenőrző könyv útján tájékoztatjuk a szülőket az aktuális iskolai, osztály és kollégiumi eseményekről, a tanuló eredményeiről és problémáiról.
6. Heti fogadóóráján minden pedagógus fogadja a szülőket, de nem zárkózunk el attól sem, hogy a szülő – akadályoztatása esetén – más időpontban keressen fel bennünket.

A kapcsolatrendszer továbbfejlesztésének lehetőségei:

Az eddigi bevált gyakorlat kiszélesítésével a szülők tájékoztatása, neveléssel kapcsolatos ismereteik bővítése, a tanulók jogérvényesítéssel kapcsolatos ismereteinek erősítése, belsőséges és partnerközpontú intézményi arculat kialakítása.

3.11. Az intézmény egészségnevelési programja, a mindennapos testedzés

A. Helyzetelemzés

Iskolánk Hajdú-Bihar megye viszonylag elmaradott bihari kistérségében található. Intézményünk szakiskolai osztályai térségi kötelező beiskolázási feladatokat látnak el, ebből adódóan tanulóinkat előzetesen nem válogathatjuk meg.

Tanulóink közül sokan halmozottan hátrányos helyzetű családból származnak, ingerszegény környezetben nőtt fel, és ebből adódóan nem váltak életük szerves részévé az alapvető mentálhigiéniai szokások. Előzetes információk, osztályfőnöki felmérések során kiderült, hogy a tanulók szüleinek jelentős része krónikus dohányzó, néhány családban előfordul az alkoholizmus és a fizikai bántalmazás is. Tanulóink közül sokan nincsenek tisztában az egészséges táplálkozás előnyeivel, nem veszik komolyan az alkohol, a drog és a dohányzás káros hatásait. Egyre többen és egyre fiatalabban használják rendszeresen a káros élvezeti szereket. Napjaikat a rendszeres mozgás hiánya jellemzi, pedig a testi fejlődésük egyik alapfeltétele a rendszeres testmozgás lenne.

A tanévén eleji egészségügyi vizsgálatok azt tükrözik, hogy tanulóink között egyre több a rossz testtartású, túlsúlyos, gerinc problémákkal és mozgásszervi elváltozásokkal rendelkező tanuló.

Személyi higiénés ismereteik nagyon hiányosak, nagy részük otthoni környezete igénytelen (sok esetben primitív), és a szüleiktől sem kapnak elegendő információt erre vonatkozóan.

Nevelőtestületünk tapasztalata az, hogy a tanulók étkezési szokásai sok kívánni valót hagynak maguk után. A napi étkezések száma és aránya rossz. Gyakran tapasztaljuk, hogy reggeli nélkül jönnek iskolába, ezért már az első órák után figyelmetlenek, fáradtak. Téves eszményképek, ideálok és a média hatásgyakorlata következtében egyre több az egészségtelen fogyókúra eset.

Tanulóink nagy része nehéz anyagi helyzetű családokból érkezik, ezért esélyük sincs a még mindig viszonylag drága egészséges táplálékok beszerzésére. Túlzott mértékű édességek, üdítők, és rendkívül egészségtelen hideg élelmiszerek jellemzik étkezéseiket.

Miután az iskolai menza tömegétkeztetést végez, itt sem kapnak mindig koruknak megfelelő ebédet.

Tulajdonképpen egész életmódjuk átformálására lenne szükség. Ehhez első lépésként a kialakult téves szemlélet megváltoztatása szükséges, majd ezeknek gyakorlati megvalósítása következne. Ezért tartjuk fontosnak, hogy e program keretében a tanórai és tanórán kívüli felvilágosítás mellett a megelőzés is megvalósuljon.

B. Iskolai egészségnevelési program

Általános céljaink:

Megvalósítható tervet szeretnénk készíteni. Céljaink megvalósításánál figyelembe vesszük az iskola földrajzi sajátosságait, a tanulók szociális helyzetét, egészségügyi ismereteit. Minden-

kori céljainkat a szűrővizsgálatokon tapasztaltak és a tanulókkal történt megbeszélések szabják meg.

Fontosnak tartjuk a fiatalok széles körű tájékoztatását a testi- és lelki egészséggel, életvitellel kapcsolatban, hogy a tudás birtokában, életmódjukban, viselkedésükben az egészség értéként tükröződjék.

Olyan egészségnevelési programot szeretnénk megvalósítani, amely az iskolai oktatás átfogó és integráns részeként áthatja diákjaink környezetét, és amelyből minden tanulónk alapvetően részesülhetne.

A sikeres program kifejlesztése érdekében próbáljuk megvalósítani az otthon, a közösség és az iskola közötti együttműködést. A program hatékonyságát a veszélyeztetett területeken illetékes szakemberek bevonásával növeljük.

Célunk, hogy tanulóink kellő ösztönzést és tudást szerezzenek egy személyes környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink megismerjék az aktív szabadidő eltöltésének lehetőségeit, a mindennapos testmozgás és a személyi higiéné fontosságát.

Törekszünk tanulóinkkal megértetni az egészséggel összefüggő kérdések jelentőségét, és ennek érdekében az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeket iskolánk pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe beépítjük.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- az egészség, mint érték,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete,
- a szenvedélybetegségek elkerülése,
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége,
- megelőzés szerepe.

Az oktatási intézményben töltött idő alatt szerzett ismeretek alapjai legyenek egyéni életük szervezésének. A rövid távú céljaink keretterv jellegűek, a mindenkori megvalósítást az adott tanévben a korosztályoknál tapasztaltak szabják meg, és ezek adják a fő irányvonalat. Minden évben egy konkrét és egyben legsürgetőbb probléma köré gyűjtjük a feladatokat, és ennek megfelelően választjuk meg az eszközöket és a módszereket.

Az iskolai büfé kínálatát felülvizsgáltuk, a felülvizsgálat eredményeként szorgalmazzuk a korszerű élelmiszerek minél nagyobb választékának megjelenését.

A tantermek balesetveszélyes burkolatait lecseréltük, a világítás korszerűsítését kiemelt feladatként kezeljük.

Igényes, kulturált, egészséges iskolai mikro-és makro környezet kialakítására törekszünk. Miután intézményünk szakiskolai részének egyik képzési profilja mezőgazdasági jellegű, ezért célunk ezen tanulók bevonásával az iskola előtti zöldövezet és a belső terek esztétikusabbá, virágosabbá tétele.

Szeretnénk elérni, hogy minél kevesebb tanuló dohányozzon, fontosnak tarjuk az egészségkárosító magatartásformák elkerülését.

Célunk egy olyan nevelési-oktatási intézmény kialakítása, ahol a tanulók igényesen megtervezett egészséges környezetben tanulhatnak. Személyiségük, életük formálódásában az itt érvényesülő hatások pozitívak legyenek. Egészségnevelésünk során az elsődleges prevenció érvényesüljön.

Az egészségnevelési program megvalósításának szinterei:

1. Tanórai

Az egészségnevelés minden tanítási órán fontos feladat, melyre a szaktanároknak kiemelt figyelmet kell fordítaniuk (pl. a helyes testtartásra, az írásbeli munkánál a kellő szemmagasságra, a tanterem és a tábla megfelelő megvilágítására, termék szellőztetésére, tisztántartására, és a kellő higiéniára, stb.).

Teendőjük ezzel kapcsolatosan elsősorban az osztályfőnököknek, a biológia és a testnevelő tanároknak van. Minden tanév elején azok a tanárok, akik gyakorlati-kísérleti órákat tartanak, munkavédelmi-és biztonságtechnikai oktatást tartanak, melyről a tanulónak számot kell adniuk.

A szakiskolai tanulókra még inkább vonatkozik a hátrányos helyzet és esélyegyenlőtlenség, ebből adódóan kiemelt feladataink vannak az egészségmagatartás formálása terén, különösen érvényes ez a kilencedikesek esetében.

A szakiskolai tanulóknál főként a szakképzési évfolyamokon szükséges a baleset-megelőzési ismeretek elsajátíttatása, ami a munkavédelmi és osztályfőnöki órákon valósul meg. Elsősegély nyújtási ismereteket a számukra külön tematika szerint, magasabb óraszámokban oktatunk.

a. Az osztályfőnöki órák keretében megvalósuló egészségnevelési program

Az egészségre való nevelés legfontosabb feladata a felvilágosító munka, a megelőzés, valamint egészségünk védelme, megóvása.

Az osztályfőnöki nevelőmunka alapja a pozitív példamutatás. A fiatalok, a társadalom számára a pedagógus viselkedési mintát jelent.

Az osztályfőnöki megbeszélés nem olyan tanítási óra, amelyen az ismeretátadás és bővítés az elsődleges cél. De nem létezik felvilágosítás, eszmecsere tények, adatok, ismeretek nélkül. Ezért mindig meg kell győződünk arról, hogy tanulóink milyen ismeretekkel rendelkeznek, és ennek megfelelően kell közölnünk a szükséges ismereteket. Ennek megvalósításához kellő szakmai felkészültséggel kell rendelkezünk.

Az egészségnevelés, a felvilágosító munka nemcsak az orvos feladata. De célszerű és szükséges az osztályfőnöki megbeszélésekbe bevonunk az iskolaorvost, illetve más szakorvost is. Segítségükkel munkánk szakszerűbb, hitelesebb és eredményesebb lehet.

A szakközépiskolai osztályban a pálya- és életvitel órákon rendszeresen folyik egészség és egészségvédelemre, helyes életvitel kialakítására való nevelés. Szakemberek bevonásával hozzuk életközelsébe ezeket a problémákat.

9. osztály (10 órában)

1-5. Egészség és egészségvédelem

Az egészség kincs, családunk és társadalmunk jövőjének záloga.

Miért fontos az egészségvédelem? Mire terjed ki az egészségnevelés? Mit jelent a mentálhigiéné szó? Mi a prevenció? Kinek a feladata az egészségvédelem? Milyen magyar és nemzetközi szervezetek foglalkoznak az egészségvédelemmel? Mi tartozik a feladataik közé? Hogyan szolgálja az egészségvédelmet az iskolaorvos és házi orvos?

6. A serdülőkor testi, lelki, higiénés, pszicho-szexuális változásai.

A serdülőkor testi-lelki változásai és összefüggései az egészségi állapottal.

A fejlődés különböző aspektusait, a serdülőkor és a nemi érés. A szexualitás társadalmi megítélése, érzelmi változások.

7. Egészséges életmód: egészséges táplálkozás

Az egészségi állapot jelenlegi és későbbi alakulása szempontjából kulcsfontosságú elem az életmód, ezen belül is az egészséges táplálkozás.

8. Dohányzás

A dohányzás ártalmai. Mit tehetünk a dohányzás visszaszorítása érdekében? Hogyan szokjunk le a dohányzásról? A dohányzás közvetlen káros hatásai. Melyek a maradandó károsodások? Egyéb ártalmak (pl. mások egészségének rombolása, környezetszennyezés, tűz- és balesetveszély). Dohányzás és terhesség. Mi a passzív dohányzás? Dohányzás-szenvedélybetegség? Javaslatok a dohányzás visszaszorítására.

9. Alkohol

Mi az alkohol? Miért fogyasztanak az emberek alkoholtartalmú italokat? Miért nem szabad a gyermeknek szeszes italt fogyasztani? Mit jelent a kultúrált alkoholfogyasztás? Az alkohol káros hatásai. Mi a delirium tremens? Milyen veszélyeket jelent önmagára, családjára és a társadalomra (a közlekedésre) a részeg ember? Az alkoholizmus elleni küzdelem.

10. Drog

Milyen kábítószeresek vannak? A narkotizálás veszélyei. Miért veszélyes a kábítószeres a társadalomra? Hogyan fonódik össze a drogélvezet és az erkölcsi züllés? Miért tartozik össze a drogfüggés és a deviáns életmód? Hogyan lehet a narkózást megelőzni? Alternatívák: testmozgás, kapcsolatok. Küzdelem a kábítószeres ellen.

10. osztály (10 órában)

1-5. Betegségek

Beszélgetés a betegségekről. (Tünetek, ki milyen betegségeken esett át, minek kell lennie a házi patikában? Mikor forduljunk orvoshoz? Betegségek csoportosítása. Betegnek tekinthető-e a testi fogyatékos vagy az, akinek szervi rendellenessége van?)

Miért beteg a magyar népesség? (Népbetegségek, krónikus betegségek, statisztikai adatok. Mi az, amivel a fiatalok egészségüket rombolják? Mik a betegségek okai?)

6. Az egészséges életmód

Testkultúránk (testfejlesztés, testápolás; a testi és lelki egészség megóvása) Mi a testi higiénia alapja?

Napirend. Pihenés, alvás. (A helyes napirend kialakítása és betartása, aktív pihenés, mi a következménye annak, ha nem pihenjük ki magunkat? Mi az alvás? Alvás ritmusa, intenzitása. Mennyi ideig kell aludnunk?)

7. Pszicho-szexuális fejlődés, fogamzásgátlás

8. Dohányzás, alkohol

9. Drog

10. Fertőző betegségek: AIDS, hepatitis

A fertőzés fogalma, terjedése. Milyen élő kórokozókat ismerünk? Mi(k) terjeszti(k) a fertőzést? Mi a járvány?

Gyakoribb fertőző betegségek. Milyen betegségeket okoznak a vírusok / baktériumok / gombák?

A fertőzés elleni védekezés. Hogyan előzhetjük meg a fertőzéseket / az ételmérgezéseket? Hogyan gyógyíthatók a fertőző betegségek? Hogyan előzhetjük meg a fertőzéseket? Melyek a közismert fertőtlenítőszeresek?

Nemi betegségek: Az AIDS.

Nemi kapcsolatok. Nemi betegségek. A nemi betegségek elleni védekezés. Mi az AIDS? Miért veszélyes? Hogyan terjed az AIDS? Hogyan fertőződhetünk meg? Mik a tünetek? Gyógyítható-e az AIDS? Mit tehet a társadalom az AIDS-betegek érdekében? Megelőzés-védekezés. Orvosi ellátás.

Mi a hepatitis? Hogyan terjed? Hogyan előzhetjük meg?

11. osztály (10 órában)

1. Általános bevezető: az egészség, mint érték, a betegség fogalma,

Egészségmegőrző magatartás: egészséges testmozgás, pihenés

2.-3. Egészséges életmód: A táplálkozás

Mit és mennyit együnk? Mikor és hogyan együnk? Melyek a legfontosabb tápanyagok? Mennyi szervezetünk napi tápanyagszükséglete? Rendszeresség és mértékletesség.

4. Kockázatok és veszélyek. A biztonság megőrzése

Mi minden lehet az egészségre veszélyes, kockázatos? Mi lehet egészségforrás (ami védi, vagy támogatja az egészséget)?

5. A megbetegedések pszichés tényezői (túl sok stressz, idegesség)

Daganatos betegségek megelőzése

6-7. Urológiai- nőgyógyászati megbetegedések

8. Bőrgyógyászati megbetegedések

9. Fül-orr-gégészeti betegségek

10. Összegzés

12. osztály (10 órában)

1-6. Élethelyzetek és megoldások

Az egészséges életmód összetevőit most a növekedés és a felnőtté válás szemszögéből tekintjük át. A tanulók egyre több élethelyzetben hoznak olyan saját döntést, amely alapvetően befolyásolhatja jövőjüket, egészségüket. Egyre önállóbban határoznak életmódjukról, kapcsolataikról, a környezethez való viszonyukról.

Pályaválasztás

Döntési technikák, döntéseket befolyásoló tényezők

Belső erőforrások feltárása, rögzítése, nehéz helyzetekben alkalmazásuk

Személyes hatékonyság növelése, egészséges önérvényesítés

7. Családtervezés, hogyan képzelem el a családom

Családi élet és kapcsolatok

Érzelmek, feszültségek önmagunkban és másokban, ezek okai. Családi és személyes kapcsolatok ápolása, megóvása.

8-9. Egészséges életmódok és az életminőség

Egészséges életmódok társadalmi csoportonként az életpálya függvényében. Az életminőség összetevői: munka, család, jövedelem, szabadidő, szórakozás, stb. Táplálkozás, mozgás, személyes higiéné

10. Helyem a világban

Helyem a világban – helyem a jövőben. Adják, vagy kivívom a helyem a világban – megszerzem, vagy kialakítom azt. Mi az önmegvalósítás (egyéni célok, kívánságok elérése, beteljesülése)? Lehet-e elégedett, „boldog” az az ember, aki a társai ellenében kíván érvényesülni?

Összegzés

Az iskolánk fő feladata, hogy minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Ismereteket kell nyújtania a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére. Személyi, tárgyi környezetével segítenie kell azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a tanulók egészségi állapotát javíthatják.

Meg kell tanítanunk a tanulókat arra, hogy önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani. Fejleszteni kell a tanulók elfogadó és segítőkész magatartását a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránt.

A gyerekeket – különösen a serdülőket – a káros függőséghez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésére neveljük. A megelőzést a tiltásnál fontosabb és – reményeink szerint – hatékonyabb eszköznek tartjuk. Súlyos gyanú esetén – alkoholos befolyásoltság, drogos állapot – a tanár haladéktalanul értesíti az igazgatót, szakiskolai tanuló esetén a gyakorlati oktatásvezetőt, és egyidejűleg megteszi a szükséges azonnali intézkedéseket (pl. orvos, rendőrség értesítése).

Foglalkozunk a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel. Nagy figyelmet fordítunk a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Törekszünk arra, hogy az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusaink életvitelének is jelentős szerepe van.

A fenti követelmények szinte kijelölik az osztályfőnöki órák egészségnevelési témáit, kijelölik a legfontosabb feladatokat. Az egészségnevelési témák azonban szerves részei az iskolai nevelési programnak, ezért célszerű azokkal összefüggésben beépíteni az adott évfolyam tantervébe. Ezeken az órákon nem az ismeretek bővítése az elsődleges cél, bár az is elképzelhető, hogy az itt hallott adatok és tények megelőzik a biológia vagy az egészségtan órák ismeretanyagát. Az átfedések elkerülése céljából, helyes, ha az osztályfőnöki tanmenet összeállítása előtt a tanár tájékozódik az adott évfolyam biológia, illetve egészségtan tananyagáról. Az egészségnevelő osztályfőnöki órákon legfontosabb feladat a felvilágosítás, a prevenció, ám

megfelelő ismeretek, adatok, tények nélkül mindez lehetetlen. Ezért kell építeni a tanulók előismereteire, tájékozottságára is.

b. A biológia órák keretében megvalósuló egészségnevelési program

A biológia órák egyik fő feladata, hogy biztosítsa az egészséges életmóddal kapcsolatos helyes alternatívák kiválasztásához szükséges tájékozottságot, és segítse elő az emberek egymás közti, valamint az emberek és környezetük közötti együttélési szabályok megértését. Tegye nyilvánvalóvá, hogy Földünk globális problémáinak megoldásáért a biológiai ismeretek birtokában minden embernek tennie kell.

Feladataink e téren:

- Nyilvánvalóvá kell tenni tanulóink számára, hogy változó világunkban a biológiai ismeretek is állandóan bővülnek, ezek nyomán követése szükséges ahhoz, hogy a világ jelenségeit megértsék. Ezáltal lesznek képesek a természeti és társadalmi folyamatokat a harmonikus fejlődés irányában befolyásolni.
- Törekednünk kell arra, hogy a tanulók fizikai és pszichés egészségük megőrzését értéknek tekintsék.
- Annak az igénynek a kialakítása, hogy a tanuló biológiai környezetét minél több oldalról, és minél részletesebben megismerje, használjon ehhez ismeretterjesztő folyóiratokat, könyveket, határozókat és egyéb információhordozókat.
- Alakuljon ki az egészséges életmód, a tudatos táplálkozás igénye. A tanuló lássa be az egészségkárosító szokások egyéni és társadalmi hátrányait.

10. évfolyam:

A 10.évfolyamon a tananyag jellegéből adódóan csak futólagosan érintjük az egészségtannal kapcsolatos ismereteket. Főképpen a vírusokkal, prokariótákkal, gombákkal és az egysejtű állatokkal kapcsolatos betegségeket, illetve azok megelőzését emeljük ki, illetve utalunk ezek egészségügyi jelentőségére is. Megbeszéljük a tanulókkal a helyes öltözködés, tisztálkodás fontosságát, a zuhanyzás előnyeit a betegségek megelőzésében. Az iskolában adódó közegészségügyi-és járványügyi feladatokat is részletezzük.

11. évfolyam:

Ezen az évfolyamon egészségügyi ismereteket is beépítettünk a tananyagba.

Az alábbi témákkal foglalkozunk részletesebben a tanórákon:

- a mindennapok egészségügyi ismeretei,
- elsősegélynyújtás, az orvosi ellátás igénybevétele,
- veszélyeztető tényezők, civilizációs ártalmak,
- szenvedélybetegségek,
- az utódvállalás, családtervezés, genetikai tanácsadás és terhesgondozás,
- környezet-egészségtan, környezet-higiéné,
- a lelki egészség.

Az ember szervezetének felépítésével és működésével kapcsolatos tananyagrészek nagyon jó lehetőséget nyújtanak a tanulók egészségügyi ismereteinek bővítésére.

Fő céljaink a következők:

- az egészséges életmód, a tudatos táplálkozás fontosságának megértetése,
- az egészségkárosító szokások egyéni és társadalmi hátrányainak beláttatása,

- a rendszeres testmozgás szükségességének felismertetése,
- az egészséges életmódot erősítő értékek felismertetése és az egészséget fenntartó magatartás szokásrendszerének tudatosítása,
- a betegség-megelőzés, a szűrővizsgálatok, a védőoltások egyéni és közösségi-társadalmi szükségességének beláttatása,
- a testi- és mentális egészségre káros anyagoktól való tartózkodás elfogadtatása,
- önálló anyaggyűjtés és előadások, vitafórumok tartása az egészséges életmód témakörében,
- az emberi szexualitás biológiai és társadalmi-etikai megismertetése,
- a felelősségteljes nemi magatartásra való törekvés kialakítása,
- a lakosság egészségügyi mutatóinak megismertetése, a veszélyeztető tényezők felismertetése és tájékozottság a megelőzés gyakorlatában,
- áltudományos és kereskedelmi célú sajtóanyagok kritikai elemzése.

12. évfolyam:

Ezen az évfolyamon a genetika témakörén belül nyílik lehetőség az egészségkárosító anyagok tudatosítására, az egészséges életmód szerepének kiemelésére. A tanulók családtervezési ismereteit az öröklődő betegségek ismereteivel bővítjük, irányt mutatva a rendellenességek lehetséges kivédésére. A tananyag elsajátítása mellett az alábbiakat tartjuk szem előtt:

- Alakuljon ki az egészséges életmód, a tudatos táplálkozás igénye.
- Lássák be az egészségkárosító szokások egyéni és társadalmi hátrányait.
- Értsék meg, hogy a rendszeres testmozgás az ún. civilizált embernek is alapvető szükséglete.
- Lássák be, hogy a védőoltások az egyéni és a közösségi-társadalmi érdekeket is szolgálják.
- Legyenek képesek az egészséget erősítő értékek felismerésére és az egészséget elősegítő magatartás elsajátítására.

A gimnáziumi felnőttoktatás aktuális óráin minden évfolyamon, a nappali tagozathoz hasonlóan rendszeresen folyik az egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos felvilágosítás.

c. A testnevelési órák keretében megvalósuló egészségnevelési program

A testnevelési órákon kiemelt feladatként kezeljük a tanulók ellenálló képességének és edzettségének fejlesztését, illetve az ortopédiai elváltozások ellensúlyozását. Törekednek a tanulókkal megértetni és megismertetni a prevenció lényegét. Az előkészítés és alapozás során biomechanikailag helyes testtartást biztosító gyakorlatokat alkalmazzák hangsúlyozottabban.

A testnevelő tanárok törekszenek a tanulók keringési-és légző-rendszerének megfelelő terhelésére. A tananyag elsajátítása során nagy figyelmet fordítanak a gerinc-és ízületvédelem szabályainak betartására, különös tekintettel a fitness mérések testhelyezeteire és az izomerősítések különböző testhelyezeteire. Az órák összeállításakor figyelembe veszik az egészségügyi szűrővizsgálat során kiszűrt tanulók képességeit, és lehetőségekhez mérten differenciált feladatok adásával fejlesztik képességeiket emellett fontosnak tartják az örömszerzést, a sikerélményhez juttatást.

2. Tanórán kívüli

A tanulók egészségi állapotának felmérésére szolgáló tanórán kívüli tevékenység

Az iskolaegészségügyi ellátásáról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés, ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el.

Az iskolaegészségügyi ellátás keretében nemcsak a kötelezően előírt célcsoportok szűrővizsgálatára kerül sor, hanem minden tanévben minden tanuló testi fejlettségének vizsgálatára és a rizikó tényezők szűrésére is sor kerül.

Ezek a következők:

- testsúly, testmagasság mérése,
- obesitas mérése,
- bőrrredő vastagság vizsgálata,
- vérnyomásmérés,
- rizikó csoportnál kiegészítő vizsgálatok (vércukor mérés),
- vizeletvizsgálat,
- látásélesség szűrés (különös tekintettel a technikai eszközök okozta ártalmakra),
- évenkénti fogászati szűrés.

A mérések eredményeit a tanulók iskolaegészségügyi törzslapján rögzítik. A kiértékelés után megbeszélést folytatnak az iskola vezetésével, osztályfőnökökkel és a testnevelőkkel. Az egyéni foglalkozás szükségességét így valósíthatjuk meg. A mozgásszervi problémákkal rendelkező tanulóknál (gerincferdülés, tartáshiba, lábdeformitások) speciális torna betanítására is figyelmet fordítunk. A túlsúlyos tanulóknál a diétás tanácsok mellett mozgásprogram összeállításában is segítséget adunk.

Tanórán kívüli ismeretterjesztés

A mindenkori tematika függ a célcsoportoktól, illetve attól, hogy a tanulóink milyen igényeket támasztanak felénk. Ezen előadások keretében minden évben az onkológiai szűrőprogramhoz kapcsolódva, rákmegelőző előadásokra, filmvetítésre is sor kerül. Az előadások témáját a felmérések eredményeihez, és az abból levont következtetésekhez igazítjuk. Mindig nagy hangsúlyt fektetünk a prevencióra. A Szülészek-nőgyógyászok Országos Egyesülete által szervezett prevenciós előadássorozatba és az ezzel összefüggő versenysorozatba is rendszeresen bekapcsolódik intézményünk. Előadóként a legközelebb eső kórház szakdolgozói állnak rendelkezésünkre. Ismeretterjesztésük igazodik a tanulóink életkori sajátosságaihoz, figyelembe véve a felgyorsult életritmusukat. Az előadássorozatok témái között a legfontosabbak az alábbiak:

- személyi-és környezeti higiéné, közösségi egészségmagatartás,
- családtervezési ismeretek, gyermekvállalás felelőssége,
- nemi úton terjedő betegségek,
- korszerű fogamzásszabályozás,
- lelki egészségnevelés,
- élvezeti szerek és a szexuális indíttatás kapcsolata,
- nőgyógyászati daganatok.

Személyes elbeszélgetés, fogadóóra rendszere

A megszerzett ismeretek és az előadásokon felmerült egyéni problémák kezelésére alakítottuk ki a védőnői fogadóóra rendszert.

Egészségvédelemmel kapcsolatos versenyekre, pályázatokra való bekapcsolódás

Figyelemmel kísérjük a pályázatokra, versenyekre történő felhívásokat, és lehetőségeinkhez mértén bekapcsolódunk ezekbe. A felkészítésben nagy segítséget nyújtanak szaktanáraink és az iskolaegészségügyi ellátását végző szakemberek.

Sportrendezvények, mindennapos testedzés

A tanórán kívüli sporttevékenység szervesen kapcsolódik a gyermekek mindennapos testedzési programjához. A mindennapos mozgás fontos a tanulók egészséges testi, lelki fejlődéséhez. Azt szeretnénk elérni, hogy a mozgásigény a mindennapjaik részévé váljon, és erre áldozzanak szabadidejükből. A csoportos mozgás élménye segít leküzdeni nehézségeiket, tudatosítani, hogy a rendszeres testmozgás az egészségmegőrzését és a későbbi betegségek megelőzését is szolgálja. Ezen cél elérése érdekében az iskola sportprogramokat szervez tanulóinak. Az iskola felszereltségét, lehetőségeit és a tanulók igényeit összeegyeztetve az alábbi szabadidős tevékenységeket tudjuk megvalósítani:

Iskolán belüli sportprogram:

- osztályok közötti bajnokságok (kispályás labdarúgás, kosárlabda),
- lány kézilabda,
- alkalmasszerűen szerveződött mérkőzések (kézilabda, röplabda),
- délutáni, esti szervezett tevékenységek (utcai futás, kerékpározás, tollaslabda, asztali-tenisz, kondicionáló termi erősítés egyéni program szerint, aerobik, fitt-ball, floorball),
- úszásórák szervezése osztályonként a berettyóújfalui uszodába,
- kondicionáló, testtartást javító torna.

Iskolán kívüli sportprogramok:

- más iskolák által szervezett versenyeken való részvétel: kispályás labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, röplabda, tájfutás,
- bekapcsolódás a városi sportrendezvényekbe,
- országos szervezetek által kiírt versenyeken való részvétel: futóversenyek, rendészeti versenyek, kalandtúrák, vízi- és kerékpáros túrák, sítúrák,
- az iskola által szervezett kirándulásokon, túrákon (gyalog, kerékpáros, vízi, sí) való részvétel.

A tanórán kívüli programok megvalósítására a délutáni, illetve az esti órákban van lehetőség a testnevelő tanárok és a kollégiumi nevelőtanárok irányításával. A programok úgy vannak szétosztva, hogy a tanulók minden nap tudjanak valamilyen sportmozgást végezni. Az iskolán kívüli programok sokszor hétvégén, vagy az iskolai szünetekben kerülnek megvalósításra.

E programok megvalósítása során bízunk abban, hogy minél több tanuló megtalálja a számára legkedvezőbb foglalkozást és a mindennapjai részévé válik a szervezett mozgás.

3. A célok megvalósításához alkalmazott módszereink:

A kerettantervekbe beépített egészségneveléssel kapcsolatos ismeretek áttekintése, csoportosítása, összehangolása

Felelős: munkaközösség-vezetők

A pedagógusok továbbképzéseken való részvételének biztosítása

Felelős: igazgató

A szülői munkaközösség tagjainak bevonása a megvalósítandó feladatokba

Felelős: általános igazgatóhelyettes

Szűrőprogram végrehajtása

Felelős: az iskola védőnője

Az iskola környezetének szebbé tétele

Felelős: gyakorlati oktatásvezető

Igényfelmérés a tanulók részéről

Felelős: osztályfőnökök

Kapcsolatok kiépítése a külső segítőkkel

Felelős: gyermek-és ifjúságvédelmi felelős

4. A célok eléréséhez felhasználható eszközök:

- előadások (saját és külső előadók meghívása),
- filmvetítés-vitaforum,
- életmóddal kapcsolatos anyagok, szórólapok eljuttatása,
- vetélkedők szervezése,
- kapcsolódás interneten megjelenő pályázatokhoz,
- közös kertépítés, kertszépítés, virágültetés,
- tájékoztató fórumok szülőcsoportok számára,
- kirándulások, túrák szervezése,
- sportdelután, sportversenyek szervezése,
- egyéni edzésterv kidolgozása,
- tanórán kívüli futóprogramok szervezése, tartása,
- tartásjavító torna,
- tanár-diák mérkőzések lebonyolítása,
- a témáktól függő konkrét témakörök feldolgozása, interaktív gyakorlatok, esetelemzés,
- önismereti tréningek tartása.

Iskolánk drogstratégiája

Bevezetés:

Mára a drogok illegális használata komoly problémává vált. A kábítószeres veszélyt jelentenek az egészségre, a közösségekre és a társadalom egészére is, pusztítja az egyéni akaratot, a családok egységét, a közösségi kohéziót.

A drogok életet és közösségeket pusztítanak el, aláássák a fenntartható emberi fejlődést és elősegítik a bűnözést. A drogok minden országban a társadalom minden részletét érintik; a kábítószerrel való visszaélés különösen a fiatalok szabadságát és fejlődését befolyásolja. A drogok súlyosan veszélyeztetik az emberiség egészségét és jól-létét, az államok függetlenségét és demokráciáját, a nemzetek stabilitását, a társadalmak felépítését, valamint emberek és családok millióinak méltóságát és reményét.

A kábítószer fogyasztás és az azzal összefüggő problémák a rendszerváltozás óta jelentős társadalmi problémává váltak. A számok nem tükrözik a valóságot, híján vagyunk az alapos helyzetfelmérésnek, illetve a jelenség természetét bemutató vizsgálatoknak; nem rendelkezünk a probléma mennyiségi és minőségi mutatóinak teljességére vonatkozó érvényes ada-

tokkal. A kábítószer-fogyasztás és terjesztés olyan tevékenységek, amelyek az egészségügyi, illetve a bűnözési statisztikában teljességükben soha nem jelennek meg, bármilyen kifinomult eljárást is alkalmazunk.

A klasszikus kábítószer beáramlása Magyarországra, illetve a különböző fogyasztói rétegek kialakulása a '90-es évek elejétől tapasztalható. A hazai kábítószer- használat különböző jellegű és jelentősen növekszik viszont a kábítószerhelyzet és ennek kezelésére szerveződött intézményes ellátási infrastruktúra fejlettsége között jelentős eltérés található.

Általános célok:

- a társadalom váljon érzékenyebbé a drogházak hatékony kezelése iránt, a helyi közösségek pedig növeljék problémamegoldó készségüket a kábítószer- probléma visszaszorításában (közösség, együttműködés),
- esélyt teremteni arra, hogy a fiatalok képessé válhassanak egy produktív életstílus kialakítására és a drogok visszautasítására (megelőzés),
- segíteni a drogokkal kapcsolatba kerülő és a drogházakkal küzdő egyéneket és családokat (szociális munka, gyógyítás, rehabilitáció),
- csökkenteni a drogokhoz való hozzáférés lehetőségét (kínálatcsökkentés).

A cél szemléleti kerete:

A helyi közösségek kiemelkedő szerepet játszanak a drogházak kezelésében, hiszen a kábítószer-fogyasztás jelensége alapvetően az egyének, a családok és a helyi közösségek problémája. Itt válik először felismerhetővé. Helyben történő meghatározása döntő a későbbi kezelésben, hiszen a helyi közösség érzékenységtől, elkötelezettségétől és felkészültségétől nagy mértékben függ a beavatkozás sikere.

Növelni kell az egészségfejlesztő és prevenciós programok által elért fiatalok számát. Ehhez az iskolai prevenciós programok támogatására van szükség, valamint olyan információs kiadványokat kell megjelentetni és olyan média-eseményeket támogatni, melyek a meghatározott célcsoportokhoz eljutnak. A megelőzésnek mindenhol érvényesülnie kell, ahol a fiatalok avagy az őket segítők megjelennek, illetve a hozzátartozók, a segítők, a közösség-szervezők, sőt a döntéshozók és a politikai szint tevékenységét és cselekvéseit is meg kell határoznia a prevenció szemléletének.

Az iskolai drogházprevenció elsődleges prevenció. A korszerű szemlélet a drogházprevenciót az egészségfejlesztés komplex kérdéskörében helyezi el. A cél az, hogy a fiatalok egészségesen éljenek és ne drogházzanak. Az illegitim drogok fogyasztásának megelőzése egyrészt tehát nem különíthető el a legális drogok (alkohol, nikotin) fogyasztásának prevenciójától, másrészt nem különíthető el az egészség általános fejlesztésétől.

Kockázati csoportok, veszélyeztető állapotok:

Az egészségfejlesztő, prevenciós programok tervezésénél számolni kell a drogházhasználat szempontjából fokozottan veszélyeztetett ifjúsági csoportokkal. Szükség van körünkben a veszélyeztetettség mértékének valós feltárására, speciális prevenciós programok kidolgozására. Ezek a csoportok a következők:

- halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek,
- alkoholista szülők gyermekei,
- iskolából távolmaradó, csavargó gyerekek,
- lelkiileg veszélyeztetett serdülők,

- a drogtól való pozitív elvárás: növelik a kipróbálás valószínűségét,
- a droghasználat, mint izgalomforrás jelenik meg: a serdülőkor kockázatkereső magatartás része,
- stresszel való megküzdés hiánya: problémamegoldás elfedése drogokkal,
- szorongás, depresszió, düh: a kellemetlen érzelmi állapotok oldása drogokkal,
- gyermekvédelmi szakellátásban élő fiatalok (nevelőszülőknél, gyermekotthonban élők),
- pszichoszociális fejlődésben visszamaradottak, jellemzőik:
 - a játék és a munka világának megfelelő szerepek elkülönítésének hiánya,
 - a realitás téves észlelése,
 - énközpontú világnézet,
 - a szabadság illúziója, vagy ennek keresése (szülőkről való leválás).

A prevenció célja és cselekvési terve:

- a droghasználat terjedésének megállítása,
- csökkenteni a drogokat kipróbálók számát,
- a fiatalok számára ne legyen kulturálisan elfogadott a droghasználat,
- az egészséges, drogmentes életstílust váljon vonzóvá,
- a családok érzékenyebbé tétele a drogproblémák felismerésében,
- drogmentes szórakozási lehetőségek, szórakozóhelyek számának növelése,
- drogmentes programok létrehozásának támogatása.

Prevenációs módszerek:

Közvetlen módszer:

- Egészséges Nap, Drogtelen Nap szervezése, ami a drogról való kommunikációt segíti elő,
- szakirodalom összegyűjtése, rendszerezése, elérhetővé tétele,
- videofilmek vetítése vitafórummal,
- csoportos beszélgetések szemléltető eszközökkel,
- előadás szakemberek segítségével,
- szerepjátékok alkalmazása,
- adatgyűjtés, kutatás,
- tesztek alapján ismeretfelmérés.

Közvetett módszer:

- Szabadidő és sport programok szervezése.

Az egészségfejlesztés célja a droghasználatban az ahhoz vezető kockázati tényezők szerepének csökkentése és a drogfogyasztás előfordulását mérséklő védő tényezők felerősítése, a droghasználat előfordulási arányának csökkentése.

A legfőbb feladatunk, hogy tudatosítsuk gyermekeinkben: emberi méltóságunktól elválaszthatatlan a józan gondolkodás, a bölcs belátás, az erkölcsi ítélőképesség és a felelősségtudat.

3.12. Az intézmény környezeti nevelési programja

A környezeti nevelés alapelvei iskolánkban:

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Távolabbról nézve a környezeti nevelés a természet – és benne az emberi társadalom

– harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza. Célja a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelés tartalma – világszerte, így Magyarországon is – kiszélesedett. a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk hogy diákjaink a jövőben mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása.

A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak.

A környezeti nevelés minden pedagógus és tantárgy feladata, ugyanakkor az egyes különálló tantárgyakba foglalt környezeti vonatkozású ismereteket, fejlesztési elemeket egésszé kell építeni. A kerettantervek részletesen tartalmazzák a tantárgyak e témakörhöz illeszkedő tananyagait.

A tantárgyak tartalmához illeszkedő, ám a hagyományos tanítási órákon kívüli iskolai nevelési helyzetekben a környezeti nevelésnek számos lehetősége van iskolánkban.

Az iskolai tehetséggondozás terén is helyet találhatunk a környezeti nevelésnek. A környezet iránt legfogékonyabb tanulók számára megrendezett versenyekre és vetélkedőkre való egyéni és csoportos felkészülés alkalmas erre. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt sem, hogy a szokásos tanítási helyzetektől eltérő tanulás olyan képességek fejlesztésének is kedvez, amelyek nem kerülnek előtérbe a hagyományos tanórákon. (Környezeti nevelés színterei iskolánkban.)

Különös feladatot jelent az etnikai kisebbségek környezeti nevelése. Sajátos társadalmi helyzetükben, nemzeti identitásuk megőrzésével, kulturális és nyelvi örökségük ápolásával egyidejűleg a közös környezettel való törődésére is nevelnünk kell őket.

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata színvonalát és hatékonyságát a helyi értékelési és önértékelési kultúra biztosíthatja. A környezeti nevelés is igényli azt a minőségfejlesztési gyakorlatot, amely az iskola pedagógiai eredményességét képes hosszabb távon biztosítani.

Fontos, hogy az iskolai élet mindennapjaiban, a tanítási órákon kívül is érvényesüljön intézményünk egészének ökológiai kultúrája (pl. hulladék újrahasznosítás, energiatakarékosság, biokertészet, stb.) és társas harmóniájának rendje (pl. demokratikus fórumok, együttműködés helyi közösségekkel, stb.).

Az iskola legfontosabb célcsoportjai környezeti nevelés terén a tanulók és a családok, a szülők, a helyi közösség tagjai. A családokat rendszeresen tájékoztatni szükséges az iskola környezeti nevelési ethosáról, célkitűzéseiről és a szülőket mind jobban be kell vonni a helyi környezeti akciókba.

A környezeti nevelés színterei iskolánkban:

Iskolánkban három szinten folyik a környezeti nevelés:

- szaktárgyi órákon (természettudományos, humán, osztályfőnöki, művészeti),
- a szakiskola szakmai tanóráin és gyakorlatain,
- és tanórákon kívül (szakkör, kirándulás, tanulmányi versenyekre való felkészülés és részvétel, programokba való bekapcsolódás, részvétel.)

A környezeti nevelés programjai :

- GLOBE nemzetközi program, amely környezetünk változásának megfigyelésére irányul (légkör, talaj, víz, bioszféra) tanulmánykészítés, tablókészítés,
- UNESCO Világörökségünk verseny,
- E-MISSIO környezetvédelmi verseny,
- NATIONAL GEOGRAPHIC verseny,
- A „Savas eső” programot és a „Zúzmó” programot 18 éve folyamatosan végzik tanulóink,
- Víz Napja,
- Föld Napja,
- Év Fája.

A környezetvédelmi tevékenység általában csapatmunka, közösségformáló, természettudományos szemléletet alakító, felelős, előrelátó magatartást alakít ki, és nagyon sok új ismeretet is ad.

Iskolán kívüli környezeti nevelés:

- A tanórán kívüli foglalkozás egy formája, amikor kilépünk az iskola falai közül. A helyi problémák jobban motiválják a gyerekeket. (pl. a lakóhelyek felmérése, vizsgálata, jelentések készítése.)
- Az új lehetőségek megismertetése a diákokkal, a szülőkkel, a lakossággal.
- (települések, családok egyaránt alkalmazhatják: energiatermelésben egyre nagyobb teret kapnak a házi szél- és vízerőművek (hidrofor), biogázt előállító hulladékégetők, stb.)
- Fórumok, előadások, kiállítások szervezése.
- Kiszélesíteni, a lakosságot is bevonva: a hulladékgyűjtő akciókat. A természet- és környezetvédő helyi közösségi akciókban, környezetjavító programokban, a környezetvédelem jeles napjain való közös bekapcsolódás.
- A környezeti nevelés iskolán kívüli színterei lehetnek : közművelődési intézmények, múzeumok, növény- és állatkertek, vadasparkok, nemzeti parkok, környezetvédelmi oktatóközpontok, népfőiskolák, gazdakörök, a természet- és környezetvédő mozgalom civil szervezetei, csoportjai stb. A velük való együttműködés igen fontos az iskolai környezeti nevelés társadalmasítása szempontjából.

A környezeti nevelés célkitűzései iskolánkban:

Rendszerszemléletre nevelés

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, és ön-

maguk keressék az arra adható válaszokat. Ennek során el kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét.

Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása

Nem elegendő az egyes problémák, de még a problémák összefüggéseinek felfedeztetése sem, ha nem alakul ki az a képesség, hogy a problémákra válaszokat keressenek a tanulók. Fontos, hogy az egyes kérdések megválaszolására több alternatíva felállítását igényeljék, és az alternatívák értékelése, ellenőrzése után képesek legyenek helyes, megfelelő válasz kiválasztására.

A globális összefüggések megértése

A létező környezeti problémák mögött gazdasági, társadalmi problémák állnak, amely globális problémákká szövődnek össze. Nagyon fontos, hogy ne csak egyenként lássák ezek a gondokat a tanulók, hanem azok gazdasági, társadalmi okait is megértsék. Legyenek képesek ezeket az okokat azonosítani saját környezetükben, életükben, és tanuljanak meg ezeket szem előtt tartva cselekedni.

A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása

Környezetünk minősége, gazdagsága létminőségünknek egyik alapvető meghatározója mégsem tükröződik vissza gondolkodásunkban automatikusan. Még ennél is nehezebb megérteni a létminőséghez szükséges nem anyagi jellegű dolgok szerepét az életünkben.

A létminőséghez tartozó viselkedési formák és kialakításuk

Nem elegendő a szemléleti alapok megteremtése, arra is szükség van, hogy közösen fedezzük fel, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben.

A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése

Az ember a természet része, csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével, és nem uralkodni akar felette, ami a természet törvényeinek megértését, az élet minden formájának elismerését feltételezi. Fel kell fedeztetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem.

A szerves (organikus) kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben

Alapvető annak a belátása, hogy az ember történelme során nemcsak szembefordult környezetével, hanem számos esetben tudott azzal harmóniában is élni. E harmonikus együttélés eredményeként alakult ki a szerves (organikus) kultúra.

A környezeti nevelés lehetőségei az oktatás során

A középiskolai oktatásban a környezeti nevelés egyik lehetősége, hogy az adott tananyag tanítása során a tanár minden alkalommal megbeszélje a tanulókkal a környezet- és egészségvédelemmel kapcsolatos kérdéseket is. Az összes tantárgyra kiterjedő, összehangolt tanórai környezeti nevelést kell kialakítani.

Az a tény, hogy a tanulók különböző tantárgyak óráin és több tanár közvetítésével találkoznak a környezet- és egészségvédelem kérdéseivel, bemutatja számukra, hogy az élet minden területén fontos problémáról van szó. A szennyezések és következményeik megismertetése mellett a megelőzésről, az egyén és a közösség felelősségéről, a társadalmi és gazdasági vonatkozásokról is megfelelő hangsúllyal legyen szó az órákon.

A következtetések és feladatok megfogalmazásakor mindig elérhető célt és megoldható problémát kell a gyerekek számára felkínálni. Csak ez a szemléletmód erősítheti a diákokban azt

az elhatározást, hogy érdemes megpróbálni tenni valamit a tisztább és kulturáltabb környezet érdekében.

4. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások, az előírt tananyag és követelményei

4.1. Gimnáziumi óratervek

I. Informatika – emelt szintű 1. idegen nyelv (új óraterv) (érvényes a 2007/2008. tanévtől, felmenő rendszerben)

Heti óraszámok

Tantárgy	9. A	10. A	11. A	12. A
Magyar irodalom	3	3	3	3,5
Magyar nyelv	1	1	1	1
Történelem	2	2	3	3
Emberismeret és etika			0,5	
1. idegen nyelv* (angol/német)	4	4	4	4
2. idegen nyelv* (angol/német/orusz)	3	3	3	3
Matematika*	3	3	3	4
Informatika*	2	1	1	1
Bevezetés a filozófiába				1
Fizika	1,5	1,5	2	
Biológia		1,5	2	2
Kémia	1,5	1,5		
Földünk és környezetünk	2	1,5		
Ének-zene	0,5	0,5		
Rajz és vizuális kultúra	0,5	0,5		
Testnevelés és sport	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Érettségi vizsga felkészítő 1. idegen nyelvből**			2	2
Érettségi vizsgára történő felkészítés***			2	2
Összesen	27,5	27,5	30	30

Csoportbontás miatti óraszámok

12 11 11 12

Érettségi vizsgára történő felkészítés óraszámai
(2 óra/foglalkozás)

12 12

Összesen: 185 óra

*: a tantárgy oktatása csoportbontásban történik

**: kötelező

***: kötelezően választható

Megjegyzések:

1. A tantárgyi modulok az alábbi tantárgyak tananyagába kerültek beépítésre:

- társadalomismeret: történelem 9-12. évfolyam,
- tánc és dráma: magyar irodalom 9-10. évfolyam,
- mozgókép- és médiaismeret: magyar irodalom 11-12. évfolyam,
- művészetek: magyar irodalom 11-12. évfolyamon.

2. A kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül 11-12. évfolyamon az alábbi tantárgyakból felkészítő foglalkozások keretében biztosított az érettségi vizsgára történő felkészülés:

emelt szinten

- biológia,
- informatika;

középszinten

- biológia,
- fizika,
- földrajz,
- informatika,
- kémia.

Az érettségi felkészítő foglalkozások közül a tanuló kettőt kötelezően választ. Az 1. idegen nyelvből az érettségi felkészítő foglalkozás kötelező. Indokolt esetben, igazgatói engedéllyel további felkészítő foglalkozások választhatók. A választható felkészítő foglalkozás indításához szükséges minimális tanulói létszám: 7 fő. Ha a tanuló 1. idegen nyelvi előmenetele alapján 11-12. évfolyamon nem választja 1. idegen nyelvből az érettségi felkészítő foglalkozást, helyette – igazgatói engedéllyel – másik érettségi felkészítő foglalkozást kell választania.

3. A matematika tantárgyból 9. évfolyamon heti 1 óra felzárkóztató foglalkozást tartunk.

4. Az 1. idegen nyelv tantárgyból 9-10. évfolyamon heti 2 óra tehetséggondozást szervezünk.

5. Fizika, földrajz és informatika tantárgyakból 10. évfolyamon heti 0,5 óra tehetséggondozást szervezünk.

II. Belügyi rendészeti ismeretek (új óraterv) (érvényes a 2007/2008. tanévtől, felmenő rendszerben)

Heti óraszámok

Tantárgy	9. B	10. B	11. B	12. B
Magyar irodalom	3	3	4	4
Magyar nyelv	1	1	1,5	1,5
Történelem	2	2	3	3
Emberismeret és etika			0,5	
1. idegen nyelv* (angol/német)	4	4	4	4
2. idegen nyelv* (angol/német/orusz)	3	3	3	3
Matematika*	4	3	3	4
Informatika*	1,5	1		
Bevezetés a filozófiába				1
Fizika	1,5	1,5	1,5	
Biológia		1,5	2	2
Kémia	1,5	1,5		
Földünk és környezetünk	1,5	1,5		
Ének-zene	0,5	0,5		
Rajz és vizuális kultúra	0,5	0,5		
Testnevelés és sport	2,5	2,5	3,5	3,5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Belügyi rendészeti ismeretek			3	3

Összesen	27,5	27,5	30	30
Csoportbontás miatti óraszámok	12,5	11	10	11
Összesen: 159,5 óra				

*: a tantárgy oktatása csoportbontásban történik

Megjegyzések:

1. A tantárgyi modulok az alábbi tantárgyak tananyagába kerültek beépítésre:

- társadalomismeret: történelem 9-12. évfolyam,
- tánc és dráma: magyar irodalom 9-10. évfolyam,
- mozgókép- és médiaismeret: magyar irodalom 11-12. évfolyam,
- művészetek: magyar irodalom 11-12. évfolyamon.

2. A kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül 11-12. évfolyamon az alábbi tantárgyakból felkészítő foglalkozások keretében biztosított az érettségi vizsgára történő felkészülés:

emelt szinten

- biológia,
- informatika;

középszinten

- belügyi rendészeti ismeretek,
- biológia,
- fizika,
- földrajz,
- informatika,
- kémia.

Amikor a tanulók ebbe az osztályba jelentkeznek, tudomásul veszik, hogy a belügyi rendészeti ismeretek tantárgyat kötelezően választott tantárgyként tanulják. Indokolt esetben, igazgatói engedéllyel

- a belügyi rendészeti ismeretek tantárgy tanulása másik két, érettségi vizsgára történő felkészítő foglalkozással kiváltható. Ekkor a testnevelés és sport tantárgy heti óraszám 2,5. A felkészítő foglalkozások az „A” osztállyal együtt kerülnek megszervezésre,
- további, heti 2 órás foglalkozások választhatók.

III. Érvényes a 2003/2004. tanévtől felmenő rendszerben, az új óraterv belépéséig**Heti óraszámok**

Tantárgy	9. A, B	10. A, B	11. A, B	12. A, B
Magyar irodalom	3	3	4	4
Magyar nyelv	1	1	2	2
Történelem	2	2	4	4
Emberismeret és etika			1	
1. idegen nyelv* (angol/német)	3	3	4	4
2. idegen nyelv* (angol/német/orsz)	3	3	3	3
Matematika*	3	3	3	4
Informatika*	1,5			
Bevezetés a filozófiába				1
Fizika	1,5	2	2	
Biológia		1,5	2	2
Kémia	2	2		
Földünk és környezetünk	2	2		
Ének-zene	1	1		
Rajz és vizuális kultúra	1	1		
Testnevelés és sport	3	2	2	3
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Érettségi vizsgára történő felkészítés ¹			2	2
Belügyi rendészeti ismeretek ² (választható ¹ helyett)			4	4
Összesen	28	27,5	30(32)²	30(32)²

Csoportbontás miatti óraszámok 10,5 9 10 11

Érettségi vizsgára történő felkészítés óraszámai 12 12

Összesen: 338 óra

*: a tantárgy oktatása csoportbontásban történik

Megjegyzések:

1. A tantárgyi modulok az alábbi tantárgyak tananyagába kerültek beépítésre:

- társadalomismeret: történelem 9-12. évfolyam,
- tánc és dráma: magyar irodalom 9-10. évfolyam,
- mozgókép- és médiaismeret: magyar irodalom 11-12. évfolyam,
- művészetek: magyar irodalom 11-12. évfolyamon.

2. A kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül 11-12. évfolyamon az alábbi tantárgyakból felkészítő foglalkozások keretében biztosított az érettségi vizsgára történő felkészülés:

emelt szinten

- biológia,
- informatika;

középszinten

- belügyi rendészeti ismeretek;
- biológia,

- fizika,
- földrajz,
- informatika,
- kémia.

A felkészítő foglalkozások közül a tanuló egyet kötelezően választ. Indokolt esetben, igazgatói engedéllyel további felkészítő foglalkozások választhatók. A felkészítő foglalkozás indításához szükséges minimális tanulói létszám: 7 fő.

3. A matematika tantárgyból 9. évfolyamon heti 1 óra felzárkóztató foglalkozást tartunk.

4. A 9. A és a 10. A osztályokban az 1. idegen nyelv tantárgyból heti 2 óra tehetséggondozást szervezünk. A 11. A és a 12. A osztályokban az 1. idegen nyelv tantárgyból heti 1 óra tehetséggondozást szervezünk.

IV. Gimnáziumi felnőttoktatás (levelező munkarend szerint) (érvényes a 2007/2008. tanévtől, felmenő rendszerben)

Heti óraszámok

Tantárgy	9. D	10. D	11. D	12. D
Magyar irodalom	1	1	1,5	1,5
Anyanyelv és kommunikáció	0,5	0,5	0,5	0,5
Történelem	1	1	1	1,5
Idegen nyelv* (angol/német)	2	2	2	2
Matematika*	2	2	1,5	1,5
Informatika*			0,5	0,5
Bevezetés a filozófiába				0,5
Fizika	0,5	0,5	0,5	
Biológia	1	1	1	
Kémia	0,5	0,5	0,5	
Földünk és környezetünk	1	1	1	
Művészeti ismeretek	0,5	0,5		
Érettségi vizsgára történő felkészítés ¹				1
Érettségi vizsgára történő felkészítés ²				1
Összesen	10	10	10	10

Összesen: 40 óra

Megjegyzések:

1. A tantárgyi modulok az alábbi tantárgyak tananyagába kerültek beépítésre:

- társadalomismeret: történelem 9-12. évfolyam,
- tánc és dráma: magyar irodalom 9-10. évfolyam,
- mozgókép- és médiaismeret: magyar irodalom 11-12. évfolyam.

2. Érettségi vizsgára történő felkészítés^{1,2}: biológia, fizika, földünk és környezetünk, kémia közül a tanuló által kötelezően választott 2 tantárgy

4.2. Szakiskolai óratervek

I. Informatikai – mezőgazdasági szakmacsoport (új óraterv) (a 2007/2008. tanévtől felmenő rendszerben)

Heti óraszámok

Tantárgy	9. C	10. C
Magyar nyelv és irodalom*	3	3
Matematika*	3	3
Történelem és társadalmi ismeretek	2	2
Idegen nyelv* (angol/német)	3	3
Informatika*	2	2
Fizika	1	0,5
Biológia	0,5	1
Kémia	0,5	1
Földünk és környezetünk	1	0,5
Testnevelés és sport	2,5	2,5
Osztályfőnöki	1	1
Pályaorientáció	2	
Gyakorlati oktatás*	6	
Szakmai alapozó oktatás*		8
Összesen	27,5	27,5

Csoportbontás miatti óraszámok

17

19

Összesen: 91 óra

*: a tantárgy oktatása csoportbontásban történik

Megjegyzések:

1. Az idegen nyelv tantárgy oktatása a 2 szakmacsoportnak megfelelően történik:

- informatikai szakmacsoport: angol nyelv,
- mezőgazdasági szakmacsoport: angol vagy német nyelv.

2. A gyakorlati oktatás és a szakmai alapozó oktatás tantárgyak oktatása a 2 szakmacsoportnak megfelelően csoportbontásban történik.

II. Mezőgazdasági szakmacsoport (érvényes a 2003/2004. tanévtől felmenő rendszerben, az új óraterv belépéséig)

Heti óraszámok

Tantárgy	9. C	10. C
Magyar irodalom*	2	2
Magyar nyelv*	1	1
Történelem	2	2
Idegen nyelv* (angol/német)	3	3
Matematika*	3	3
Informatika*	0,5	0,5
Fizika	1	1
Biológia, egészségtan	1	2
Kémia	2	1
Földünk és környezetünk	2	
Ének-zene	1	1
Rajz és vizuális kultúra	0,5	0,5
Testnevelés	2,5	2,5
Osztályfőnöki	1	1
Szakmai előkészítő alapozás*	5	7
Összesen	27,5	27,5
Csoportbontás miatti óraszámok	13,5	14,5

Összesen: 83 óra

*: a tantárgy oktatása csoportbontásban történik

Megjegyzések:

A szakmai előkészítő alapozás tantárgy elméleti és gyakorlati részekre tagolódik:

- 9. évfolyam: elmélet 1 óra, gyakorlat 4 óra,
- 10. évfolyam: elmélet 2 óra, gyakorlat 5 óra.

Az iskolában igény és lehetőség szerint tanulószobai, felzárkóztató foglalkozásokat, korrepetálásokat, szakköröket, stb. szervezünk.

A mindennapos testedzés szervezése az iskolai sporttevékenységről szóló 16/2004. (V.18.) OM-GyISM együttes rendelet szerint történik

Az egyes tantárgyak előírt tananyagát és követelményeit a tantárgyi tantervek tartalmazzák. A tantárgyi tantervek a pedagógiai program mellékletét képezik.

4.3. Az intézmény alaptevékenysége

- a. A gimnázium nappali tagozatán középfokú általános műveltséget megalapozó, közép- és emelt szintű érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás folyik.

A két párhuzamos gimnáziumi osztályunk négy éves képzésre épül. Nagy hangsúlyt fektetünk a felsőoktatásba való bejutás előkészítésére, szorgalmazzuk, hogy tanulóink növekvő számban tegyenek emelt szintű érettségi vizsgát. A 2007/2008. tanévtől az „A” osztályban kiemelten kezeljük az emelt szintű angol/német nyelvtanítást, továbbá minden évfolyamon

oktatjuk az informatikát. Célunk, hogy az érettségi bizonyítvány megszerzéséig minél több tanuló szerezzen „C” típusú középfokú nyelvvizsgát és ECDL bizonyítványt. A „B” osztályban a sikeres középszintű érettségén túl a további iskolarendszerű szakmatanulásra készítünk fel. A 2007/2008. tanévtől kezdődően ebben az osztályban a tanulók kötelezően választott tantárgyként tanulják a belügyi rendészeti ismereteket.

A felnőttoktatás keretében megszervezett évfolyamonkénti egy levelező munkarend szerinti osztályunkban a többnyire már szakmával és szakiskolai végzettséggel rendelkező tanulók felkészülnek az érettségi vizsgára.

- b. Szakiskolai osztályunkban a 9-10. évfolyamon az általános műveltség megalapozása, a mezőgazdasági, a 2007/2008. tanévtől kezdődően a mezőgazdasági és az informatikai szakmacsoportra történő orientálás folyik. A szakképzési évfolyamokon a tanulók felkészülnek a dísznövény- és zöldségtermesztő szakmai vizsgára, terveink szerint a 2008/2009. tanévtől a dísznövénykertész vagy a kertész (zöldségtermesztő elágazás), illetve a 2009/2010-es tanévtől a számítógép-szerelő, -karbantartó szakma megszerzésére.
- c. A szakközépiskolában terveink szerint a 2009/2010-es tanévtől informatikai rendszergazda (informatikai hálózattervező és -üzemeltető vagy számítógéprendszer-karbantartó elágazás) szakképzést indítunk. A képzés időtartama két tanév lesz.
- d. Nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanulók kollégiumi elhelyezése, szorgalmi időben. A kollégium célja az iskolai nevelő és oktató munka segítése, a helyes tanulási módszerek kialakítása, az általános művelődés, tájékozódás iránti igény fejlesztése, képzettségbeli hátrányok leküzdésének segítése.

4.4. Tankönyvek, segédletek kiválasztásának elvei, ingyenes tankönyv igénybevételének lehetőségei

Az éves központi költségvetésről szóló törvény határozza meg az egy tanulóra jutó tankönyvtámogatás összegét. A tankönyvtámogatás felhasználható a tanulói tankönyvvásárlás költségeinek átvállalására és csökkentésére, továbbá az iskolai tankönyvrendelés teljesítésére.

Az iskolai tankönyvellátás rendjéről – a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével évente – a nevelőtestület dönt.

A nevelőtestület döntése előtt az iskola igazgatója felméri, hány tanuló kíván az iskolától tankönyvet kölcsönözni. A felmérés eredményéről az iskola igazgatója tájékoztatja az iskolaszéket, és kikéri véleményüket a tankönyvtámogatás rendjének meghatározásához.

Az iskola részére tankönyvtámogatás céljára jutó teljes összegnek legalább huszonöt százalékát tankönyv, illetve az iskolában alkalmazott ajánlott és kötelező olvasmányok, elektronikus adathordozón rögzített tananyag, kis példányszámú tankönyv vásárlására kell fordítani. A megvásárolt könyv, tankönyv, elektronikus adathordozón rögzített tananyag az iskola tulajdonába, az iskolai könyvtár állományába kerül.

Az iskola igazgatója kezdeményezi a települési önkormányzatnál annak a rászoruló tanulónak a támogatását, akinek a tankönyvellátását az iskolai tankönyvtámogatás rendszere nem tudja megoldani.

A szakmai munkaközösségek a tankönyvjegyzék megjelenése után adnak véleményt a pedagógus által választott tankönyvről.

A tankönyvek, munkafüzetek kiválasztásának elvei:

- a helyi tantervben meghatározott tananyagra legjobban alkalmazható tankönyveket rendeljük meg,
- törekszünk arra, hogy a lehetséges változatok közül az olcsóbbakat rendeljük meg, figyelembe véve azt a tényt, hogy tanulóink közül sokan nehéz anyagi körülmények között élnek,

A munkaközösség-vezetők írásban közlik az általuk használni kívánt tankönyvre vonatkozó igényüket az igazgató által megbízott tankönyvfelelőssel, aki ezek megfelelő összesítése után az igazgatóval egyetértésben elkészíti a tankönyvrendelést, és tájékoztatja írásban a szülőket, továbbá a tanév megkezdéséig a tanulóhoz eljuttatja a tankönyveket.

A tankönyvrendelés elkészítéséhez az iskola igazgatója beszerzi az iskolaszék véleményét.

A tankönyvrendelésbe azokat a könyveket, amelyek nem szerepelnek a tankönyvjegyzékben, a szakmai munkaközösség és az iskolaszék egyetértésével lehet felvenni.

A tankönyveket a tanulók egy előre elkészített lista alapján a tankönyvfelelősnél megrendelhetik, és a szülő aláírásával vállalják, hogy a megrendelt tankönyveket az iskolába történő megérkezésük után átveszik. A pótrendelés vagy az év közbeni tankönyv rendelés lebonyolításáról is a tankönyvfelelős gondoskodik.

Az iskolai tankönyvrendelésnek biztosítania kell, hogy - az iskolától történő tankönyvkölcsönzés, használt tankönyvek biztosítása, illetőleg tankönyvek megvásárlásához nyújtott pénzbeli támogatás útján - a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő minden olyan tanuló részére, aki

- tartósan beteg,
- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar),
- három- vagy többgyermekes családban él,
- nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül

a tankönyvek ingyenesen álljanak rendelkezésre (normatív kedvezmények).

A kedvezmény iránti igényt, jogszabályban meghatározott, az iskola által átadott igénylőlapon lehet bejelenteni a kézhezvételtől számított 15 napon belül, a szükséges igazolások bemutatásával együtt. Az igénylő a jogosulatlanul igénybe vett kedvezményért jogszabályban meghatározott módon felel.

A határidő jogvesztő, ha a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő az értesítés ellenére nem élt az igénybejelentés jogával.

Nem alkalmazható ez a rendelkezés, ha az igényjogosultság az igénybejelentésre megadott időpont eltelte után állt be. Ha az igényjogosultság a tanulói tankönyvvásárláshoz nyújtott normatív hozzájárulás igénylését követő időpont után áll be - beleértve az iskolaváltást is - az iskola a tankönyvek kölcsönzésével teljesítheti az igényt.

Az iskola által kölcsönzött könyv elvesztése, vagy megrongálása esetén a tanuló, illetve a kiskorú szülője köteles a kárt az iskolának megtéríteni.

Az iskolai tankönyvvásárláshoz nyújtott fenntartói támogatásból elsősorban a normatív kedvezményeket kell biztosítani. A fennmaradó összegből támogathatók a normatív kedvezményre nem jogosult tanulók, továbbá a tanulói munkatankönyv, munkafüzet megvásárlásához támogatás nyújtható. A normatív hozzájárulásból az iskolai könyvtár részére a normatív kedvezmények biztosításához szükséges tankönyv, a fennmaradó összegből ajánlott és kötelező olvasmány, digitális tananyag, oktatási program szerezhető be.

Az iskolai tankönyvellátás keretében a tanuló évfolyamonként legfeljebb kettő alkalommal jogosult a tankönyvjegyzékben szereplő áron megvásárolni ugyanazt a könyvet. (Pl. elveszett, használhatatlanná vált – feltéve, ha nem terheli szándékosság.)

A taneszközök, tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei:

- a kiválasztásnál figyelembe vesszük a kötelező taneszközjegyzékben és a taneszközök ajánlásánál felsorolt eszközöket,
- olyan taneszközöket rendelünk meg, amelyek elősegítik a helyi tantervben leírtakat, hozzájárulnak a tanulók készségeinek alakításához, tudásuk gyarapításához, motiválásukhoz,
- az anyagi források függvényében törekszünk minél több tanórán alkalmazható korszerű demonstrációs eszköz beszerzésére, valamint a kísérleteket igénylő tantárgyaknál igyekszünk biztosítani a tanulókísérleti eszközöket,
- a megbízott szertárosok kötelesek gondoskodni az eszközök állagának megőrzéséről, gondozásáról, és javaslatokat tesznek – a munkaközösség-vezetők útján – az igazgató számára az újabb eszközök beszerzésére.

4.5. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket minden tantárgyból sikeresen teljesítette. A tanulmányi követelményeket az egyes tantárgyi tantervek tartalmazzák. Az elégséges szinten való megfelelés a minimumkövetelmény. A tanulmányi követelmények teljesülését a szaktanár dönti el osztályzatával. A követelményeket különbözeti vagy osztályozóvizsgán is lehet teljesíteni (másik osztályból vagy iskolából való átvétel, magántanuló, stb.). A tanuló az idegen nyelv tantárgyból, az idegen nyelv tanulásának első évében csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni. Ha az iskola szakképzési évfolyamába való lépés előfeltétele az érettségi vizsga megléte, a tanuló akkor is megkezdheti tanulmányait a szakképzési évfolyamon, ha a vizsgát megkezdte, de nem fejezte be. Tanulmányait azonban az adott évfolyamon csak akkor fejezheti be, ha a tanítási év első félévének utolsó napjáig az érettségi bizonyítványt megszerezte.

A gimnáziumi felnőttoktatásban a tanuló az iskola magasabb évfolyamába léphet, ha az év végi tantárgyi vizsgák mindegyikén legalább elégséges osztályzatot kapott.

Ha a tanítási év végén a tanuló valamely tantárgy(ak)ból elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.

Az iskola magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába lépő tanulót nem kell beírni.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Az igazgató – a gyakorlati képzés kivételével – a tanulót kérelmére, – részben vagy egészben – felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségtárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi.

A magántanulót az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni.

Az, akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az igazgató által meghatározott időben osztályozóvizsgán ad számot tudásáról.

Az iskolában – a felnőttoktatás kivételével – ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen

- a) a közoktatási törvény 8. §-a (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszában a kettőszázötven tanítási órát,
- b) a közoktatási törvény 8. §-a (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában az elméleti tanítási órák húsz százalékát,
- c) egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja

és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola legalább kétszer írásban értesítette a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

A felnőttoktatásra vonatkozó külön szabályok

A gimnáziumi felnőttoktatásban ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a kötelező tanórai foglalkozások húsz százalékát, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola legalább kétszer írásban értesítette a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Megszűnik a tanulói jogviszonya – a tanköteles kivételével – annak, aki igazolatlanul tíz tanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább kétszer alkalommal, írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire. A tanulói jogviszony megszűnéséről az iskola írásban értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt

Az iskolának a tanítási év megkezdésekor írásban tájékoztatni kell a felnőttoktatásban részt vevő tanulót arról, hogy az adott évfolyam adott félévében, az adott osztályban hány tanítási órát szervez az iskola.

Az iskolának dokumentálnia kell a tanuló tanórai foglalkozásokon való jelenlétét, távolmaradását, távolmaradásának indokát, továbbá a távolmaradás igazolását. Az iskola félévenként összesíti az igazolatlan mulasztásokat, és ennek alapján megállapítja, hogy mely tanulónak szűnt meg a tanulói jogviszonya.

Ha a tanuló a tanórai foglalkozások több mint ötven százalékáról – akár igazoltan, akár igazolatlanul – távolmaradt, félévkor és év végén osztályozó vizsgán köteles számot adni tudásáról.

4.6. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének, a tanulói teljesítmény, magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei, formái

A tanulók teljesítményének értékelése

A tanulói ismeretek beszámoltatásának, a teljesítmény értékelésének célja visszajelzést biztosítani a tanár és a tanuló számára a tananyag elsajátításának mértékéről. Az iskolai beszámoltatás formái: szóbeli, illetve írásbeli számonkérés.

A szóbeli számonkérés az előző tanítási órákon feldolgozott ismeretek rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek formájában történik. A tanuló tanórai aktivitását is számon kérhetjük és értékelhetjük.

Az írásbeli számonkérés az előző tanórákon feldolgozott témakörök írásos ellenőrzése. A témakör nagyságának függvényében lehet röpdolgozat vagy témazáró dolgozat.

A számonkérést nem szabad fegyelmező eszközként alkalmazni.

Az írásbeli és a szóbeli számonkérés alkalmával adott érdemjegy a tantárgyi munkaközösségek által meghatározott súlyú. Az érdemjegyek súlya minden tanévben meghatározásra kerül, a munkaközösségi munkaterv tartalmazza azokat.

A tanulóknak félévente minimálisan 3 érdemjegynek kell lennie tantárgyanként, ha az adott tantárgyból a heti óraszám nem haladja meg a hármat. Azokból a tantárgyakból, amelyeknél a heti óraszám több, mint három, félévente a tantárgy heti óraszámával megegyező számú érdemjegyet kell, hogy kapjanak a tanulók. Az érdemjegyeket közölni kell a tanulóval, és azokat a szaktanár naprakészen vezeti az osztályozó naplóban. Az elégtelen írásbeli dolgozatok és feleletek javítására a szaktanár lehetőséget adhat egyéni mérlegelés alapján. A javító dolgozat, illetve felelet minősítésével bővül a tanuló érdemjegyeinek száma.

A gimnáziumi felnőttoktatásban a tanulók teljesítményét minden tantárgyból negyedévenként írásbeli vizsga alapján értékelik. Művészeti ismeretek, informatika, társadalomismeret tantárgyakból előre kiadott, önálló munka is lehet a vizsgafeladat. Ha a tanuló a negyedéves vizsgákon nem jelenik meg, érdemjegyet nem kap, viszont a tanév végi osztályzat megállapításánál ezt figyelembe kell venni.

A kilencedik évfolyam tanulóinak teljesítményét az első hónapban lehetőleg csak pozitívan értékeljük, az értékelés elsősorban szóban történik, az érdemjegy mértékére csak utalunk

Félévkor, illetve év végén a tanulók teljesítményét tantárgyanként 1-1 osztályzattal minősítjük. Az osztályzatot az érdemjegyek súlyozott számtani közepe adja, a kerekítés szabályainak figyelembevételével. Ha a tanuló érdemjegyeinek átlaga legalább 1,7, akkor osztályzata nem

lehet elégtelen. Indokolt esetben, pedagógiai megfontolásból, a tanuló javára ettől el lehet térni.

A gimnáziumi felnőttoktatásban az éves osztályzatokat az év végi vizsgák alapján állapítják meg a szaktanárok. Az év végi vizsga minden tantárgyból írásban történik, a magyar irodalom és idegen nyelv tantárgyakból szóbeli vizsgával egészül ki. Az év végi osztályzat megállapításánál figyelembe kell venni az évközi negyedéves vizsgák eredményét is. Az év végi osztályzat határozza meg a magasabb évfolyamra lépést.

A vizsgák időpontját az igazgató határozza meg a tagozatvezetővel történő egyeztetés után. A vizsgákért a szaktanárokat díjazás illeti meg: 3 tanulónként 1 óradíj.

Az iskolában adható érdemjegyek, osztályzatok: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Témazáró dolgozathoz naponta 2-nél több nem íratható, az íratás időpontját egy héttel előre közölni kell a tanulóval. A dolgozatokat 2 héten belül ki kell javítani.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli feladatok (házi feladat) elvei és korlátai

A házi feladatnál alapelve, hogy a tanári magyarázathoz, a feldolgozott tananyaghoz kapcsolódjon. A házi feladat az új ismeretek begyakorlását szolgálja, figyelembe véve a tanulók tehetségbíró képességét. A házi feladat érdemjeggyel nem értékelhető, kivéve ha a tanuló önként vállal feladatot (pl. kiselőadás, önálló beszámoló stb.). A házi feladat számonkérhető tanórai szóbeli vagy írásbeli feladat formájában.

Az tanítási szünetekre több házi feladat nem adható, mint ahogy az egyik óráról a másikra normál körülmények között elvárható.

A magatartás értékelése

A tanuló magatartását félévkor és év végén a következő osztályzatok valamelyikével értékeljük: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2). A minősítést megelőzi a tanuló szóbeli önértékelése. A minősítésről az osztályfőnök javaslata alapján az osztályban tanító tanárok döntenek az osztályozó értekezleten.

Példás magatartású az a tanuló, aki:

- a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyíltságával és példás viselkedésével elősegíti, valamint társait is erre ösztönzi,
- a munkához való hozzáállása példamutató, építő jellegű,
- betartja a Házi rendet és társait is erre ösztönzi,
- tanáraival, szüleivel, tanulótársaival szemben tisztelettudó, udvarias,
- fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész,
- az iskola és az osztály által szervezett programokban önként és aktívan vesz részt,
- szorgalmas legalább jó minőségű,
- nincs igazolatlan hiányzása,
- legfeljebb szóbeli osztályfőnöki vagy szaktanári figyelmeztetése van.

Jó magatartású az a tanuló, aki:

- részt vesz a közösség életében, a rábízott feladatokat elvégzi, viselkedése ellen általában nincs kifogás,
- a Házi rend szabályait megtartja,

- tanáraival, szüleivel, tanulótársaival szemben tisztelettudó, udvarias,
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható és pontos,
- szorgalma legalább változó minőségű,
- legfeljebb 3 igazolatlan órája lehet,
- maximum osztályfőnöki írásbeli intése van.

Változó magatartású az a tanuló, aki:

- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, annak alakítására nincs pozitív hatással, viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekszik a rossz magatartási szokásokat leküzdeni,
- értékrendje nem stabil, ezért magatartási problémák jellemzők a viselkedésére,
- a Házi rendet és egyéb szabályokat csak ismételt, állandó figyelmeztetésre tartja be,
- tanáraival, társaival szemben esetenként udvariatlan és nem tisztelettudó,
- fegyelme ingadozó, munkája pontatlan,
- magatartásával zavarja az órai fegyelmet,
- legfeljebb 10 igazolatlan órája lehet,
- legfeljebb igazgatói figyelmeztetése van.

Rossz magatartású az a tanuló, aki:

- munkájával hátráltatja a közösség fejlődését, viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be,
- közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart ebben és szándékosan árt a közösségnek,
- a Házi rendet nem tartja be többszöri figyelmeztetés ellenére sem,
- tanáraival, társaival szemben tiszteletlen, udvariatlan,
- fegyelmezetlen, pontatlan, durván beszél,
- veszélyezteti társai testi épségét,
- több igazolatlan órája van,
- legalább igazgatói megrovása van.

A szorgalom értékelése

A tanuló szorgalmát félévkor és év végén a következő osztályzatok valamelyikével értékeljük: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2). A minősítést megelőzi a tanuló szóbeli önértékelése. A minősítésről az osztályfőnök javaslata alapján az osztályban tanító tanárok döntenek az osztályozó értekezleten.

Példás szorgalmú az a tanuló, aki:

- tanulmányi munkája összhangban van képességeivel,
- igényli tudása bővülését, céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a házi feladatokat mindig elkészíti,
- minden tárgyban elvégzi a rábízott feladatokat, szívesen vállal többletmunkát,
- munkavégzése önálló,
- kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, mindig felkészült, figyel és érdeklődik, a tanórai munkában aktívan részt vesz,
- érdeklődése az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed,
- egyes iskolai tantárgyakban a tananyag követelményszintjén felüli a teljesítménye a többiből átlagos.

Jó szorgalmú az a tanuló, aki:

- figyel az órákon, házi feladatait lelkiismeretesen elkészíti, és az órákra felkészül,
- tanulmányi munkája nem mindig tükrözi a képesség és a szorgalom összhangját,
- rendszeresen dolgozik és ellenőrzi önmagát,
- a házi feladatokat rendszeresen elkészíti,
- érdeklődése megmarad az iskolai tananyagon belül,
- a rábízott feladatokat elvégzi, de nem vállal többletmunkát,
- nem bukott meg egyetlen tantárgyból sem.

Változó szorgalmú az a tanuló, aki:

- tanulmányi munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor azonban figyelmetlen, pontatlan, gyenge intenzitású, nem a képességeinek megfelelő,
- érdektelen, az órai munkában csak időnként vesz részt,
- a házi feladatokat gyakran nem készíti el,
- önállótlan, csak utasításokra kezd a munkához, és nem ellenőrzi önmagát;
- szétszórtság jellemzi, ritkán tud kitartóan figyelni valamire.

Hanyag szorgalmú az a tanuló, aki:

- munkájára az igénytelenség, hiányosság, felszínesség jellemző, a képességei alatt teljesít,
- fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el,
- nem törődik a kötelességeivel, nem hajlandó munkavégzésre,
- a házi feladatokat nem készíti el,
- érdektelenség és közöny jellemzi,
- kettő vagy több tantárgyból bukott meg.

4.7. A tantárgyi modulok értékelése és minősítése, beszámításuk az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe

A gimnáziumban, az „A” és „B” osztályokban a tantárgyi modulok az alábbi tantárgyak tananyagába kerültek beépítésre:

- társadalomismeret: történelem 9-12. évfolyam,
- tánc és dráma: magyar irodalom 9-10. évfolyam,
- mozgókép- és médiaismeret: magyar irodalom 11-12. évfolyam,
- művészetek: magyar irodalom 11-12. évfolyamon.

1. A felnőttoktatásban, a levelező munkarend szerinti gimnáziumi „D” osztályban a tantárgyi modulok az alábbi tantárgyak tananyagába kerültek beépítésre:

- társadalomismeret: történelem 9-12. évfolyam,
- tánc és dráma: magyar irodalom 9-10. évfolyam,
- mozgókép- és médiaismeret: magyar irodalom 11-12. évfolyam.

Ennek megfelelően a tantárgyi modulok értékelése és minősítése az azokat integráló tantárggyal együtt történik, a továbbhaladás feltétele a legalább elégséges osztályzat megszerzése.

4.8. A középszintű érettségi vizsga témakörei

Magyar nyelv

1. Ember és nyelv

A nyelv mint jelrendszer

Nyelv és gondolkodás, nyelv és megismerés viszonya
A nyelv mint az egyén, ill. mint a közösség alkotása
A beszéd mint cselekvés, a nyelv és a beszéd funkciói
A nyelv diakrón és szinkrón változásainak jellemzése példákkal

2. Kommunikáció

A jel, a jelrendszer
Nyelvi és vizuális kommunikáció
A nyelvhasználat mint kommunikáció
Kommunikációs funkciók és közlésmódok
Személyközi kommunikáció
A tömeg kommunikáció

3. A magyar nyelv története

A magyar nyelv rokonsága
Nyelvtörténeti korszakok
Az írott nyelvi norma kialakulása
Nyelvművelés

4. Nyelv és társadalom

Nyelvváltozatok
Kisebbségi nyelvhasználat
A határon túli magyar nyelvűség
Tömegkommunikáció és nyelvhasználat

5. A nyelvi szintek

Hangtan
Alaktan és szótan
Mondattan
A mondat szintagmatikus szerkezete
A mondat a szövegben
Logikai és grammatikai viszonyok az összetett mondatban
Szókincs és frazeológia

6. A szöveg

A szöveg és a kommunikáció
A szöveg szerkezete és jelentése
Szövegértelmezés
A szöveg szóban és írásban
Az intertextualitás
A szövegtípusok
Szöveg a médiában

7. A retorika alapjai

A nyilvános beszéd
Érvelés, megvitátás, vita
A szövegszerkesztés eljárásai

8. Stílus és jelentés

Szóhasználat és stílus
A szójelentés
Állandósult nyelvi kifejezésmódok
Nyelvi-stilisztikai változatok

Stíluseszközök
Stílusréteg, stílusváltozat

Magyar irodalom

I. Szerzők, művek

1. Életművek

Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila

2. Portrék

Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós, Weöres Sándor, Ottlik Géza, Márai Sándor, Pilinszky János

3. Látásmódok

Janus Pannonius, Zrínyi Miklós, Jókai Mór, Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Illyés Gyula, Németh László, Örkény István, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Szilágyi Domokos

4. A kortárs irodalomból

Kertész Imre

5. Világirodalom

Az antikvitás irodalma, Biblia

6. Színház- és drámatörténet

Szophoklész, Shakespeare, Molière, Katona József, Madách Imre

7. Az irodalom határterületei

8. Regionális kultúra

II. Értelmezési szintek, megközelítések

1. Témák, motívumok

2. Műfajok, poétika

3. Korszakok, stílustörténet

3. Történelem

1. Az ókor és kultúrája

Vallás és kultúra az ókori Keleten.

Az egyes civilizációk vallási és kulturális jellemzőinek azonosítása.

A demokrácia kialakulása Athénban.

Az athéni demokrácia intézményei, működése.

A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduradalom kialakulása.

A hódító háborúk társadalmi és politikai következményei a köztársaság korában.

Az antik hitvilág, művészet, tudomány.

A görög hitvilág néhány jellemző vonása.

A klasszikus kor és a hellenizmus kimagasló kulturális emlékei.

A római építészet jelentős alkotásainak azonosítása.

A kereszténység kialakulása és elterjedése.

A kereszténység főbb tanításai.

A népvándorlás.

A Nyugat-római Birodalom bukása és a népvándorlás.

2. A középkor

A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői.

A középkori uradalom jellemző vonásai.

A mezőgazdasági technika fejlődésének néhány jellemző mozzanata a X-XI. században.

A nyugati és keleti kereszténység.

Az egyház politikai szerepe a nyugati kereszténységben.

Az iszlám vallás és az arab világ; a világvallások elterjedése.

Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai.

A világvallások civilizáció-formáló szerepe.

A középkori városok.

Egy középkori város jellemzőinek bemutatása.

A középkori kereskedelem sajátosságai.

Egyházi és világi kultúra a középkorban.

Az egyház szerepe a középkori művelődésben és a mindennapokban.

A romantika és a gótika főbb stílusjegye.

A lovagi kultúra.

A humanizmus és a reneszánsz Itáliában.

A humanizmus és a reneszánsz főbb jellemzői.

Az Oszmán Birodalom terjeszkedése

Az Oszmán Birodalom katonai rendszerének jellemző vonásai, források alapján.

3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora

A magyar nép őstörténete és vándorlása

A magyar nép vándorlása térkép alapján.

A honfoglalástól az államalapításig

A honfoglalás.

A honfoglaló magyarság társadalma és életmódja, források alapján.

Géza fejedelemsége és Szent István államszervező tevékenysége.

Az Árpád-kor

Az Aranybulla.

A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején.

Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos, Luxemburgi Zsigmond idején

Károly Róbert gazdasági reformjai.

A magyar városfejlődés korai szakasza.

A Hunyadiak

Hunyadi János harcai a török ellen.

Mátyás király uralkodói portréja intézkedései alapján.

Kultúra és művelődés

Jelentős Árpád- és Anjou-kori művészeti emlékek felismerése.

4. Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban

A nagy földrajzi felfedezések és következményei.

A nagy földrajzi felfedezések legfontosabb állomásai térkép alapján.

Reformáció és katolikus megújulás.

A reformáció főbb irányzatai források alapján (lutheránus, kálvinista), az ellenreformáció kibontakozása.

A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában.

A francia abszolutizmus XIV. Lajos korában.

- Az alkotmányos monarchia működése.
- A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás.
- A felvilágosodás legjelentősebb gondolatai és főbb képviselői források alapján.
- 5. Magyarország a Habsburg Birodalomban
 - A mohácsi csata és az ország három részre szakadása.
 - Végvári küzdelmek.
 - Az Erdélyi Fejedelemség virágkora.
 - Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete.
 - A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc.
 - A Rákóczi szabadságharc fordulópontjai.
 - A szatmári béke.
 - Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban.
 - Demográfiai változások, a nemzetiségi arányok alakulása.
 - Mária Terézia és II. József reformjai.
 - Művelődés, egyházak, iskolák.
 - A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai források alapján.
- 6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora
 - A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata.
 - Az alkotmányos monarchia válsága és bukása.
 - A XIX. század eszméi.
 - A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői források alapján.
 - Az ipari forradalom és következményei.
 - Az ipari forradalom legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés) és néhány találmánya.
 - Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón.
 - Az USA kialakulása és nagyhatalommá válása.
 - Németország nagyhatalommá válása.
 - Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik.
 - A második ipari forradalom alapvető vonásainak bemutatása.
- 7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon
 - A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései
 - A reformkor fő kérdései.
 - Széchenyi és Kossuth reformprogramja.
 - A reformkori művelődés, kultúra.
 - A korszak kulturális életének főbb jellemzői.
 - A polgári forradalom.
 - A pesti forradalom eseményei.
 - Az áprilisi törvények.
 - A szabadságharc.
 - A főbb hadjáratok, a katonai erőviszonyok alakulása, a vereség okai.
 - A kiegyezés előzményei és megszületése.
 - A kiegyezés megszületésének okai.
 - A kiegyezés tartalma és értékelése.
 - Gazdasági eredmények és társadalmi változások a dualizmus korában.

- Kibontakozó ipar, fejlődő mezőgazdaság, közlekedés.
- Az átalakuló társadalom sajátosságai.
- Nemzetiségek a dualizmus korában.
- Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése.
- Az életmód változásai a századfordulón.
- A magyar tudomány és művészet néhány kiemelkedő személyisége.
- 8. Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig
 - Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békék.
 - Szövetségi rendszerek, frontok, az új típusú hadviselés jellemzői.
 - A Párizs környéki békék területi, etnikai és gazdasági vonatkozásainak elemzése.
 - A gazdaság és a társadalom új jelenségei a fejlett világban.
 - A modern életforma néhány jellegzetessége.
 - Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság.
 - A világválság jelenségei, gazdasági és társadalmi következményei.
 - A nemzetiszocializmus hatalomra jutása.
 - A náci Németország legfőbb jellemzői.
 - A náci ideológia és propaganda.
 - A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években.
 - A bolsevik hatalomátvétel körülményei.
 - A sztálini diktatúra legfőbb jellemzői.
 - A második világháború előzményei jelentős fordulatai.
 - A világháború előzményei, katonai és politikai fordulópontjai.
 - A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői.
 - Az ENSZ létrejötte, működése.
 - Nemzetközi konfliktusok a hidegháború idején (pl. Korea, Kuba, Suez).
 - A szocialista rendszerek bukása.
 - A szovjet blokk kialakulása és jellemzői.
 - Rendszerváltozás Kelet-Közép-Európában.
- 9. Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig
 - Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása.
 - Trianon gazdasági, társadalmi és etnikai hatásai.
 - A Horthy-rendszer jellege és jellemzői.
 - Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépései.
 - Művelődési viszonyok és az életmód.
 - Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években.
 - A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái.
 - A magyar külpolitika céljai és kapcsolatai a két világháború között.
 - Magyarország részvétele a világháborúban.
 - Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban.
 - A német megszállás és a holocaust Magyarországon.
 - Magyarország német megszállása és a nyilas hatalomátvétel.
 - A holocaust Magyarországon.
- 10. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
 - A szovjet felszabadítás és megszállás.
 - A szovjet felszabadítás és megszállás.
 - Az ország háborús emberáldozata és anyagi vesztesége.

A kommunista diktatúra kiépítése és működése.

Az 50-es évek jellemzői, a rendszer működése a Rákosi korszakban.

Életmód és mindennapok.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei.

A megtorlás megnyilvánulási formái, áldozatai.

A Kádár-rendszer jellege, jellemzői.

A rendszer jellemzői a Kádár korszakban.

Életmód és mindennapok.

A rendszerváltozás.

A rendszerváltozás tartalma és következményei (pl. államforma, szabadságjogok, függetlenség).

11. A jelenkor

A közép-európai régió jellemzői.

A közép-európai régió sajátos problémái.

Az európai integráció története.

Az Európai Unió legfontosabb intézményei.

A „harmadik világ”.

A fejlődő országok főbb problémái (pl. népességnövekedés, szegénység, élelmezési- és adósságválság).

Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés.

A technikai civilizáció és a gazdasági növekedés hatása a természeti környezetre.

A globális világ kihívásai és ellentmondásai.

A tömegkultúra új jelenségei (pl. film, reklám).

12. A mai magyar társadalom és életmód

Alapvető állampolgári ismeretek.

Az emberi jogok ismerete és a jogegyenlőség elvének bemutatása.

Az állampolgári jogok kötelességek.

A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság.

A választási rendszer. A helyi önkormányzatok feladatai, szervezetei és működésük.

Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások.

Demográfiai változások Magyarországon az elmúlt fél évszázadban.

4. Idegen nyelv (angol vagy német vagy orosz)

1. Személyes vonatkozások, család

A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)

Családi élet, családi kapcsolatok

A családi élet mindennapjai, otthoni teendők

Személyes tervek

2. Ember és társadalom

A másik ember külső és belső jellemzése

Baráti kör

A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel

Női és férfi szerepek

Ünnepek, családi ünnepek

Öltözködés, divat

- Vásárlás, szolgáltatások (posta)
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között
- 3. Környezetünk
 - Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
 - A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
 - A városi és a vidéki élet összehasonlítása
 - Növények és állatok a környezetünkben
 - Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
 - Időjárás
- 4. Az iskola
 - Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
 - Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
 - A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
 - Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok
- 5. A munka világa
 - Diákmunka, nyári munkavállalás
 - Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás
- 6. Életmód
 - Napirend, időbeosztás
 - Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
 - Étkezési szokások a családban
 - Ételek, kedvenc ételek
 - Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
 - Gyakori betegségek, sérülések, baleset
 - Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)
- 7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
 - Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
 - Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
 - Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
 - Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
 - Kulturális események
- 8. Utazás, turizmus
 - A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
 - Nyaralás itthon, illetve külföldön
 - Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
 - Az egyéni és a társasutazás előnyei és hátrányai
- 9. Tudomány és technika
 - Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
 - A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

5. Matematika

- Halmazok
- Matematikai logika
- Kombinatorika

Gráfok
Alapműveletek
A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
Racionális és irracionális számok
Valós számok
Hatvány, gyök, logaritmus
Betűs kifejezések
Arányosság
Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek
Középértékek, egyenlőtlenségek
A függvény
Sorozatok
Elemi geometria
Geometriai transzformációk
Síkbeli és térbeli alakzatok
Vektorok síkban és térben
Trigonometria
Koordinátageometria
Kerület, terület
Felszín, térfogat
Leíró statisztika
A valószínűségszámítás elemei

6. Informatika

1. Információs társadalom
 - A kommunikáció
 - Információ és társadalom
2. Informatikai alapismeretek – hardver
 - Jelátalakítás és kódolás
 - A számítógép felépítése
3. Informatikai alapismeretek – szoftver
 - Az operációs rendszer és főbb feladatai
4. Szövegszerkesztés
 - A szövegszerkesztő használata
 - Szövegszerkesztési alapok
 - Szövegjavítási funkciók
 - Táblázatok, grafikák a szövegben
5. A táblázatkezelő használata
 - A táblázatok felépítése
 - Adatok a táblázatokban
 - Táblázatformázás
 - Táblázatok, szövegek, diagramok
 - Problémamegoldás táblázatkezelővel
6. Adatbázis-kezelés
 - Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
 - Az adatbázis-kezelő program interaktív használata

- Alapvető adatbázis-kezelési műveletek
- Képernyő és nyomtatási formátumok
- 7. Információs hálózati szolgáltatások
 - Kommunikáció az Interneten
 - Weblap készítés
- 8. Prezentáció és grafika
 - Prezentáció (bemutató)
 - Grafika
- 9. Könyvtárhasználat
 - Könyvtárak
 - Dokumentumok

7. Fizika

1. Mechanika
 - Newton törvényei
 - Pontszerű és merev test egyensúlya
 - Mozgásfajták
 - Egyenes vonalú egyenletes mozgás
 - Egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás
 - Periodikus mozgások
 - Mechanikai rezgések
 - Mechanikai hullámok
 - Munka, energia
2. Termikus kölcsönhatások
 - Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly
 - Hőtágulás
 - Állapotegyenletek (összefüggés a gázok állapotjelzői között)
 - Az ideális gáz kinetikus modellje
 - Energiamegmaradás hőtani folyamatokban
 - A termodinamika I. főtétele
 - Kalorimetria
 - Halmazállapot-változások
 - A termodinamika II. főtétele
3. Elektromos és mágneses kölcsönhatás
 - Elektrosztatikai alapjelenségek
 - Az elektromos mező jellemzése
 - Töltés, télerősség, potenciál a vezetőkön
 - Kondenzátorok
 - Egyenáram
 - Az egyenáram hatásai, munkája és teljesítménye
 - Az időben állandó mágneses mező
 - A mágneses mező jellemzése
 - Az áram mágneses mezeje
 - Mágneses erőhatások
 - Az időben változó mágneses mező
 - A váltakozó áram

4. Elektromágneses hullámok

Az elektromágneses hullám fogalma

Fény mint elektromágneses hullám

Hullámjelenségek

A geometriai fénytani leképezés

5. Atomfizika, magfizika, nukleáris kölcsönhatás

Az anyag szerkezete

A kvantumfizika elemei

Az elektronburok szerkezete

Az atommagban lejátszódó jelenségek

Maghasadás

Magfúzió

6. Gravitáció, csillagászat

A gravitációs mező

Csillagászat

7. A fizikatörténet fontosabb személyiségei

Arkhimédész, Kopernikusz, Kepler, Galilei, Newton, Huygens, Watt, Ohm, Joule, Ampère, Faraday, Jedlik Ányos, Maxwell, Hertz, Eötvös Loránd, J. J. Thomson, Rutherford, Curie-család, Planck, Heisenberg, Bohr, Einstein, Szilárd Leó, Teller Ede, Wigner Jenő, Gábor Dénes.

8. Felfedezések, találmányok, elméletek

Geo- és heliocentrikus világkép

„Égi és földi mechanika egyesítése”

Távcső, mikroszkóp, vetítő

A fény természetének problémája

Gőzgép és alkalmazásai

Dinamó, generátor, elektromotor

Az elektromágnesség egységes elmélete

Belsőégésű motorok

Az elektron felfedezésének története

Radioaktivitás, az atomenergia alkalmazása

Röntgensugárzás

Speciális relativitáselmélet

Kvantummechanika

Az űrhajózás történetének legfontosabb eredményei

Félvezetők

Lézer

8. Kémia

1. Általános kémia

Atomok és a belőlük származtatható ionok

Molekulák és összetett ionok

Halmazok

A kémiai reakciók

A kémiai reakciók jelölése

Termokémia

Reakciókinetika

Kémiai egyensúly

Reakciótípusok

Protonátmenettel járó reakciók

Elektronátmenettel járó reakciók

A kémiai reakciók és az elektromos energia kölcsönhatása

Tudománytörténet

2. Szervetlen kémia

Az elemek és vegyületek szerkezete (az atom-, a molekula- és a halmaz-szerkezet kapcsolata)

Az elemek és vegyületek fizikai tulajdonságai és ezek anyagszerkezeti értelmezése

Az elemek és vegyületek kémiai

Sajátságai

Az elemek és vegyületek előfordulása

Az elemek és vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása

Az elemek és szervetlen vegyületek legfontosabb felhasználásai

Az elemek és vegyületek jelentősége

Tudománytörténet

3. Szerves kémia

A szerves vegyületek szerkezete és csoportosításuk

A szerves vegyületek fizikai tulajdonságai

A szerves vegyületek kémiai sajátosságai

A szerves vegyületek előfordulása

A szerves vegyületek jelentősége

A szerves vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása

Tudománytörténet

4. Kémiai számítások

Általános követelmények

Az anyagmennyiség

Az Avogadro-törvény

Oldatok, elegyek (százalékos összetételek, koncentráció, oldhatóság stb.)

A képlettel és reakcióegyenlettel kapcsolatos számítások

Termokémia

Kémiai egyensúly, pH-számítás

Elektrokémia

9. Biológia

1. Bevezetés a biológiába

A biológia tudománya (rendszeri kategóriák ismerete)

Fénymikroszkóp használata

Az élet jellemzői (szerveződési szintek)

Fizikai-kémiai alapismeretek (diffúzió, ozmózis, enzimműködés)

2. Egyed alatti szerveződési szint

Szervetlen és szerves alkotóelemek

Anyagcsere folyamatai

Sejtalkotók

3. Egyed szerveződési szintje

Vírusok (felépítés, fertőzés folyamata, egészségügyi jelentőség)
Baktériumok (jelentőség, felépítés)
Egysejtű eukarióták (amőba, papucsállatka, zöld szemes ostoros)
Gombák
Fonalas, telepes, álszövetes szerveződés
Növények szövetei szervei
Az állatok létfenntartása, szaporodása, egyedfejlődése, viselkedése

4. Az emberi szervezet

A kültakaró (a bőr funkciói, felépítése, gondozása)
Mozgás (váz- és izomrendszer felépítése, működése, egészségvédelme)
Táplálkozás (emésztőszervrendszer részei, máj szerepe, emésztőnedvek, táplálkozás egészségtana)
Légzés (légcseré, gázcsere, hangképzés, légzőrendszer egészségtana)
Anyagszállítás (testfolyadékok, a szív és az érrendszer, keringési rendszer egészségtana)
Kiválasztás (vizeletkiválasztó rendszer felépítése, működése, egészségtana)
Idegrendszer (idegsejt felépítése, működése, receptorok, szinapszis, központi-és környéki idegrendszer)
Érzékszervek (látás, hallás és egyensúlyérzés, szaglás)
Az emberi magatartás biológiai-pszichológiai alapjai (magatartás elemei, öröklött elemek, tanult elemek, emlékezés, pszichés fejlődés, drogok,)
Hormonrendszer (belső elválasztású mirigyek)
Immunrendszer(antitest, antigén, immunitás fogalma, memóriasejtek szerepe, immunizálás típusai, vércsoportok)
Szaporodás, egyedfejlődés (férfi és női nemi szervek élettana, embrionális és poszt-embrionális fejlődés, szaporodás egészségtana)

5. Egyed feletti szerveződési szintek

Populáció
Életközösségek (hazai életközösségek)
Bioszféra (globális folyamatok)
Ökoszisztéma (anyagáramlás, energiaáramlás, biológiai sokféleség)
Környezet- és természetvédelem(levegő, víz, energia, sugárzás, talaj, hulladék)

6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

Molekuláris genetika (alapfogalmak, mutáció, génműködés szabályozása)
Mendeli genetika (minőségi és mennyiségi jellegek)
Populációgenetika és evolúciós folyamatok (ideális és reális populáció, adaptív és nemadaptív evolúció, bioetika)
Bioszféra evolúciója (prebiológiai evolúció, ember evolúciója)

10. Földünk és környezetünk

1. A térképi ábrázolás

A térképek jelrendszere
Térképi gyakorlatok (a térkép jelei, színei, távolságmérés, magasságmérés, helymeghatározás)
Az úrtérképezés

2. Kozmikus környezetünk

A Naprendszer kialakulása, felépítése, helye a világegyetemben (Naprendszer, Tejútrendszer)

A Nap és kísérői (a Nap jellemzői, nap-és holdfogyatkozás, a Hold mozgása)

A Föld és mozgásai (a Föld méretei)

Űrkutatás az emberiség szolgálatában

3. A geoszférák földrajza

A közetburok

A hegységképződés (gyűrődés és vetődés folyamata, gyűrt-és röghegységek kialakulása)

A közetburok (litoszféra) építőkövei (ásványok, kőzetek)

A levegőburok, a légkör kialakulása, anyaga és szerkezete

A légnyomás és a szél

Az általános légkörzés

Víz a légkörben (csapadékképződés és a különböző csapadékfajták kialakulásának folyamata)

Az időjárás és az éghajlat (az idő, az időjárás, az éghajlat egymáshoz való viszonya, időjárási és éghajlati elemek változásainak folyamata)

4. A vízburok földrajza

A vízburok kialakulása és tagolódása

A világtenger

A felszíni vizek és felszínalakító hatásuk

A felszín alatti vizek

A komplex vízgazdálkodás elemei

5. A jég és felszínformáló munkája (hóhatár magasságának összefüggése a földrajzi szélességgel és a domborzattal, a gleccserek és belföldi jégtakaró pusztító és építő munkája)

A talaj

A geoszférák kölcsönhatásai

6. Földrajzi övezetesség

A szoláris és a valódi éghajlati övezetek

A vízszintes földrajzi övezetesség

A forró övezet

Mérsékelt övezet

Meleg-mérsékelt öv

Valódi mérsékelt öv

Hideg-mérsékelt öv

Hideg övezet

A függőleges földrajzi övezetesség

7. A népesség- és településföldrajz

A népesség földrajzi jellemzői

A települések földrajzi jellemzői (a települések csoportosítása szerepkörük szerint, a városodás és a városiasodás folyamata közötti különbség, falvak csoportosítása, tanyák szerepe)

8. A világ változó társadalmi-gazdasági képe

A világgazdaság általános jellemzése, szerkezetének átalakulása és jellemző folyamatai

- A termelés, a fogyasztás és a kereskedelem kapcsolata (világkereskedelem, külkeres-
kedelem áruszerkezete, kereskedelmi társulások)
- A világ élelmiszergazdaságának jellemzői és folyamatai
- A világ energiagazdaságának és iparának átalakulása
- A harmadik és a negyedik szektor jelentőségének növekedése
- 9. A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országcsoportok és országok
 - A világgazdasági pólusok
 - A világgazdaság peremterületei (centrum és periféria országok világgazdasági szerep-
köre)
 - Egyedi szerepkörű országcsoportok és országok (értékelje az „olajországok” világgaz-
dasági jelentőségét)
 - 1. Magyarország földrajza
 - A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai (Hazánk elhelyezése
a térképen, a földgömbön, és a Kárpát-medencében)
 - Magyarország természeti adottságai
 - Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői (népesség- és településföldrajzi jellem-
zők)
 - Nemzetgazdaságunk (GDP)
 - A gazdaság ágazatai, ágai (természeti erőforrások, ipar szerkezete, ipar területi elren-
deződése, közlekedésföldrajzi helyzet, tájegységek)
 - Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe (talajtípusok, ás-
ványkincsei, természeti adottságok hatásai a mezőgazdaságra)
 - Hazánk nagyrégióinak (tervezési-statisztikai régióinak) természet- és
társadalomföldrajzi képe
 - Magyarország környezeti állapota
 - 2. Európa regionális földrajza
 - Európa általános természetföldrajzi képe (természeti adottságok)
 - Európa általános társadalomföldrajzi képe
 - Az Európai Unió földrajzi vonatkozásai (tagállamai, hazánk és a szervezet kapcsolata)
 - Észak-Európa
 - Nyugat-Európa
 - Dél-Európa
 - Közép-Európa tájainak és országainak természet- és társadalomföldrajzi képe
 - Kelet-Európa természet- és társadalomföldrajzi vonásai
 - 3. Ázsia, Afrika
 - Általános földrajzi kép (az ázsiai nagy sivatagok kialakulásának okai, a monszun sze-
repe)
 - Országai
 - Délkelet-Ázsia iparosodott és iparosodó országai (a térséghez tartozó országok)
 - Nyugat-Ázsia, arab világ (kőolaj szerepe)
 - Ausztrália és Óceánia
 - Afrika általános földrajzi képe (Afrika tipikus tájainak jellemzése sivatag, oázis, éh-
ségövezet)
 - 4. Amerika
 - Általános földrajzi képe (Észak-, Közép- és Dél-Amerika természeti adottságai)
 - Országai

5. A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai

A geoszférák környezeti problémáinak kapcsolatai (hatása más geoszférákra, ismertesse lakóhelyének környezeti problémáit)

A népesség, a termelés és a fogyasztás növekedésének földrajzi következményei (a témához kapcsolódó adatok, ábrák, szövegek elemzése)

A környezeti válság kialakulása és az ellene folytatott küzdelem (a világ globális problémái – túlnépesedés, éhínség, energiahiány, nyersanyaghiány, vándormozgalmak, a tőke egyenlőtlen eloszlása, gazdasági polarizáció, környezeti gondok)

11. Belügyi rendészeti ismeretek

1. A rendészet alapjai

A rendészet alapfogalmai és szervei

A rend, a közrend (belső rend), a határrend

A biztonság, a nemzetbiztonság és a közbiztonság

A rendvédelem, a közrend és a közbiztonság védelme, az államhatár rendjének védelme

A katasztrófavédelem és a polgári védelem

A katasztrófák felosztása

A rendészet szervei

Az egyes rendészeti szervek általános jellemzése

A Belügyminisztérium irányítása alá tartozó rendészeti szervek működését meghatározó főbb jogszabályok

A belügyi rendészeti szervek rendeltetése, jogállása és feladatai

A Rendőrség, Határőrség, katasztrófavédelem szervezeti felépítése, erői (személyi állománya) és eszközei

2. A belügyi rendészeti szervek szakmai tevékenysége

A szakmai tevékenység területei, az egyes szervek működése és irányítása

A rendészeti szervek szolgálati tagozódása, szakmai tevékenységének területei

A Rendőrség, Határőrség, katasztrófavédelem működésének általános elvei és szabályai

A rendészeti szervek irányítása és vezetése

Intézkedések és kényszerítő eszközök

A rendőri és határőri intézkedések és alkalmazásuk alapvető szabályai

A kényszerítő eszközök és alkalmazásuk főbb szabályai

Együttműködés, kapcsolatok és szolgálati tevékenységek

A belügyi rendészeti szervek együttműködése, kapcsolata a társadalmi szervezetekkel, szervezetekkel, a lakossággal és a civil kontroll

A rendészeti szervek filozófiája

A Rendőrség, Határőrség szervei által alkalmazott szolgálati formák és tevékenységek, azok jellemzői

A katasztrófavédelem tevékenysége és jellemzői

3. A belügyi rendészeti szervek funkcionális tevékenysége

A személyzeti, munkaügyi és szociális tevékenység

A személyzeti, munkaügyi és szociális tevékenység célja, feladatai

Az egyes rendészeti szervek tagjává válásának feltételei

Az egyes rendészeti szervek tagjait megillető alapvető pénzügyi és anyagi járandóságok, szociális juttatások

Szolgálatlal összefüggő jogok és köteleességek

A személyi állomány szolgálatellátással összefüggő jogai és köteleességei

A személyi állománnyal szemben támasztott társadalmi elvárások, jogi, szakmai és etikai követelmények

A környezet-, munka- és egészségvédelem

A környezet-, munka- és egészségvédelem célja, feladatai

Az elsősegélynyújtás alapelvei, az eszméletvesztés, mérgezés, vérzés, törés, égési sérülés elsődleges ellátásának gyakorlati feladatai

A szolgálati érintkezés

Rendfokozatok és állománycsoportok

Fegyelmi és függőségi viszonyok

A szolgálati érintkezés főbb szabályai

Az alaki magatartás

Az alakiség jelentősége

A főbb alaki elvárások és követelmények

4. Tereptan

A tereptan alapjai

A terep fogalma, fajtái, jellemzői, a világtájak meghatározása

A térkép fogalma, fajtái, méretaránya

A terepen történő tájékozódás

A térképi jelek és jelzések. A térkép tájolása

A tájékozódás fogalma, szerepe az ember és a rendészeti szervek tevékenységében

Az iránytű, a tájoló és a távcső használata

A közúthálózat számozása, a közúti gépjárművek országjelzése, a magyar rendszám táblák ismertető jegyei

5. A Jogellenes cselekményekkel szembeni fellépés

A jogellenes cselekmények

A jogellenes cselekmények értelmezése, felosztása

A jogellenes cselekményekkel szembeni fellépést meghatározó jogszabályok

Szabálysértési alapismeretek

A szabálysértés fogalma, elkövetői, a felróhatóság és a felróhatósági akadályok

Az elkövetőkkel szemben alkalmazható szankciók

A szabálysértési ügyekben eljáró hatóságok és az eljárásban résztvevő személyek

A szabálysértési eljárás szakaszai, lefolytatásának rendje, főbb szabályai

A Rendőrség és a Határőrség tevékenysége során előforduló főbb szabálysértési tényállások köznapiság értelmezése, gyakorlati jellemzői

Bűncselekményi alapismeretek

A bűncselekmény fogalma, felosztása, elkövetői

A tényállások fajtái, az általános törvényi tényállás szerkezete

A büntethetőségi akadályok

Az elkövetőkkel szemben alkalmazható szankciók

A Rendőrség és a Határőrség tevékenysége során előforduló leggyakoribb bűncselekmények köznapiság értelmezése, gyakorlati jellemzői

Nyomozási alapismeretek

A büntetőeljárás elvei

A büntető ügyekben eljáró hatóságok, az eljárásban résztvevő személyek

A büntetőeljárás szakaszai

4.9. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Évente két alkalommal, ősszel és tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről. Iskolánk testnevelő tanárai a tanulók fizikai állapotának mérésére a Dr. F. Mérey Ildikó által összeállított Hungarofit tesztet használják.

A választott motorikus próbarendszer méri és értékeli a tanulóknál az optimális testtömeget és az attól való esetleges eltérést; az aerob kapacitást, amely a kardiorespiratórikus rendszer állóképességének legjobb mérőszáma.

A vizsgálatot minden olyan egészséges tanulóval elvégeztetjük, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést. A könnyített-és a gyógytestnevelésre utalt tanulók általános izomerejének minősítése csak a szakorvos által nem tiltott motorikus próbákban elért teljesítmények alapján történik.

A test általános izomerejét, erő-állóképességét motorikus próbák alapján értékeljük.

Általános vizsgálati szempontok:

- a vizsgálat előtt a tanulóval ismertetjük a vizsgálat célját, gyakorlati hasznosságát és az elvégzendő feladatot,
- a vizsgálati módszert, az erre a célra elkészített mérési útmutató alapján végezzük el,
- az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékeinek meghatározása a táblázatok alapján történik,
- minden motorikus próba elvégzése előtt általános és speciális bemelegítést végzünk a tanulókkal,
- az általános testi erő, erő-állóképesség mérésére alkalmazott próbák közül a dinamikus erő mérésére alkalmazott próbánál legalább három kísérleti lehetőséget biztosítunk a tanulóknak, melyből a legjobb teljesítmény alapján számítjuk a pontot.

Motorikus próbák:

1. Aerob állóképesség mérésére – Cooper-teszt (m)

- Az aerob, hosszú távú állóképesség műszer nélküli mérésének, ellenőrzésének egyik világszerte elfogadott módszere.
- A Cooper-teszt lényege, hogy 12 perc alatt a lehető leghosszabb távot teljesítse a tanuló futással.
- A próba végrehajtását pulzusméréssel is kiegészítjük, melyet a futás megkezdése előtt, illetve a próba befejezése utáni megnyugvási szakaszban, 5 és 10 perc elteltével mérjük.

2. Az alsó végtag dinamikus erejének mérésére – helyből távolugrás (m)

- Kiinduló helyzet: a vizsgált tanuló az elugróvonal mögött oldalterpeszben áll úgy, hogy a cipő orrával a vonalat nem érinti.
- Feladat: térdhajlítás, majd páros lábú elrugaszkodás és elugrás előre; talajfogás páros lábbal.
- Értékelés: az ugróvonalra merőlegesen, az utolsó nyom és az elugróvonal közötti legrövidebb távolságot mérjük; egy centiméteres pontossággal.
- A bemelegítő ugrásokat követően, a próba során maximum 3 kísérleti lehetőséget adunk a tanulóknak, és a legnagyobb eredményét vesszük figyelembe.

3. A kar-, törzs-, a lábizmok együttes dinamikus erejének mérésére – lökés egy kézzel, az ügyesebbik kézzel, 3 kg-os medicinlabdával (m)

- Kiinduló helyzet: a vizsgált tanuló a dobóvonal mögött harántterpeszben áll úgy, hogy a lábával nem érinti a vonalat, a testsúlya főleg a hátul lévő lábán van, a tekintete a dobásirány felé néz, a tömött labdát a dobókar oldali válla előtt tartja.
- Feladat: a hátul lévő láb nyújtásával, a törzs dobásirányba fordításával, a dobókar kinyújtásával, labda kilökése előre, a lehető legnagyobb távolságra.
- Értékelés: a dobóvonal közepe és a tömött labda becsapódása közötti távolságot mérjük.
- A bemelegítő dobásokat követően, a próba során maximum 3 kísérleti lehetőséget adunk, és a legnagyobb dobás eredményét vesszük figyelembe.

4. A vállövi és a karizmok erő-állóképességének mérésére – fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan, kifáradásig (db)

- Kiinduló helyzet: mellsőfekvőtámaszban a tenyerek vállszélességben vannak egymástól, a kéztámasz előrenéző ujjakkal történik, a törzs egyenes, a térd nyújtott, a láb zárt.
- Feladat: a vizsgált tanuló mellső fekvőtámaszból indulva karhajlítást és nyújtást végez; a karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe nem kerül.
- Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.
- Maximális időtartam: lányok 1,5 perc, fiúk 3 perc.

5. A vállöv-és a törzsizmok dinamikus erejének mérésére – tömött labdadobás két kézzel, a fej fölött hátra (m)

- Kiinduló helyzet: a vizsgált tanuló a dobás irányához képest háttal oldalterpeszben áll fel a dobóvonal mögé úgy, hogy a lábával nem érinti a vonalat, a tömött labdát a melle előtt könyökben hajlított karral tartja.
- Feladat: a dobó előrehajlítás közben, karnyújtással a labdát a két térde közé lendíti, majd a lábak nyújtásával és a törzs felemelésével lendületet szerez, néhány ismétlés után a lábak nyújtásával felemeli a törzsét, majd vető mozgással eldobja a labdát a feje fölött hátra felé.
- Értékelés: a dobóvonal közepe és a tömött labda becsapódása közötti távolságot mérjük.
- A bemelegítő dobásokat követően, a próba során maximum 3 kísérleti lehetőséget adunk, és a legnagyobb dobás eredményét vesszük figyelembe.

6. A hátizom erő-állóképességének mérésére – hasonfekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig (db)

- Kiinduló helyzet: a vizsgált tanuló tornaszőnyegen a hasán fekszik úgy, hogy homlokával és behajlított karjaival megérinti a talajt, mindkét tenyere a tarkón van. A hasizom és a farizom egyidejű megfeszítésével a medencét középhelyzetben rögzíti a tanuló, és ezt a gyakorlat során végig megtartja.
- Feladat: törzs-és tarkóra tett karemelés, majd könyökérintés az áll alatt, ezután törzs-és karok leengedésével kiinduló helyzet.
- Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélkül szabályosan végrehajtott ismétlések száma.
- Maximális időtartam: 4 perc.

7. A hasizom erő-állóképességének mérésére – hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés, folyamatosan, kifáradásig (db)

- Kiinduló helyzet: a vizsgált tanuló tornaszőnyegen a hátán fekszik és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja, a lábfejeket felteszi a bordásfalra. Mindkét könyök előre néz, kezeinek ujjai a fülkagyló mögött támaszkodnak.
- Feladat: a vizsgált tanuló a nyaki gerinc indításával, a gerincszakaszokat fokozatosan felemelve üljön fel úgy, hogy a combokat azonos oldali könyökeivel érintse meg. Ezután a derék indításával a gerincszakaszokat fokozatosan leengedve fekvő helyzetbe kerül.
- Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.
- Maximális időtartam: 4 perc.

A vizsgált tanulókról a mért eredményeket külön e célra készített táblázatban tüntetjük fel osztályonként, a hozzájuk tartozó pontokkal együtt.

Kiegészítő mérések:

A kiegészítő méréseket az iskola védőnője végzi el tanév elején és tanév végén. Méri a tanulók testmagasságát, testtömegét, vérnyomását, pulzusát, a tricepszhadót, a bicepszhadót, a lapockahadót és a csípőhadót vastagságát.

A mért adatokat az általa vezetett tanulói nyilvántartásban tünteti fel.

4.10. Az iskola szakmai programja**Szakiskolai óratervek****1. Dísznövény- és zöldségtermesztő szakképzés óraterve****Heti óraszámok**

Tantárgy	1/11.	2/12.
Osztályfőnöki óra	1	1
Társadalomismeret és etika	1	
Testnevelés	2	2
Munka- környezet- és tűzvédelmi Ismeretek		1
Informatika	1	1
Gazdálkodási, vállalkozási és jogi ismeretek	1	
Vezetési és szervezési ismeretek		1
Kertészeti alapismeretek	2	0
Dísznövénytermesztés	2	2
Zöldségtermesztés	2	2
Műszaki ismeretek		2
Kereskedelmi ismeretek	1	
Szakmai idegen nyelv	1	2
Kötelező elmélet összesen	14	14
Munka-, környezet- és tűzvédelmi ismeretek		0,5
Gazdálkodási, vállalkozási és jogi ismeretek	1	1
Vezetési és szervezési ismeretek		1
Kertészeti alapismeretek	2	
Dísznövénytermesztés	7	7
Zöldségtermesztés	6	6
Műszaki ismeretek		2
Kereskedelmi ismeretek	2	0,5
Kötelező gyakorlat összesen	18	18
Kötelező tantárgyak összesen	32	32
Fakultatív tantárgyak		
Szabadon választható kötelező szakmai elmélet		
Szabadon választható kötelező szakmai gyakorlat	3	3
Összesen	35	35

Összes óraszám: 70 óra*Magyarázatok az óratervhez:*

- a 11. évfolyam kötelező nyári gyakorlat: 5 hét, heti 35 óra, összesen 175 óra

2. Dísznövénykertész szakképzés óraterve

Tantárgy száma	Tantárgy	I/11.	II/12.	III/13.	Összes óraszám
		óra (/hét)	óra (/hét)	óra (/hét)	
		36 hét	36 hét	32 hét	
I. KÖTELEZŐ SZAKMAI TANTÁRGYAK					
Szakmai elméleti tantárgyak					
1.	Vállalkozási és kereskedelmi ismeretek	-	3		108
2.	Növénytan	1	-	-	36
3.	Termesztési ismeretek	2	-	-	72
4.	Műszaki ismeretek	2	2	-	144
5.	Munkavállalói ismeretek	1	-	-	36
6.	Dísznövénytermesztés	5	5	6	552
7.	Mikroszaporítás		-	5	160
Szakmai elmélet összesen (A):		11	10	11	1108
Szakmai gyakorlati tantárgyak					
8.	Vállalkozási és kereskedelmi gyakorlat	-	2,5	-	90
9.	Informatika (elm. ig. gyak.)	1	1	-	72
10.	Termesztési gyakorlat	1,5	-	-	54
11.	Műszaki gyakorlat	2,5	3	-	198
12.	Dísznövénytermesztés gyakorlat	7	7,5	7	746
13.	Mikroszaporítás gyakorlat	-	-	7	224
	Nyári összefüggő szakmai gyakorlat	2	2	-	144
Szakmai gyakorlat összesen (B):		14	16	14	1528
Kötelező szakmai óraszám összesen(C=A+B):		25	26	25	2636
II. KÖTELEZŐ ELMÉLET					
14.	Osztályfőnöki	1	1	1	104
15.	Testnevelés	2	2	2	208
Kötelező elmélet összesen (D):		3	3	3	312
III. SZABADON VÁLASZTHATÓ KÖTELEZŐ SZAKMAI TANTÁRGYAK					
Szakmai elméleti tantárgyak					
16.	Idgen nyelv	1	1	1	104
17.	Virágkötészet	1,5	1	1,5	138
18.	Dísznövényismeret és kezelés (beszámítással)	-	-	1,5	48
19.	A kereskedelmi egység szabályszerű működtetése	0,5	1	-	54
Szakmai elmélet összesen (E):		3	3	4	344
Szakmai gyakorlati tantárgyak					
20.	Virágkötészet	3	2	1	212
21.	Dísznövényismeret és kezelés (beszámítással)	-	-	2	64
22.	A kereskedelmi egység szabályszerű működtetése	1	1	-	72
Szakmai gyakorlat összesen (F):		4	3	3	348

Szabadon választható kötelező szakmai tantárgyak összesen (G=E+F)	7	6	7	692
ELMÉLET ÖSSZESEN (H=A+D+E):	17	16	18	1764
GYAKORLAT ÖSSZESEN (I=B+F):	18	19	17	1876
ÖSSZES ÓRASZÁM (H+I):	35	35	35	3640

3. Kertész (zöldségtermesztő elágazás) szakképzés óraterve

Tantárgy száma	Tantárgy	I/11. óra (/hét) 36 hét	II/12. óra (/hét) 32 hét	Összes óra- szám
I. KÖTELEZŐ SZAKMAI TANTÁRGYAK				
Szakmai elméleti tantárgyak				
1.	Vállalkozási és kereskedelmi ismeretek	-	3	96
2.	Növénytan	2	-	72
3.	Termesztési ismeretek	2	-	72
4.	Műszaki ismeretek	2	2	136
5.	Munkavállalói ismeretek	1	-	36
6.	Zöldségtermesztés	5	6	372
Szakmai elmélet összesen (A):		12	11	784
Szakmai gyakorlati tantárgyak				
7.	Vállalkozási és kereskedelmi gyakorlat	-	3,5	112
8.	Informatika (elm.ig. gyak.)	1	2	100
9.	Termesztési gyakorlat	1,5	-	54
10.	Műszaki gyakorlat	3	5,5	284
11.	Zöldségtermesztés gyakorlat	8	9	576
	Nyári összefüggő szakmai gyakorlat	2	-	72
Szakmai gyakorlat összesen (B):		15,5	20	1198
Kötelező szakmai óraszám összesen (C=A+B):		27,5	31	1982
II. KÖTELEZŐ ELMÉLET				
12.	Osztályfőnöki	1	1	68
13.	Testnevelés	2	2	136
Kötelező elmélet összesen (D):		3	3	204
III. SZABADON VÁLASZTHATÓ KÖTELEZŐ SZAKMAI TANTÁRGYAK				
Szakmai elméleti tantárgyak				
14.	Idegen nyelv	1	1	68
15.	Gyógynövénytermesztés feladatai	1	-	36
Szakmai elmélet összesen (E):		2	1	104
Szakmai gyakorlati tantárgyak				
16.	Gyógynövénytermesztés feladatai	2,5	-	90
Szakmai gyakorlat összesen (F):		2,5	-	90
Szabadon választható kötelező szakmai tantárgyak összesen (G=E+F):		4,5	1	194
ELMÉLET ÖSSZESEN (H=A+D+E):		17	12	996
GYAKORLAT ÖSSZESEN (I=B+F):		18	23	1384
ÖSSZES ÓRASZÁM (H+I):		35	35	2380

4. Számítógép-szerelő, -karbantartó szakképzés óraterve

Tantárgy száma	Tantárgy	I/11.	II/12.	Összes óra- szám
		óra/hét	óra/hét	
		36 hét	32 hét	
I. KÖTELEZŐ SZAKMAI TANTÁRGYAK				
Szakmai elméleti tantárgyak				
1.	Informatikai alapismeretek	1	–	36
2.	Irodai programok	2	–	72
3.	Munka tervezés és szervezés	1	–	36
4.	Hardvertechnika	1	–	36
5.	Szoftverismeret	1	–	36
6.	Operációsrendszerek	2	–	72
7.	Hálózatok	2		72
8.	Számítógép és hálózat-felügyelet	2	2	136
9.	Számítógépes architektúrák	–	5	160
10.	Számítógép javítás	–	3	96
Elméleti óraszám összesen (A):		12	10	752
Szakmai gyakorlati tantárgyak				
11.	Informatikai alapismeretek gyakorlat	1	–	36
12.	Irodai programok gyakorlat	3	–	108
13.	Hardvertechnika gyakorlat	4	–	144
14.	Szoftverismeret gyakorlat	4	–	144
15.	Hálózatok gyakorlat	4	–	144
16.	Hardvertechnikai mérések gyakorlat	–	6	192
17.	Számítógép és hálózat-felügyelet gyakorlat	–	4	128
18.	Számítógép javítás gyakorlat	–	5	160
19.	Hálózatépítés gyakorlat	–	5	160
20.	Nyári összefüggő szakmai gyakorlat	2	–	72
Gyakorlati óraszám összesen (B):		18	20	1288
Kötelező szakmai óraszám összesen(C=A+B):		30	30	2040
II. KÖTELEZŐ ELMÉLET				
21.	Osztályfőnöki	1	1	68
22.	Testnevelés	2	2	136
Kötelező elmélet összesen (D):		3	3	204
III. SZABADON VÁLASZTHATÓ KÖTELEZŐ SZAKMAI TANTÁRGYAK				
Szakmai elméleti tantárgyak				
23.	Angol nyelv az informatikában	2	2	136
Szakmai elmélet összesen (E):		2	2	136
Szabadon választható kötelező szakmai tantárgyak össze- sen (E):		2	2	136
ELMÉLET ÖSSZESEN (F=A+D+E):		17	15	1092
GYAKORLAT ÖSSZESEN (B):		18	20	1288
ÖSSZES ÓRASZÁM (F+B):		35	35	2380

5. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

5.1. Helyzetelemzés

1. A kollégium belső adottságai

Az 1997-ben átadott új kollégiumi épület 2724 m² alapterületű, az iskola épületével egybeépült. Minden olyan helyiséggel rendelkezik, ami a kollégiumi élethez nélkülözhetetlen. 90 fő diák elhelyezésére van lehetőség.

A földszinten helyezkednek el a szaktantermek, számítógépes terem, porta, irodák, mosó-szárító helyiség, hőközpont, kondicionáló terem, személyi öltöző.

Az első emelet a lányszint, a második a fiúszint. A két emelet elrendezése megegyezik, külön-külön lezárhatóak. Emeletenként a következő helyiségek találhatók: tanulószoba, 10 tanulói hálószoba, társalgó (TV, kisasztal, fotelok), tanári szoba, betegszoba, vendégszoba, raktárhelyiség, teakonyha (elektromos tűzhelyek, edények, evőeszközök), ruhaszárító helyiség, szemétdobó, vizesblokk (WC, zuhanyzó), takarítóeszköz raktár.

Rendelkezünk minden szinten 2-2 db TV-készülékkel, belső telefonokkal.

A sporttevékenységekhez rendelkezünk a különböző labdajátékok eszközeivel, illetve lehetőség van az épületen belüli tornaterem, kondicionáló terem használatára, valamint a megvilágított aszfaltos kézilabdapálya használatára, ami közvetlenül az épület mögött található.

Az étkezés az iskolai ebédlőben történik, ugyanis a két épület egybeépítése lehetővé teszi, az oda való átjárást épületen belül.

2. A kollégium alapszolgáltatásai

Az alapfeladatok közé tartozik természetesen tanulás feltételeinek és a szabadidő hasznos eltöltésének, valamint a szállás biztosítása a diákok részére. Ezen túlmenően alapfeladat ki egészíteni az iskolai nevelést, segíteni a tanulók személyiségformálását, tanulását, önmegvalósítását.

A 9-10. évfolyamon kiemelt szerepet kapnak a tanulási stratégiák, közösségi szervezések, mentálhigiénés problémák megoldása.

A 11-12. évfolyamon a differenciált személyiségformálás a fontos, a kimeneti cél érdekében. Jelentős szerepet tulajdonítunk a személyiségfejlesztő tréningeknek, önismeretnek, felzárkóztatásnak, amiket nem csak csoportfoglalkozásokon valósítunk meg.

A 13-14. évfolyamon a pályaválasztás, álláskeresési technikák elsajátítása kapja a legnagyobb szerepet. Ugyanakkor hangsúlyos az önismereti foglalkozás szervezése, a továbbtanuláshoz való segítség is.

A diákönkormányzat munkájára érdemben lehet számítani, segítségünkre vannak a célok megvalósításában.

Fontos, hogy nagy hangsúlyt fektessünk a szabadidős tevékenységekre, önképzési lehetőségekre.

Mivel a kollégiumban csak egy iskolából vannak tanulók, könnyű a „nyomon követésük”, hiszen naprakész kapcsolat van az osztályfőnökökkel.

A tanulókkal való foglalkozások terén nagymértékben differenciálnunk kell, tanulmányi és egyéb téren is, ugyanis a gimnáziumi tanulók mellett szakiskolai, valamint érettségi utáni szakképzésben résztvevő tanulók is vannak.

A korábbi években a kollégiumba túljelentkezés volt, jelenleg azonban csökkenő tendenciát mutat a diákok száma, így minden jelentkező tanulót el tudunk helyezni.

3. Vállalt feladatok

A kollégium egész éven keresztül nyitott arra, hogy a szabad férőhelyeket szállásként értékelje, ami plusz bevételt jelent. Ennek végrehajtását külön intézkedési terv tartalmazza.

Rendezvényeknek, kiállításoknak adunk helyet, kézimunka szakkört, szövés szakkört, sportjellegű szakköröket működtetünk. Ezek mellett tanulóink a helyi alapfokú művészeti iskolában hangszeres képzésen, valamint kerámia szakkörön vehetnek részt.

Részt veszünk a városi közművelődési programokon. A rendelkezésre álló kereten belül biztosítunk az itt tanító tanárok részére szolgálati férőhelyet.

4. Kapcsolataink

Kollégiumunk tagja a Kollégiumok Országos Szövetségének, valamint – önfejlesztő kollégium lévén – az Önfejlesztő Iskolák Egyesületének. Mint önfejlesztő kollégium, térségünkben regionális szerepet töltünk be kollégiumi szinten.

Az iskolával fenntartott kapcsolatot nagyban meghatározza a közös irányítás és költségvetés. Jónak mondható, hogy gyakorlatilag működik a napi informális csatorna a két intézményegység között. Köszönhető ez a közös épületszerkezetnek, illetve annak, hogy a nevelőtanárok óraadóként tanítanak az iskolában is. Ez segíti a nevelőmunkát, és nagyobb rálátást biztosít az intézményben zajló folyamatokra.

A szülőkkel való kapcsolat – a kérdőívekből értékelve – jónak mondható. Szülői értekezleten sajnos csak néhány szülő jelent meg az elmúlt években, ezért az iskolai szülői értekezletekkel egybekötött fogadóórán tájékoztatjuk a szülőket. Ezen kívül telefonon, és – a kollégium belső életét érintő kérdésekben – kérdőíveken is megkérdezzük a szülőket. Igyekszünk bevonni őket rendezvényeink megszervezésébe is.

A fenntartóval kapcsolatot az intézmény igazgatója tart. A kollégiumnak nincs aktív kapcsolata ezen a téren.

Már több éve van aktív kapcsolatunk a Nyírbátori Bethlen Gábor Szakképző Iskola Kollégiumával, ami többnyire különböző tematikus estek, rendezvények, sportnapok közös megszervezésében és eltöltésében nyilvánul meg.

A 2000/2001. tanévben alakítottunk ki kapcsolatot a Korondi Iskolaközponttal, a Debreceni Középiskolai Sportkollégiummal, a hajdúszoboszlói Szép Ernő Középiskolai Kollégiummal, amelyek önfejlesztő tevékenységünk révén váltak partnerintézményekké.

Ma már inkább csak a nyírbátori és a debreceni partnerrel tartunk aktív kapcsolatot, ugyanis az egyre emelkedő utazási költségek behatárolják a jellegű tevékenységünket.

A kollégiumszintű találkozók lehetőséget nyújtanak a diákok számára a kiteljesedésre, új kapcsolatok kötésére, s összehasonlítási alapul is szolgálhat, amelynek konkrét ösztönző szerepe van a tanulóink mindennapi életében, személyiségének fejlődésében.

Városi szinten aktív kapcsolatunk van a Művelődési Házzal és a Városi Könyvtárral, a Városi Zeneiskolával, ami közös rendezvények szervezésében nyilvánul meg.

5.2. A kollégium nevelési alapelvei, célkitűzései

A kollégiumi nevelés céljait a diákotthoni nevelőtestület a SWOT analízis módszerével határozta meg.

E szerint:

- *erősségnek* tekintjük: a következetességet a munkánk során, a kellő szakértelmet, egymás közötti kommunikációt, a problémák felszínre kerülnek, a pedagógusok kötelességtudatát, a diákok tanulásban való segítségét, a szervezettséget, a diákok jól érzik magukat a kollégiumban,
- *lehetőségként* kínálkozik az eszközrendszer fejlesztése, aktívabb PR tevékenység, a klientúra megtartása, pályázati lehetőségek kihasználása, a jelenlegi nevelési filozófia megőrzése, továbbgondolása, a „színvonalas” kollégium fenntartása, új nevelési célok kitűzése hogy meg tudjunk felelni a változó elvárásoknak.
- *gyengeségeinkhez* soroljuk az információ időnként nehézkes áramlását az iskola és a kollégium között, a szülők érdektelenségét, nem egységes az iskola és a kollégium jutalmazási rendszere, a korrepetálások kis hatékonyságúak, a tanulási problémák megoldását,
- *veszélyként* azonosítjuk a lemorzsolódás növekedését, az oktatáspolitikai folyamatos változásait, kiszámíthatatlanságát, az emberek romló szociális helyzetét, a romló tanulói teljesítményt, szűkülő erőforrásokat, a kollégiumi nevelőmunka társadalom általi el nem ismerését, a tanulói létszám csökkenését, a térségi helyzet formálódását.

Céljaink a fentiek tekintetében:

- A kistélepüléseken élő és a távolabbi lakóhelyekről bejáró, valamint a tanulmányaikat helyben folytatni nem tudó, a többszörösen hátrányos helyzetben lévő tanulók segítése, a tudáshoz jutás feltételének megteremtése.
- Elősegíteni a diákok harmonikus, egészséges fejlődését, személyiségük kibontakoztatását, önállóságuk kialakulását. Felkészíteni tanulóinkat a sikeres életpályára.
- Olyan kollégiumot szeretnénk, ahová szívesen jönnek a diákok és ahol folyamatosan biztosított az esztétikus, kultúrált környezet, ami a nyugodt tanuláshoz elengedhetetlen.
- Minden tanuló teljesítse az iskolai követelményeket, ne legyen tanév végén elégtelen osztályzat, az elkövetkező 3 évben legalább felére szeretnénk csökkenteni a jelenlegi buktak számát.
- Olyan PR tevékenységet folytatni, amelynek eredményeképpen a tanulói létszám hosszú távon stabil, teljes kapacitást kihasználó, 90 fő.
- Folyamatosan megújuló eszközrendszerrel, a szülő és tanuló elvárásainak kielégítése.
- A kollégiumban dolgozók munkájához minden feltétel biztosítva legyen.
- Az iskolával való együttműködés szorosabbra fonása, amely a naprakész és teljes körű információcserén alapszik, beleértve az iskolai mérések (pl. kompetenciamérés) eredményeit is, amelyek ismerete hasznos lehet a kollégiumi tanulók segítésében.

Alapelvek

- Otthonos, családi légkör kialakítása, a diákok önállóságának, öntevékenységének fejlesztése, a közösséghez való tartozás érzésének kialakítása, hagyományok megőrzése.
- A tanulás feltételeinek biztosítása, helyes tanulási módszerek kialakítása, a tanulással kapcsolatos attitűd javítása, felzárkóztatás, egyéni lehetőségek felszínre hozása, segítség a továbbtanuláshoz, bukások csökkentése.
- Ökológiai szemléletmód kialakítása, a tanulók lakókörzetében lévő természeti értékek felkutatása, védelme, a kollégium környezetbarát működtetése.
- Tanulóink ismerjék meg a környékbeli emberek életmódját, kulturális értékeit, Biharke-resztes és szűkebb környéke múltját, nevezetességeit, lakóhelyük értékeit, nemzetünk jeles eseményeit, ünnepeit.
- Egészséges életmódra nevelő sporttevékenységek szervezése, felvilágosítás a szenvedélybetegségek egészségkárosító hatásairól, higiéniai szabályok megismertetése és betartatása, biológiai ritmushoz igazodó napirend kialakítása.
- A szabadidő tartalmas eltöltésének terén sportfoglalkozások kulturális tevékenységek és esztétikai érzéket fejlesztő foglalkozások szervezése.
- A szociális hátránnyal induló, ingerszegény környezetben élő tanulók problémáinak megismerése, a hátrányok felszámolására való törekvés, a képességük alatt teljesítők részére támogatás, az okok feltárása.
- Tanulóink toleranciára, a másság elfogadására való nevelése, az újonnan kollégiumba került tanulók beilleszkedésének segítése, kapcsolatteremtő képesség fejlesztése, készség kialakítása a másikkal való együttműködésre.
- Közösségi fórumrendszer, a demokratizmus kiépítése és működtetése, teljesítményorientált felfogás erősítése, értékelési technikák működtetése, önállóságra nevelés, a helyes ön-értékelés képességének fejlesztése, melynek bázisa a valós teljesítmény.
- Az általános műveltség terén mutatkozó hiányosságok pótlása, az önfejlesztés képességének erősítése.
- A pályaválasztás segítése terén hiteles információk biztosítása az aktuális munkaerőpiacról, a továbbtanulás feltételeiről, lehetőségeiről, foglalkozások, szakmák megismertetése.
- A minőségirányítási rendszer előírásainak való megfelelés a mindennapi munkában, a kollégák korrekt teljesítményértékelése, azonosulás az intézményi minőségpolitikával, annak megvalósulásának segítése.
- Az iskolai munka segítése, alkalmazkodás az iskolai munkatervhez, pedagógiai elképzelésekhez, azok megvalósításának segítése.

5.3. Feladatmeghatározás

5.3.1. A tanulási kultúra fejlesztése

A kollégium megfelelő szintér arra, hogy elsajátíttassuk a gyermekekkel a helyes tanulási módszereket.

Lényeges feladat az, hogy a kollégiumba bekerülőknél információt szerezzünk az önálló tanuláshoz szükséges ismeretekről, képességekről. Pl.: olvasás-megértési gyakorlatok, jegyzetelési technikák, könyvtárhasználat, önismeret, helyesírási készség. Ezt az iskolai és saját mérések eredményeiből tudjuk megtenni.

A tanárok szaktárgyi tudások révén segítsék a tanulmányi munkát az elmaradások pótlását. A hiányos ismeretekkel, gyengébb képességekkel rendelkező tanulóknál a különböző korrepetálások, felzárkóztató foglalkozások, tanulószobai foglalkozások eredményhez vezethetnek.

A tanulás gyakorlati értéke, értelme legyen mindennapi beszédtema. A pedagógusok feladata, hogy a tanulók megismerjék az iskolázottság és az életmód közötti viszonyt. A tanulás ugyan nem szabadon választható tevékenység, de a kíváncsiságban rejlő motivációs lehetőségekre építeni lehet. A tanuláshoz kedvet teremtő és ösztönző siker viszonylag kevés ma az iskolában. A diákok nagy része elsősorban az osztályzatért tanul és magát az önálló ismeretszerzés örömeit nem ismeri, nincs igazi érdeklődése, tudásvágya. Éppen ezért nevelési feladataink közé tartozik a gyermekek sikervágyának kialakítása és fennmaradásának biztosítása. Olyan feladatokat adjunk a gyermekeknek, melyek sikert ígérnek számukra, egyúttal minimalizáljuk a tanulók kudarcélményeit.

A megfelelő szintű tanulási ambíció alapja a reális önismeret. Az önismeret fejlődése lényegesen megnöveli a tanulás eredményességét és a személyiség fejlődésének is fontos összetevője.

A hatékony és motiváló tanulás kialakításáért a következőket teheti a kollégium:

- Kiindulási alap a tanuló képessége. A szaktanárokkal, osztályfőnökökkel együtt bemelegítő.
- A havi tanulmányi értékelés egyénekenként és csoportonként, csoportközösségben történjen. Az erőfeszítésen alapuló teljesítményt a közösség előtt értékeljük, dicsérjük.
- A havi tanulmányi értékelést, a 2-3 tizedes javítást már fontos példának tekinteni, ezzel ösztönözni a további erőfeszítésre, a szabadszilenciumi határ elérésére, túlteljesítésére.
- Minden diáknak biztosítunk segítséget a tanulásban. Szaktárgyi korrepetálást, szaktanári segítséget.
- A nevelőtanár és a diák kössön szóban „szerződést” a változtatásra vonatkozóan.
- Fontos szerepe van a szülőknek is, ugyanis ha a szülő szemében érték a tanulás, a gyerek is érzi annak fontosságát.
- Az életvezetés részévé kell válni az állandó önképzésnek. Ebben segítséget a kollégiumi pedagógusok nyújtanak.
- Tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok, amelyek sikert ígérnek számukra:
 - internet használata,
 - jegyzetkészítés a könyvtárban.

A kollégium feladata az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal együttműködve a tehetséges tanulók kiválasztása, képességük továbbfejlesztése, tudásuk bővítése érdekében.

Ugyanakkor az is a feladatunk, hogy a gyengén teljesítő tanulók esetében megtaláljuk az okokat, s ezek elemzése után kellő segítséget nyújtsunk a tanulók számára. Ha kell a szülőt is bevonjuk ennek érdekében.

Megvannak a feltételek: történelem, matematika, kémia, földrajz, szakmai tantárgyak korrepetálására, idegen nyelv tanulásra, számítástechnika gyakorlására, magas színvonalú szaktanári segítség, irányítás áll a kollégiumi nevelőkből rendelkezésre, ezen kívül iskolai kollégák is besegítenek.

Ennek célja: szakirányú továbbtanulásra felkészítés, az értelmiségi életmód és normarendszer közvetítésére, a demokratikus gondolkodásmód kialakítása. Tegyük lehetővé a tanulók számára, hogy egyes szakmákat, hivatásokat megismerjék, információhoz jussanak.

A továbbtanulást életprogrammá kell alakítani számukra. A kollégium segítséget ad az iskolával együttműködve a pályaválasztásban. Tájékoztodik közvetlen és közvetett módon a tanulók érdeklődéséről, kiemelkedő képességeiről, iskolai és pályaválasztási szándékairól. Bővíteni kell a tanulók pályaismereteit.

Visszajáró volt kollégisták nyújthatnak ebben sok segítséget, a hiteles és lehetséges pályaaorientációban. A nevelési folyamatban olyan többletinformációt kapjon a diák, amely meghaladja a többnyire kevés információval rendelkező szülői ház lehetőségeit.

5.3.2. Közösségi értékrend és normarendszer fejlesztése

A kollégiumi nevelés tartalmát, a követendő szakmai módszertani kultúrát, végső soron céljainkat a társadalmi elvárások és az intézmény által ellátandó és felvállalt funkciók alapján közelíthetjük meg.

Mivel a kollégium a szocializációs folyamat aktív színtere, ezért alapvetően fontos az általánosan elfogadott társadalmi értékek és normák közvetítése, a tanulók személyiségébe való beépülésének segítése.

Ilyen például a tolerancia, kollégiumi mikrotársadalom eleve magában hordozza az elemek másságát, értékkülönbözőséget.

A megmérettetés képessége csak teljesítményorientált nevelési felfogás szerint lehet a társadalmi igényeknek megfelelő. A műveltségi hátrányok csökkentése és a tehetséggondozás az esélyegyenlőség biztosításával együtt jelenik meg a kollégiumi nevelésben.

Meghatározó szerepet játszik a pozitív szociális szokások kialakítása. Ezt mindenekelőtt olyan kollégiumi életrend kialakításával, működtetésével lehet megvalósítani, amelyben a tanulók biztonságban és jól érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatók, kiszámíthatók, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvárhatók.

Fontos a szociális viselkedés alapvető szabályainak elsajátíttatása, a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség összhangjának, szerepének, jelentőségének megértése. Lényeges és jelentős az érdekérvényesítő képesség, a demokratikus viselkedés szabályainak elsajátíttatása, a vitakészség a vitakultúra fejlesztése. Ezen feladatok megoldásában a diákönkormányzatnak nagy jelentősége van.

Az együttélés, a közösségi lét, jó pedagógiai közeget biztosít a segítő életmódra nevelés megvalósítására. A helyes viselkedés, magatartás elsajátíttatásának, a szociális képességek kiépü-

lésének, kreativitásuk növekedésének elősegítését hordozza magában. Az együtt cselekvés, közös feladatmegoldások, miközben segíti a tanulók egymás közötti kooperációját is.

Olyan kollégiumot szeretnénk, ahová „hazamegy” a tanuló iskola után, amely jó „család”. Szigorúan követel, tudja értékelni a nevelő a jó teljesítményt, következetessége szeretettel párosul. Igyekszik többletlehetőséget nyújtani a tudás gyarapításához, érdekes „lakóhely” kapcsolatteremtési, kapcsolatépítési lehetőségekkel.

A társas kapcsolatra vonatkozó értékek: személyes kapcsolatok értéke, a család tisztelete, tisztelet a szülők iránt.

Fontos feladat, hogy megismertessük a diákokkal nemzetünk kultúráját, zenei, irodalmi, képzőművészeti, népművészeti értékeit, hagyományait. Ismerni kell a nemzeti, történelmi, vallási hagyományokat. (csoportfoglalkozások, ünnepségek, vetélkedők, műsoros estek)

Feladatunk a diákokat úgy nevelni, hogy érzékenyek legyenek környezetük állapotára, minőségére (állandó segítséssel, ellenőrzéssel, példamutatással, bemutatással, az értékek hangsúlyozásával.).

Ismerjék a gazdálkodás szükségességét. Világunkban egyre jobban előtérbe kerül a gazdálkodás fontossága. Lássák, hogy környezetükben minden értéket képvisel. Gondosan vigyázni kell ezekre. Ki kell alakítani olyan felelősségtudatot, amely törvény által regulázott. (szándékos rongálás)

5.3.3. Egészséges és kulturált életmódra nevelés, hagyományok ápolása, továbbfejlesztése

a. Egészséges és kulturált életmód

Célunk, hogy a kollégisták testben, lélekben egészséges fiatalok legyenek. Ezért Pedagógiai Programunkban fontos szerepet kap a rendszeres testedzés iránti igény felkeltése, a mozgásigény fenntartása. Így talán kiküszöbölhető, hogy évnnyitón és évvárón elájuló kollégisták legyenek.

Biztosítani akarjuk a rendszeres testedzést, sportolási lehetőséget a kollégiumban. Fontos feladat, hogy minél több kollégistát vonjunk be a sportba, a sportos játékokba, a kirándulásokba, természetjárásba. Ebben segíthet a már hagyománnyá vált különböző házi rendezvények megszervezése, bekapcsolódás a vidék tömegsportakcióba, a testvér kollégiumokkal való közös sportrendezvények megtartása. A diákok igénybe vehetik az iskolai tornatermet, a kondicionáló termet a testépítéshez, a városi sportcsarnokot, a kollégium mögötti világítással rendelkező sportpályát. Az iskola testnevelés szakos tanárai segítik a sportmunkát, pl.: a versenyek szervezését, lány aerobicot, stb.

A sportolás és a friss levegőn való tartózkodás igényének kialakulása segít a rendszeres életvezetés, az egészséges bioritmus kialakításában, a szenvedélybetegségektől való elhatárolásban, a betegségek megelőzésében. A sport segíthet olyan tulajdonságok megismerésében, fejlesztésében, mint az egészséges versenyszellem, akarat, alkalmazkodóképesség, a teljesítmény elismerés, önbizalom. Hozzájárul a tanulók képességeinek megismeréséhez, az iskolai szorongások, félelmek feloldásához, a lelki egészség megóvásához.

A sportolás, az egészséges életmódra nevelés hitünk szerint segít a személyiség fejlesztésében is.

A fentiekhez szorosan kapcsolódik a higiénés szokások kialakítása, rögzítése, a mentális egészség védelme, a tisztasággal, a tisztálkodással, takarítással kapcsolatos szabályok ismerete és betartása.

Az egészséges életmódra nevelésben nagy hangsúlyt fektetünk az új veszélyek (gyógyszer, alkohol, kábítószer, AIDS) elhárítására, megelőzésére. Nagy segítségre lehet ebben a viselkedéskultúra fejlesztése. Ez beépül a csoportfoglalkozások anyagába..

A legfontosabb témák, illetve területek a következők (ezeket tematikusan szerepeltetjük a kötelező foglalkozások témakörében): a kultúrált környezet kialakítása, normális embertársi, magatartásformák alakítása, kultúrált viselkedés, beszédmodor, öltözködéskultúra, egymás iránti türelem. Mindezt szituációs játékokban, műveltségi, művészeti értékek közvetítése, megismertetése keretén belül próbáljuk tolmácsolni.

A kulturális értékek befogadásával történő erkölcsi normák alakítása mellett fontos a diákok szemléletének, látókörének bővítése, a kritikai gondolkodásmód, ítéletalkotás képességének fejlesztése, az értékek becsülésére való nevelés, a fegyelmezettség, pontosság, kitartás, rugalmasság kialakítása.

Ezek elérésében nagy szerepet kap a mindennapi érintkezés, a személyes példamutatás, valamint a hagyományápolás, a különböző kulturális rendezvényeken való aktív részvétel.

b. Szabadidő tartalmas eltöltése

A kollégiumi pedagógiai tevékenység tervszerű része kell, hogy legyen a szabadidő helyes, tartalmas felhasználására való nevelés. Olyan élményszerű, és alkotójellegű tevékenységek szervezésére törekszünk, melyek az iskolában elsajátított ismeretekhez is kapcsolódnak.

A minél változatosabb és színvonalas tevékenységek megszervezése azonban nem jelenti a tanulók minden szabad percének betáblázását, inkább az aktív pihenésre szoktatást célozzuk meg.

Ez a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzését is szolgálja, s hozzájárul ahhoz, hogy felnőtt korban szokássá váljon a szabadidő igényes és tartalmas eltöltése.

Mivel a szabadidő kultúrált eltöltésének megszervezése rendkívül szerteágazó, és összetett feladat, ezen tevékenységek egyes területein komoly szerephez juthat a diákönkormányzat. A kollégium segítséget tud adni a diákoknak a jól szervezett életmód kialakításához, bizonyos „szerepekre” való felkészítésben, a kultúrált szórakozási szokások kialakításában. A szabadidős foglalkozások módot és lehetőséget nyújtanak az önkiszolgáló képességek fejlesztésére, így a kultúrált magatartásra, étkezésre, testápolásra, háztartási munkára, társas kapcsolatokra. Lehetőséget adnak a befogadóképesség fejlesztésére, a jó ízlés kialakítására.

Az értékközvetítés egyik módja lehet a hagyományápolás, az intézmény és a város kulturális rendezvényein való részvétel. A teljes tanévet átfogó programok – gólyabál, mikulás, karácsonyi est, farsang, ballagás, kulturális vetélkedők – sok lehetőséget adnak a diákoknak az önkifejezésre. Mindez remélhetőleg segít abban, hogy diákjaink érzelmileg tartalmasabbá, kiegyensúlyozottabbá váljanak.

Ehhez hozzájárul még – az előbbieken is említett – partnerkollégiumokkal való közös programok szervezése, annak tanévről-tanévre való folytatása.

c. Diákönkormányzat működése

A kollégiumi élet fontos feltétele egy funkcionáló diákönkormányzat. Hatékonysága azonban nagyban függ attól, hogy a tantestület milyen jelentőséget tulajdonít neki. A diákönkormányzatot segítő tanár összekötőkapocs lehet a diákság és a tantestület között. A diákok számára az önkormányzati munka fontos eleme lehet a társadalmi, állampolgári szerepek, a demokrácia alapelveinek tanulásában. A diákvezetők a későbbiekben is hasznosítható, kamatoztatható tudást, gyakorlatot szerezhetnek. Nagyban hozzájárulhat a szociális képességrendszer, a vezetőképeség fejlesztéséhez.

A diákönkormányzatot segítő tanár támogatja, ösztönzi a diákok kezdeményezéseit, a szabadidő és kulturális programokat, a diákönkormányzat reszortosai pedig aktívan részt vesznek ezek megszervezésében. Az önkiszolgáló munkák irányítása, összehangolása segít a felelősségérzet kialakításában is.

A diákönkormányzat ezenkívül fontos szerepet tölt be a diákok jogainak, kötelességeinek ismertetésében, érvényesítésében. Félévente sorra kerülő közgyűlésen beszámol munkájáról is.

Külső kapcsolatainknak köszönhetően a diákönkormányzat más kollégiumok diákönkormányzatával hasznos tapasztalatcserén vehet részt, s közös programokat, rendezvényeket szervezhet.

A kortárs csoportok nevelésében ma már nagyon sok tekintetben számítani lehet a diákönkormányzat segítségére, ami hosszabb távon fejlesztendő terület kell legyen.

A diáktanács saját SZMSZ-e alapján működik és építi fel szervezetét.

d. Korszerű műveltség kialakítása

Lehetőségeinket figyelembe véve úgy tervezzük kollégiumi tevékenységünk rendszerét, hogy a korszerű műveltségi területek – társadalmi, gazdasági, állampolgári ismeretek, környezetvédelem, médiaismeret, informatika – is helyet kapjanak a különböző tanulmányi és szabadidős tevékenységekben.

Ehhez azonban állandóan fejleszteni kell és folyamatosan meg kell újítani a tárgyi felszereltségünket (könyvtár, számítógép), a tanárok felkészültségét, hisz csak így lehet fejlesztő ismereteket adni a diákoknak.

Tudatosítani kell a diákokban, hogy a tehetség kibontakoztatásához az általános műveltségen keresztül vezet az út. Ezért törekednünk kell az esztétikai élmények iránti igény felkeltésére. Ösztönözni kell a diákokat értékes könyvek olvasására, tartalmas filmek megnézésére, múzeum- és színházlátogatásra. Ezek rendszeressé tételét az iskolával együttműködve tudjuk biztosítani. Az erre alkalmas diákok művészi alkotó tevékenységének kibontakoztatását a különböző kollégiumi szakkörök – mint a kézműves, szövés – hivatottak biztosítani.

Az információforrások használatának elsajátítása, a sikeres kommunikációra való felkészítés ma már elengedhetetlen feltétele annak, hogy diákjaink helytálljanak a kollégiumból kikerülve.

Kollégiumi kirándulásokat is kívánunk szervezni, amelyek tanévenként egy-két napot vesznek igénybe. Ezért a tanév elején a DÖK-kel egyeztetve tervezzük azt meg, munkatervünkbe beépítjük.

Reményeink szerint ezek az alkalmak is hozzá fognak járulni a tanulók látókörének szélesítéséhez, a közösség formálódásához.

5.3.4. Sajátos nevelési módszerek alkalmazása

a. A tehetséges tanulóknál

A tanulmányi munka és annak segítése központi helyen áll a kollégium tevékenységrendszerében. Ezért nagy figyelmet kell fordítanunk arra, hogy a tehetségek, az egyéni képességek és készségek kibontakozzanak. Ugyanakkor olyan képességekre is szert kell tegyenek a diákok, amelyre építhetnek későbbi tanulásuk, munkájuk során.

Az ismeretszerzés mellett az előadókészség és vitakészség fejlesztése is előtérbe kerül, valamint az orientációs tevékenység az idegen nyelvek felé, a nyelvvizsga megszerzésére való törekvés.

Ezen kívül a következő szempontok is beépülnek a mindennapi tevékenységbe:

- ösztönzés a tanulmányi versenyeken való részvételre,
- továbbtanulás, pályaválasztás segítése,

b. A tanulásban elmaradt gyermekekkel, és a hátrányos helyzetű tanulókkal

A kollégium egyik alapfeladata, hogy kezelje a tanulók közötti különbségeket. Lehetőséget teremt a lassúbb tanulóknak a beilleszkedésre, a tanúlással kapcsolatos elvárások megismerésére. A kollégium tájékozódik a tanulók célkitűzésiről, a szülők elvárásairól, s ennek tükrében segít a helyes tanulási módszerek és szokások megismerésében, kialakításában.

A gyengébb teljesítményt nyújtó tanulók már év elejétől segítséget kapnak. Az egyéni és csoportos segítségnyújtás mellett a nyugodt felkészülés lehetőségének a biztosítása az egyik legfontosabb szempont (csend és jó légkör a szilenciumon). A szilenciumi időben a tanárok segítik a gyengébb tanulók felzárkóztatását, illetve hiányaik pótlását. A szilenciumok után is van lehetőség szakkorrepetálásokra nemcsak a nevelőtanárok, hanem a gimnáziumi tanárok segítségével is. A helyes időbeosztás kialakítása és a szülőkkel való kapcsolattartás is hozzásegítheti a gyengébb tanulókat a jobb teljesítményhez.

A több tantárgyból bukásra álló tanulók részére szükségesnek tartjuk a több tanulási idő biztosítását, amelyet a tanulmányi eredmények alapján a csoportvezető tanár javasol, s a diákotthon-vezető hagy jóvá.

A folyamatos ellenőrzés is hatékony része a folyamatnak. Az iskolai eredmények figyelemmel kísérése és a havonkénti tanulmányi átlag készítése segíti a fokozottabb odafigyelést a rosszul teljesítőkre.

A gyengébb tanulóknál fokozottan oda kell figyelni a tanulók önbizalmának növelésére, biztonságérzetének fokozására. Ezt a jó teljesítményt nyújtók munkájának elismerésével, dicséretével, valamint egyéni beszélgetések formájában a szorongások, félelmek enyhítésével lehet elérni.

A gyengébb tanulóknál is el kell érni, hogy legyen igénye a művelődésre, az önképzésre, rendelkezzen megfelelő kommunikációs készséggel és az önellenőrzés képességével.

A tanárnak csak segítenie kell nekik abban, hogy tudásuknak és képességüknek megfelelően tanuljanak, illetve akarjanak teljesíteni, s a képességeiknek megfelelő eredménnyel végezzék el iskolai tanulmányukat. Ezen felül, ösztönözni kell őket a továbbtanulásra.

A szakmunkástanulóknál és a „B” osztályosoknál az a cél, hogy lehetőleg bukásmentesen zárják a tanévet, illetve zárkózzanak fel a követelményekhez, mivel ezen gyerekek nagy része hátrányos helyzetű. Az ők pályaorientációs segítése (továbbtanulás, munkahely) egyik fontos pontja a nevelői tevékenységnek.

Az állami gondozásban részesülő tanulókat pedig lehetőség szerint segíteni kell mindennemű problémáik megoldásában.

5.3.5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

Diákotthonunkban arra törekszünk, hogy a tanulóinknak védelmet nyújthassunk az őket veszélyeztető, egyre szaporodó, az egészségüket, személyiségüket rontó külső hatások ellen, megakadályozzuk a káros szenvedélyek kialakulását, védjük őket a sorozatos akár a családi háttér miatt kialakult, akár az iskolai kudarcoktól, megrázkódtatásokról.

Jelenleg a kollégiumi pedagógusok látják el ezt a feladatot, mert jelenleg nincs alkalmazásban gyermek- és ifjúságvédelmi felelős.

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak célja még: a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden nevelőtanár a diákokkal napi beszélgetéssel, a szülőkkel rendszeres kapcsolattartással közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében.

Az intézmény ifjúságvédelmi tevékenysége nevelőmunkánk fontos területe, - hiszen szerves részét képezi nevelési programunknak is - melynek megvalósításában a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős jelenléte és tevékenysége kulcsfontosságú lenne.

A gyerekek figyelmét fel kell hívni a rájuk leselkedő veszélyekre. Ezért a prevencióra fektetjük a hangsúlyt.

Megvalósítás:

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős a nevelőtanárok munkáját kiegészítve bizalmas és napi kapcsolatban áll a diákokkal, a pedagógusokkal, és ha kell a szülőkkel is. Segítségével a kötetlen beszélgetések alkalmával napvilágra kerülhetnek olyan tényezők, mely negatívan befolyásolhatják személyiségfejlődésüket, döntéseiket. A hozzá érkezett információt a kollégiumi pedagógusokkal is megosztja. A diákotthonban működő diákönkormányzat közvetítő szerepet tölt be a tanár és diákok között.

A gyermek- és ifjúságvédelem minden nevelőtanár kötelessége. Kollégiumi foglalkozásokon kiemelten foglalkozunk az egészséges életmódra neveléssel, a káros szenvedélyek hatásainak következményivel, és a drogfogyasztás megelőzésével..

A szabadidő-szervezés szerves részét alkotja az ifjúságvédelemnek. Igyekszünk diákjainknak biztosítani a feltételeket, hogy a szabad idejüket hasznosan töltsék el, és hogy olyan elfoglaltságot találjanak maguknak, ahol lazíthatnak, feszültségüket feloldhatják, ami leköti őket, és ahol akár a képességeik fejlődhetnek, és ekkor talán kisebb a valószínűsége annak, hogy a káros szenvedélyeknek hódoljanak.

Hasznos felmérni, hogy a diákoknak milyen igényeik vannak szabadidős tevékenységekkel kapcsolatban, ez alapján szervezzük az éves programokat. Ez szeptember 15-ig minden tanévben megtörténik.

Fontos ifjúságvédelmi feladat a bűnmegelőzés, ami szintén a kollégiumi pedagógusok feladata. A gyermekkorú vagy fiatalkorú tanulók elkövetővé, illetve bűnözővé válás megelőzése lehet az egyik nagyobb feladatcsoport, illetve a sértetté válás lehet a másik feladatcsoport.

A diákok nem mindig vannak tisztában a törvényes keretek adta jogokkal és köteleességekkel, ezért alapvetően fontos a felvilágosító, ismeretterjesztő munka..

Fontos feladat az áldozattá válás lehetséges színtereinek és potenciális szereplőinek feltérképezése, a megelőzés lehetséges módjainak megtalálása, önvédelmi ismeretek elsajátításának lehetősége.

(Az iskolába járás fegyelmének megtartásában nagy figyelemmel leszünk a tanulói mulasztásokra, különösen az indokolatlan hiányzások ellenőrzésére. A szülő tájékoztatása nem maradhat el.)

5.4. A pedagógiai tevékenység ellenőrzése, értékelése

Kollégiumunk közös igazgatású intézmény. Így a szervezeti struktúra szerint az intézmény igazgató felelős a diákotthon működéséért, a feltételek biztosításáért, a diákotthon-vezető a pedagógiai tevékenység megvalósításáért.

A kollégiumvezető közvetlen beosztottjai a diákotthoni nevelők, akiknek a pedagógiai munkáját ellenőrzi.

A kollégiumi pedagógusmunka során fontos szempont a következetesség. Csak így tudjuk az egységes követelményrendszerünket érvényesíteni.

A tanulók magatartásának, szorgalmának ellenőrzése folyamatos, amit főként a csoportvezető-tanárok követnek nyomon, de minden nevelő részt vesz benne a tanulók egészét tekintve is.

A tanulmányi munka ellenőrzése mindennapos. A csoportvezető tanárok feljegyzik az adott napon kapott érdemjegyeket, ellenőrzik a házi feladatot.

Havi rendszerességgel végezzük a tanulmányi munka átfogó, kollégiumi szintű értékelését, a magatartással együtt.

Tantárgyi átlagokat is számolunk, és a bukásra álló tanulókat kötelező korrepetálásra kötelezzük.

A csoportvezető tanárok félévente írásban számolnak be munkájukról a diákotthon-vezetőnek, aki szintén félévente értékelést készít az intézményi tantestület részére.

A kollégiumvezető a nevelőtanárok munkáját a csoportfoglalkozások hospitálása során, a csoportnaplók, ügyeleti napló áttekintésével, a házirend betartásának minőségét személyes tapasztalat alapján ellenőrzi, ami napi rendszerességű. Hasonló módon történik a technikai személyzet munkájának ellenőrzése.

Az intézmény vezetősége hétfői napokon megbeszélést tart az elvégzendő feladatokról, ahol a kollégiumvezető is részt vesz.

Ezek tekintetében még azon a napon tart megbeszélést a kollégiumi nevelőtestülettel, ahol együtt értékelik az elvégzett feladatokat és megtervezik az elkövetkező hét tennivalóit. Mindig értékelésre kerül a tanulmányi munka és a fegyelmi helyzet.

Tanulóink jutalmazását nevelő szándékkal végezzük. Ez igaz a pozitív és negatív jutalmazásra is. Fokozatai a kollégiumi házirendben szabályozottak.

A szülők a kollégium működése alatt bármikor érdeklődhetnek (telefonon, személyesen) gyermekükről.

5.5. A kollégiumi tevékenység szerkezete

A kollégium, igazodva a közoktatási törvény rendelkezéseire, a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket, annak céljától, jellegétől függően, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi.

5.5.1. Kötelező foglalkozások

Tanulást segítő foglalkozások:

- Szilencium – a napi felkészülést segítő tevékenység, közvetlen tanári irányítással. Időpontja: naponta 16⁰⁰ – 19⁰⁰.

Minden tanulócsoporthoz saját szilenciumi termében tanulással tölti ezt az időt. A részvétel csak azon tanulók számára nem kötelező, akiknek a tanulmányi átlaga eléri a 4,3-t, vagy azt meghaladja. Ezek a tanulók szabadon szervezhetik meg a tanulásra szánt idejüket, szobáikban, vagy egyéb rendelkezésre álló helyiségekben tanulhatnak (társalgó, tanulószoba stb.), a csoportvezető tanárral egyeztetve.

A tanulmányi átlagokat minden hónapban felülvizsgáljuk és az aktuális eredmények alapján döntünk a következő hónap szabad vagy kötelező szilenciumi részvételéről.

Azoknak a tanulóknak, akik számára a tanulmányi eredmények nem teszik lehetővé a szabad szilenciumot, biztosítunk lehetőséget a hangos tanuláshoz, olyan helyiségben, ahol nem zavar másokat.

- Esti tanulószoba – 20⁰⁰ – 20⁴⁵ időszakban a több tárgyból bukásra álló tanulók számára biztosítunk tanulási időt. A részvétel a csoportvezető tanár elbírálása alapján kötelező, vagy nem. Bukásra állónak akkor tekintjük a tanulót, ha az adott tantárgyból az átlaga nem éri el az 1,7-et.
- Korrepetálás – a szilencium ideje alatt, előtte, illetve utána biztosítunk korrepetálási lehetőséget a következő tárgyakból: matematika, fizika, kémia, történelem, földrajz, szakmai ismeretek.

Ezek a korrepetálások bármely tanuló által igénybe vehetők, a bukásra állók számára viszont kötelező. E foglalkozások keretében van lehetőség az egyes tantárgyakból tehetséges tanulók további fejlesztésére.

Amennyiben más tárgyakból is igény van korrepetálásra, akkor a gimnáziumban tanító tanárokkal együttműködve, megszervezzük a segítséget.

Felzárkóztató foglalkozásokat a 9. és 10. évfolyam számára szervezünk, beillesztve a korrepetálások tanévi rendjébe.

A tanulókkal való törődést biztosító foglalkozások:

I. Csoportfoglalkozások

Ezek keretében elsősorban a tanulócsoporthoz kapcsolatos feladatok, tevékenységek megbeszélése, értékelése történik.

A foglalkozások célja, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a közösségi együttélés normáit, a szociális viselkedés alapvető szabályait, a konfliktuskezelő képességet.

A csoportszintű foglalkozások időkeretét és tematikáját a Kollégiumok Országos Alapprogramja, a 44/2002 OM rendelet 1.számú és 2. számú melléklete alapján határoztuk meg, figyelembe véve a helyzetelemzés eredményeit intézményünk regionális szerepét, és a helyi sajátosságokat.

Az egyes témaköröket tekintve a kollégiumi nevelőtestületünk által elfogadott az alapprogram végrehajtásához szükséges csoportfoglalkozások órakerete egy tanévre vonatkozóan a következő:

Témakör	Évfolyam			
	9.*	10.	11.	12-14.
Tanulásmódszertan	4	3	3	-
Önismeret, pályaválasztás	3	4	4	3
Művészet és információs kultúra	3	3	2	4
Környezeti nevelés	2	2	2	2
Életmód, életvitel, háztartási ismeretek	4	3	4	5
Egyén és közösség	3	3	3	3
Magyarország, nemzetiségi lét, európaiság	3	4	4	3
Összesen	22	22	22	20

*: felzárkóztató oktatással együtt

A következőkben a fenti csoportfoglalkozások tematikus tervét részletezzük évfolyamokra lebontva.

a. Tanulásmódszertan

9. évfolyam

Célok és feladatok:

A tanórákra való felkészülés technikájának elsajátítására a kollégiumban, a jó időbeosztás, fontossági sorrend kialakítása, az önálló és közösségi tanulás hatékonyságának növelése.

Könyvtárhasználati ismeretek elsajátítása, a rendszeres, folyamatos tanulás kialakítása.

A felzárkóztató oktatásban az eltérő előképzettségű, sok településről, különböző családi környezetből, gyermekotthonokból érkező tanulók többsége nem fejezte be az általános iskolát. A kollégiumban meg kell próbálnunk kialakítanunk az eredményes tanulás képességét, az értő olvasásfejlesztését, az emlékezet erősítését, az önművelés, önnevelés igényének kialakítását, az élethosszig tartó tanulás gondolatának befogadását.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Tanulási módszerek elsajátítása és alkalmazása	a tanulási módszerek sajátosságai a kollégiumban a középiskolai követelményrendszer megismerése különböző tanulási technikák, módszerek (felzárkóztató oktatásban) a tanórai felkészülés módszerei a tanulás egyéb feltételei (felzárkóztató oktatásban)
Könyvtárhasználat	könyvtárhasználati ismeretek

Módszerek:

- magyarázat, gyakorlati útmutatás, gyakorlás, ellenőrzés, játék
- gyakorlati óra a könyvtárban

10. évfolyam

Célok és feladatok:

Az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kialakítása, az értő olvasás, jegyzetelés, beszámolók készítésének fejlesztése.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Tanulási módszerek elsajátítása és alkalmazása	a tanulás motiváltságának alakítása
Tanulási módszerek	tantárgyak tanulási technikái
Dokumentumismeret	az önálló egyéni munkák elkészítésének technikája

Módszerek:

- gyakorlati útmutatás szaktanárok segítségével
- gyakorlati munkák készítése

11. évfolyam

Célok és feladatok:

Az emlékezet erősítése, rögzítési, bevésési módszerek fejlesztése, információöozön feldolgozásának gyakorlati megismerése.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Könyvtárhasználat, dokumentumismeret	a szellemi munka technikája a különböző dokumentumfajták felhasználása a gyakorlatban az információfeldolgozás fázisai, technikái

Módszerek:

- meghívott előadó
- gyakorlati munka
- kiselőadás
- ismertetés
- iskolai osztályfőnökök bevonása
- minták, gyakorlati technikák alkalmazása

Eszközök:

- szakirodalom
- számítógép
- TV, videó, CD
- írásvetítő
- könyvtár
- felvételi adattár

b. Művészetek és információs kultúra

9. évfolyam

Célok és feladatok:

Fontos cél a 9. évfolyamon az esztétikai értékek közvetítése és megbecsülése.

Segítsük az egyéni ízlés alakulását.

Formálódjék a tárgy- és környezetkultúrájuk, legyenek igényesek a közvetlen környezetük kialakításában, ez érződjön a kollégiumi környezetük alakításában és megbecsülésében is.

Mutassunk példát a szélsőségektől tartózkodó, divatos testkultúrára, öltözködésre, ízléses és igényes belső és külső téralakításra, lakberendezésre.

Tegyük lehetővé a tehetséges tanulók számára a művészi alkotások létrehozását.

A felzárkóztató oktatásban kapcsolódjanak be a tanulók a kollégium kulturális és művészeti tevékenységébe. Tehetségéhez és alkotókészségéhez mértén csatlakozzon minden diák valamilyen alkotókörhöz. Vegyen részt a kollégium diákhagyományainak éltetésében. Segítsük az egyéni ízlés alakulását. Mutassunk példát a szélsőségektől tartózkodó, divatos testkultúrára, öltözködésre, ízléses, igényes belső és külső téralakításra, lakberendezésre, tárgyhasználatra. Személyes élményeik során találkozzanak esztétikai élményekkel, javuljon véleményalkotó képességük.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Mindennapok művészete	egyéni-, közízlés és művészi ízlés, esztétikum divatok és hóbortok kulturális események, rendezvények, produkciók során élmények szerzése, megosztása társaikkal
Az alkotás öröme	tehetségnek megfelelő egyéni alkotások létrehozása, bemutatása
Nemzeti kultúránk	néphagyományaink, nemzeti kulturális értékeink megismerése

Módszerek:

- beszélgetés, vita
- önálló kutatómunka
- kulturális eseményeken való részvétel

10. évfolyam

Célok és feladatok:

Legyenek képesek átélni a művészi alkotások közvetítette érzelmeket, indulatokat, gondolatokat.

Merjenek és tudjanak jól átgondolt véleményt mondani alkotásokról, legyenek nyitottak az új és szokatlan dolgokkal szemben.

Ismerjék meg a magyar és egyetemes kultúra kimagasló egyéniségeit.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Mindennapok művészete	művészet és valóság a katartikus élmény jellemformáló ereje példa és minta
Nemzeti kultúránk	népi és iparművészeti alkotó technikák kiállítások megtekintése, megbeszélése
Egyetemes műveltség	a magyar és egyetemes kultúra kimagasló személyiségei

Módszerek:

- kiállítások megtekintése és műelemzés
- vita, megbeszélés, tanulói irányítással
- tanulói előadás
- könyvtár használata

11. évfolyam

Célok és feladatok:

Cél az önálló véleményalkotásra nevelés. Ismerjék meg a művészi kommunikáció különböző formáit, a gondolatok kifejezésének számtalan lehetőségét és ezen eszközök használatát.

Legyenek tájékozottak a világ kulturális eseményeiről.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Mindennapok művészete	vélemények megfogalmazása, műelemzés, kritikák ismerkedés e művészet sajátos kommunikációs formáival és csatornáival
Egyetemes műveltség	ismeretterjesztő előadásokon való részvétel ismerkedés a világ kulturális életének eseményeivel interaktív kapcsolatok kialakítása művészekkel

Módszerek:

- sajtó- és médiafigyelés
- képzeletbeli, vagy valós riportok készítése
- vita, beszélgetés

12-14. évfolyam

Célok és feladatok:

Készítsük fel a tanulókat a könyvtár és információs forrásközpontok céltudatos használatára.

Tudatosítsuk az állandó önművelés fontosságát.

Váljon a műveltség erkölcsi értéké, amely meghatározza egész életvitelüket.

Önálló véleményalkotás, vitakészség fejlesztése.

Tájékozottság a világ kulturális eseményeiről.

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Mindennapok művészete	a művészi ábrázolásmód formája előítélet, tetszés, divatok, hóbortok műelemzés, kritikák harmónia és diszharmónia a művészeti alkotásokban és a valós világban
Egyetemes műveltség	a magyar és egyetemes kultúra kimagasló személyiségei kiállítások, színházlátogatás tájékozódás a világ kulturális eseményeiről könyvtártípusok, dokumentumok, önálló kutatás a megfelelő információhordozók kiválasztásával Interaktív kapcsolat művészekkel Ismerkedés a világ kulturális eseményeivel

Módszerek:

- könyvtárhasználat

- film, videó
- sajtó és média-figyelés
- beszélgetés, vita

Eszközök:

- videó, filmek, TV
- könyv: életrajzok, reprodukciók, lexikonok
- folyóiratok, újságok
- fényképezőgép, filmek
- rajzeszközök

c. Önismeret, pályaválasztás

9. évfolyam

Célok és feladatok:

Ismerje meg személyiségének, jellemének, aktuális pszichés állapotának fejlesztési lehetőségeit.

A közösség segítő, fejlesztő szerepe van.

Ismerje a legfontosabb erkölcsi felfogásokat, normákat.

A felzárkóztató a tanulók többsége érzékenyen környezetével szemben. Sok problémájuk van társaikkal, nevelőikkel. Az önismeret és egyéni fejlesztés mellett fontos feladat az értékrend megismertetése, alkalmazkodó, beilleszkedő képességük csiszolása. Segíteni saját helyük felismerését, felkészíteni a konfliktusok megoldására, az önbizalom, az önértékelés, a reális pályakép kialakítására.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Ki vagyok én?	az ember belső tulajdonságai, érzelmeink, indulataink: félelem, harag, agresszió, szeretet, öröm kapcsolataink, család, barátság hol a helyem a csoportban? milyen tulajdonságaim alapján kerültem vezető, vagy periférikus helyre? érzelmeink, indulataink belső mozgatóerőink a képességek meghatározása, felismerése -a konfliktuskezelés lehetőségei

Módszerek:

- irodalmi, művészeti példák bemutatása
- beszélgetés
- kérdőívek
- pszichológus bevonása, ifjúságvédelmi felelős bevonása

10. évfolyam

Célok és feladatok:

Ismerje meg önmagát, ez segítse az alkalmazkodásban, beilleszkedésben, konfliktusainak megoldásában.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Ki vagyok én?	az emberi megnyilvánulások értelmezése, elemzése, a másik ember személyiségének tiszteletben tartása, türelem tudatosan kiválasztott mély kapcsolatok értéke, barátság, szerelem ismerjük fel saját képességeinket, próbáljuk ki a valóságban: mire vagyok képes? Milyen pályaválasztási lehetőségeim vannak, képességeim alapján?

Módszerek:

- szituációs játékok
- vizsgálati módszerek
- beszélgetés

11. évfolyam

Célok és feladatok

Az önbizalom, az önértékelés a pályakép felépítése, az önmenedzselés megalapozása.

Ismerje meg a célrendszert és értékrendet, a közösségi értékeket, lehetőségeket.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Ki vagyok én?	kapcsolatok: milyen értékekkel rendelkezem a jó kapcsolatok kialakításához? segítségnyújtás a bajban, tanulásban férfi-nő kapcsolat ma
Pályaorientáció	az eredményes pályaválasztáshoz miben segít a környezetem, milyen motivációk segítenek? tájékozódás a pályaválasztás, pályaismeret dokumentumaiban, eligazodás a pályaválasztási alapfogalmakban

Módszerek:

- beszélgetés
- vita kortársakkal
- pályaválasztási dokumentumok bemutatása

12-14. évfolyam

Célok és feladatok:

Az együttélés feltétele, hogy közösen meghatározott szabályokat betartsa, jó légkör alakuljon ki a csoport és tanár között.

Tudatosuljon a tanulóknak, hogy életük során többször pályamódosításra kényszerülhetnek, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.

Ismerjék az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő személyiségvonásokat és erényeket.

Legyenek tudatában a gondosan kiválasztott és mély kapcsolatok értékének.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Erkölcsei normák	férfi-nő kapcsolat, a szerelem változatai különböző korokban társadalmi elvárások család helye a társadalomban
Pályaorientáció	a pályaválasztás pszichés összetevőinek feltárása, megismerése (motiváció, érdeklődés, képességek) az álláskeresés folyamata, technikái, felkészülés esetleges pályakorrekcióra az élethosszig tartó tanulás fontossága

Módszerek:

- irodalmi alkotások felhasználása
- film
- szakirodalom

d. Környezeti nevelés

9. évfolyam

Célok és feladatok:

A kollégiumban folyó környezeti nevelés célja, hogy felkészítsen a fenntartható, környezettel harmonikus életvezetésre.

Mutassuk meg a természet és az emberi környezet értékeit, esztétikumát, az ember és környezet harmonikus kapcsolatának lehetőségeit.

A tanuló ismerje az iskola és kollégium környezetét, tanulja meg óvni és megbecsülni.

A felzárkóztató oktatásban ösztönözzük a tanulókat a környezet védelmére, váljanak érzékennyé az őket körülvevő világ állapota iránt. Tegyük világossá, hogy környezetük használata életvezetésük meghatározó része, befolyásolja életük kilátásait, minőségét.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Környezetünk állapota	környezetünk változása, hogyan változott a település, milyen előnyök és hátrányok származtak a változásokból környezetvédelmi szempontból hogyan változik környezetünk élővilága, hogyan változott életünk minősége, javulás és romlás mérlege a kollégium külső és belső környezete közvetlen környezetünk állapota

Módszerek:

- kötetlen beszélgetés
- diafilm, videó megtekintése

10. évfolyam

Célok és feladatok:

Képessé kell tennünk tanulóinkat a környezetet terhelő tevékenységek felismerésére, ezek csökkentésére a környezeti problémák és konfliktusok kezelésére, lehetőség szerinti megoldására.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Környezetünk állapota	a Föld mint egységes rendszer, hogyan keletkeznek globális környezeti problémák ki a felelős, mit tehet az egyén, hazai természeti értékeink, nemzeti parkjaink

Módszerek:

- témához kapcsolódó videó film megtekintése
- témák megbeszélése

11. évfolyam

Célok és feladatok:

Ösztönözzük a tanulókat a környezet védelmére.

Tegyük világossá, hogy környezetünk használata életvezetésünk meghatározó része.

Törekedjünk a pozitív jövőkép kialakítására.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Közös felelősségünk	azé a felelősség, aki dönt, tudatosítani kell, hogy mindenkinek a maga közösségében kell megtennie az első lépéseket, vállalnia döntése következményeit a tanuló felelősségvállalása a kollégium környezetének állapotáért.

Módszerek:

- kötetlen beszélgetés

- vita

12-14. évfolyam

Célok, feladatok:

Neveljük arra tanulóinkat, hogy a fogyasztásban, szeméttárolásba tartsák szem előtt a környezet érdekeit, legyenek nyitottak és figyelmesek az új módszerek iránt, melyek segítik környezetünk karbantartását.

Legyenek felelősségteljesek döntéseikben. Környezetünk megóvásának fontosságát tudatosítani, globális problémákra felhívni a figyelmet.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Közös felelősségünk	környezettudatos vásárlás, fogyasztás gyakorlása, a termékek életútjának követése mit tehetek, mit teszek, mi befolyásolja döntésemet, hogyan tervezem saját jövőmet, kapcsolat építése a kollégium döntéshozóival, környezetvédő szervezetekkel, mozgalmakkal Globális környezeti problémák Környezettudatos életforma kialakítása

Módszerek:

- beszélgetés
- csoportok kialakítása, akik kapcsolatokat építenek

Eszközök:

- videó filmek, videomagnó
- TV
- írásvetítő, fólia
- diavetítő, diafilm
- folyóiratok

e. Életmód, életvitel, háztartási ismeretek

9. évfolyam

Célok és feladatok:

Célunk felkészíteni a kollégistákat az egészséges életmód, életviteli szokások tudatos felépítésére, gyakorlására, ismeretszerzésre.

Alakuljon ki a helyes napirend, a nyugodt körülmények között folytatott tevékenység.

A felzárkóztató oktatásban ismerje és sajátítsa el az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, a kollégiumban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismerje és tartsa be az illemszabályokat. Ismerje a döntés és felelősség fogalmát, ezek jelentőségét, a konfliktuskezelés technikáit. Ismerkedjék meg az alapvető emberi és szabadságjogokkal, kötelezettségekkel és az őt megillető jogok érvényesítési lehetőségeivel. Találja meg az egyéniségének megfelelő helyet a csoportban. Ismerje a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és

ennek tudatában alakítsa tevékenységét. Ismerje fel a súlyos problémahelyzeteket, s a megoldásukhoz tudjon segítséget kérni. Tartsa tiszteletben és fogadja el a nemzeti vagy etnikai, kisebbségi azonosságtudat létét és a másságot.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Társas kapcsolataink	egymáshoz való alkalmazkodás, egymás iránti türelem, segítségnyújtás a bajban, tanulásban, érzelmi gondban konfliktuskezelés
Élet a kollégiumban	élethelyzetek megbeszélése, dramatizálás, konfliktusok elemzése környezetünk szépítése, jó ízlés alakítása közösségi tulajdon tisztelete népművészeti hagyományok megismerése helyem a kollégiumban kiben bízhat, kihez fordulhat problémáival, kitől kérhet tanácsot, segítséget veszélyes helyzetek felismerése, megoldása
A háztartás	gazdálkodás, bevételeim, kiadásaim, takarékoság háztartási eszközök használatának elsajátítása

Módszerek:

- beszélgetés
- filmvetítés
- népművészeti tárgyak bemutatása
- könyvek

10. évfolyam

Célok és feladatok:

Készüljön fel lakókörnyezete esztétikus és kellemes kialakítására

Segítsük a tanulókat problémáik megoldásában, konfliktusaik kezelésében.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Élet a kollégiumban	konfliktusok, válsághelyzetek megoldása, kezelése az életkorok etikája, szülői szeretet barátság, partner-kapcsolatok, kortárs csoportok szerepe a serdülés időszakában (Ranschburg Jenő: Szeretet, erkölcs, autonómia)
Testi-lelki egészségünk	természeti és az ember által létrehozott értékek megbecsülése felelősségünk környezetünkért

Testi-lelki egészségünk	gazdálkodás a háztartásban, takarékoság, takarékoskodás testi-lelki egészségünk, veszélyforrások, elsősegélynyújtás
-------------------------	--

Módszerek:

- beszélgetés
- dramatizálás
- tanulói beszámolók
- védőnő bevonása

11. évfolyam

Célok és feladatok:

Adjunk módot arra, hogy elsajátíthassa a mindennapi élet során adódó ügyei intézésének, érdekeik érvényesítésének jogszerű és eredményes módját.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Társas kapcsolataink	harmonikus kapcsolatok kialakításának módja, érdekütköztetések, konfliktusok filmekben ábrázolt konfliktusok elemzése partnerkapcsolatok, a másik nemhez való erkölcsös kapcsolat kialakítása
Élet a kollégiumban	szabadidő hasznos eltöltése gazdálkodás, az igények célszerű kielégítése
Testi-lelki egészségünk	testi-lelki egészségünkért: elsősegély, önvizsgálat, gyógyszerek függőséghez vezető szokások kialakulásának megelőzése

Módszerek:

- filmvetítés
- könyvajánlás, felolvasás
- kérdőívek

12-14.. évfolyam

Célok és feladatok:

Nyújtunk segítséget, hogy elkerülje a környezetét, egészségét veszélyeztető helyzeteket.

Megfelelő ismeretekkel rendelkezzen, hogy el tudja utasítani a káros függőséghez vezető szokásokat.

Egészséges életmód kialakításának igénye, erkölcsös élet megalapozása.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Társas kapcsolatok	párkapcsolatok tisztasága családi életre nevelés, szerepek a családban, felelősség párkapcsolatok, erkölcs család, felelősség konfliktuselemzés
Mit tehetek egészségemért?	egészséges életmód programok, helyes időbeosztás, szabadidő helyes kihasználása
A háztartás	gazdálkodási tanácsok, alapvető szolgáltatások megismerése, diákhitel
Testi-lelki egészségünk	egészségünkért: szűrővizsgálatok fontossága, önvizsgálat gazdálkodás a háztartásban, takarékoság egészséges táplálkozás, mozgás fontossága veszélyforrások alkohol, drog nélkül „is” lehetünk boldogok!

Módszerek:

- séta, túrák
- védőnő bevonása
- egyéni beszélgetések
- szemléltető könyvek, szakirodalom
- TV, videó, filmek

f. Egyén és közösség

9. évfolyam

Célok és feladatok:

A kollégiumi élet során a tanuló tapasztalatokat szerez a közösségi életéről, megtanul alkalmazkodni, beilleszkedni. Ehhez nagyon fontos, hogy ismerje saját magát és el tudja fogadni társait. A kollégiumi közegben szerez tapasztalatokat saját értékeiről, alakul személyisége.

Célunk, hogy a tanuló megtalálja helyét, szerepét, feladatait az iskolai és kollégiumi közösségben, segítse a beilleszkedést.

A felzárkóztató oktatásban a kollégista tanulók tapasztalatot szereznek az egyén és közösség kapcsolatáról. Elő kell segíteni, hogy az egyén megtalálja helyét, szerepét, feladatait a családi, az iskolai, a kollégiumi közösségben, támogatva beilleszkedését a kollégiumi környezetébe. A kollégista ismerje meg és gyakorolja a kollégium, és az iskolai közösség nyújtotta jogokat és kötelességeket, tapasztalja meg a felelősség és döntés súlyát, következményeit. Sajtáítsa el a társadalmi érintkezés alapvető szabályait.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Én és a család	személyiségjegyek és azonosságtudat probléma feldolgozás, megbeszélés szerepek és szabályok a családban saját tapasztalatok megbeszélése
A kollégium és az iskola	a külső megjelenés és társadalmi érintkezés illetmánya az egyén helye az iskolai és kollégiumi környezetben az iskola és kollégium működési rendjének és elvárásainak megismerése a kollégium és az iskola írott és íratlan szabályai alapvető illemszabályok
A társadalom	a vitakészség gyakorlása, fejlesztése érvelés, a másik érveinek megértése, nyitottság, kultúrált kifejezőmód többségi és kisebbségi léthelyzetek a mindennapi életben alá és fölérendeltségi kapcsolatok

Módszerek:

- teszt
- önismereti játékok
- beszélgetés, vita
- önálló munka

10. évfolyam

Célok és feladatok

A foglalkozások során a diák megismeri a közösség nyújtotta jogokat és köteleességeket, megismeri a felelősség és a döntés súlyát, következményeit úgy a családban, mint a kollégiumi közösségben.

Megtanulja kezelni a konfliktusokat, megtanul érvelni és másokat meghallgatni.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Én és a család	a család szerepe a múltban és a jelenben a barátság szerepe az ember életében
Kollégium és iskola	konfliktuskezelési technikák szituációk elemzése a diákönkormányzat szerepe, jogai, lehetőségei
A társadalom	magánérdek, közérdek, társadalmi normák az egyén jogai, szabadságjogok

Módszerek:

- szituációs játékok
- vita, megbeszélés
- önálló gyűjtőmunka

11. évfolyam

Célok és feladatok:

Fontos hangsúlyozni a család és a barátság szerepét az ember életében. A kollégiumban sok barátság kötődik, hangsúlyozni kell, hogy őrizzék meg ezeket a barátságokat, fedezzék fel értékeit és előnyeit a későbbi életük számára.

Fel kell készíteni a tanulókat a munkaerőpiac működésére, a munkában való elhelyezkedés nehézségeire, a követelmények felmérésére.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Én és a család	a barátság szerepe, irodalmi példák , saját tapasztalatokon keresztül
A társadalom	szabadságjogok ismerete és történelmi előzményei a munka világa és a munkaerőpiac működése

Módszerek:

- önálló beszámolók
- film, videó
- különböző önéletrajz típusok készítése

12-14. évfolyam

Célok és feladatok:

Közel a felnőttkor, ezért nagy figyelmet kell fordítani a felelősségtudat kialakítására, a családalapításban és barátságokban játszó fontos szerepére.

Fontos, hogy megértsék és ismerjék a társadalom szerkezetét és működését, jogait és kötelességeit a családdal, munkájával szemben.

Legyen tájékozott a napi politikában, a világ eseményeiben. A különböző információs források tudatos használatára neveljünk.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Én és a család	felelősségteljes kapcsolatteremtés, családalapítás konfliktuskezelés
A társadalom	a modern nemzetállamok: alkotmány, politikai pártok és ideológiák információgyűjtés sajtóból, médiából, ezek feldolgozása, elemzése a demokratikus állam működésének főbb elemei: választási rendszer, törvényhozás az állam működésének megértése a mindennapi tapasztalatok segítségével magánérdek, közérdek társadalmi normák szabadságjogok

Módszerek:

- vita, beszélgetés
- sajtó és média-figyelés
- tapasztalatcsere

Eszközök:

- TV, rádió
- napilapok
- videó, filmek
- internet

g. Magyarság, európaiság, nemzetiségi lét

9. évfolyam

Célok és feladatok:

A befogadó környezethez való kötődés kialakítása, az új környezet értékeinek közvetítése a diákoknak, a lokálpatriotizmus kialakítása.

A felzárkóztató oktatásban a kollégiumban együtt élnek az ország különböző tájairól, és esetlegesen más országokból érkező tanulók. Ezért is fontos, hogy megismerjék a Magyarországon élő nemzetiségeket és kisebbségeket. Ismerjék az ország és a magyarság szimbólumait.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Jelenismeret, helyismeret, helytörténet	az intézmény szervezeti felépítésének a DÖK munkájának megismerése helytörténet: a település történetének megismerése helytörténeti kulturális programok szervezése helyi intézmények megismerése Biharkeresztes és környékének nevezetességei
Szimbólumok	nemzeti ünnepeink, aktív részvétel az iskolai ünnepeken címerünk, zászlónk a Himnusz, a Szózat

Módszerek:

- előadás
- tematikus kirándulás
- beszélgetés
- rendezvények
- kirándulás

10. évfolyam

Célok és feladatok:

Az információgyűjtő, feldolgozó és rendszerező készség fejlesztése.

Az egyetemes emberi jogok megismerése, elfogadása, tiszteletben tartása.

A nemzeti kötődés erősítése a kiemelkedő személyiségek teljesítményének bemutatása által.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Helyismeret, helytörténet	a tájegység történetének megismerése források segítségével
Múltismeret, hagyományok	a magyar tudomány kiemelkedő személyiségei (pl. Nobel díjasok)
Jelenismeret	az alapvető emberi jogok diákjogok

Módszerek:

- forráselemzés
- kiselőadás elkészítése
- dokumentumelemzés
- szituációs játék

11. évfolyam

Célok és feladatok:

A toleráns viselkedés kialakítása, az előítélet mentesség, a kisebbségek kultúrájának, jogainak nemzeti érzéseinek tiszteletben tartására való nevelés.

A társadalmi problémák iránti érzékenység kialakítása.

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Múltismeret, hagyományok	magyarság és Európa: kapcsolódási pontok a múltban nemzetiségek és romák a mai magyar társadalomban a határokon kívüli magyarság egy szociográfiai mű vagy film elemzése

Módszerek:

- előadás
- vita
- jegyzetkészítés
- elemzés

12-14. évfolyam

Célok és feladatok:

Az EU kialakulásának, szervezeti felépítésének megismerése, az integrációs folyamatok, az európaiság gondolatának megismerése.

Érdeklődés felkeltése az aktuális politikai kérdések iránt, saját helyzetünk a mai politikai életben

Csoportfoglalkozások témái	Tartalmak, tevékenységek
Jelenismeret	az EU története az EU intézményei Magyarország és az EU
Múltismeret, hagyományok	nemzetiségi kérdések itthon magyar nemzetiségek határainkon kívül
Jelenismeret	aktuális események megbeszélése

Módszerek:

- előadás
- források, grafikonok elemzése
- videó film megtekintése
- megbeszélés, vita

Eszközök

- szakirodalom
- videó film
- TV
- dokumentum gyűjtemény

II. Egyéni (kiscsoportos) foglalkozások

A személyes törődést biztosító foglalkozásokon a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsára, segítségére. Ezen foglalkozások ideje kötetlen.

Ha egészségügyi problémáival nem akar a pedagógushoz fordulni a tanuló, akkor arra is van lehetősége, hogy szakemberrel beszélje meg gondjait, ugyanis rendszeres fogadóórát tart kollégiumunkban egy védőnő.

5.5.2. Kötelezően választott foglalkozások

A kötelezően választott foglalkozásokon a fentiekén kívül további heti egy foglalkozásokon köteles a tanuló részt venni, választania a kollégium által az adott tanévben felkínált lehetőségek közül kell.

Ezek pl. a következők lehetnek:

- kollégiumi sportkör (futball, aerobics, futás, tollaslabda, kézilabda, szertorna, kosárlabda)
- hangszeres képzés
- háztartási ismeretek
- szöveg
- természet- és környezetvédelem
- kézimunka szakkör
- idegen nyelvi szakkör (nyelvvizsgára való készülés)
- irodalmi kör
- pályaaorientáció
- modellezés

A kötelezően választott foglalkozások részben az iskolai ismeretek kiegészítését szolgálják, részben speciális ismereteket adnak, részben pedig a továbbtanuláshoz adnak segítséget.

A foglalkozások kínálata tanévenként változhat az igényeknek és lehetőségeknek képest megfelelően.

A kötelezően választott foglalkozások szervezése a tanév során

A tanuló az általa választott foglalkozáson egész tanév során köteles részt venni. Csak egy olyan foglalkozást lehet választani, ami a kötelező tanulmányi időszakot érinti, kivéve azokat a tanulókat, akik nem kötelesek azon részt venni.

A foglalkozásokat vezető pedagógus, tematikát dolgoz ki az adott témában és az adott tanév szeptember 15-ig a kollégiumvezetőnek bemutatja.

A foglalkozások szervezéséről a kollégiumi nevelőtestület a diáktanáccsal közösen dönt. Ha a foglalkozásnak anyagi vonzata van, akkor a foglalkozás megszervezéséhez az igazgató egyetértése szükséges.

A kollégium tanulói minden tanév első hetében jelzik, hogy milyen választható foglalkozásokra jelentkeznek a tanév során.

Az éves foglalkozási tervet a kollégiumvezető készíti elő, és a nevelőtestület fogadja el, a kötelező foglalkozásokra vonatkozóan a tanév megkezdéséig, a választható foglalkozásokra vonatkozóan legkésőbb az adott tanév szeptember 30-áig.

Az éves munkatervet – az elfogadást követő három napon belül – a helyben szokásos módon (csoportfoglalkozásokon, DT és nevelőtestületi megbeszélés) tesszük közzé.

A tanulók a közzétételtől számított hét munkanapon belül írásban bejelentik a kollégiumvezető részére, hogy milyen kötelezően választott, illetve szabadon választható foglalkozáson kívánnak részt venni.

5.5.3. Szabadon választható foglalkozások

Diákotthonunkban már hagyománnyá vált az olyan szakköri szintű foglalkozások szervezése, amely az iskolai ismereteken túlmutat, azt kiegészíti és önmagában is értékes ismereteket nyújt.

A lehetőségeinket figyelembe véve a következő szabadon választható foglalkozásokat kínáljuk diákjaink részére:

- filmklub
- stúdió működtetése
- egészségügyi ismeretek
- modern táncok
- kulturális programok szervezése

Ezeket a foglalkozásokat a tanulói igényeket figyelembe véve terveztük. Ezek közül is választható foglalkozás a kötelezően választottak mellé. Ehhez a kollégiumvezető engedélye szükséges, valamint figyelembe kell venni a házirend ide vonatkozó rendelkezéseit.

A szabadon választható foglalkozások szervezése a tanév során

A szabadon választott foglalkozások csak úgy választhatók, hogy nem ütköznek a kötelező foglalkozásokkal, illetve nem terhelik túl a tanulókat.

A foglalkozásokon való részvételi igényüket a tanulók szintén minden tanév szeptember 30-ig kell jelezzék írásban a kollégiumvezetőnek.

A foglalkozásokon a tanuló részvétele a tanév során kötelező, mulasztani csak megfelelő indok alapján lehet, és ezt igazolni kell.

A szabadidős foglalkozások keretén belül választhatóak még az egészséges életmódot célzó sportfoglalkozások is.

A kollégiumunkban számos lehetőség nyílik a sportolásra. Rendelkezésünkre áll: tornaterem, kondi-terem, ping-pong asztal és felszerelés valamint más sporteszközök, villanyvilágítással rendelkező kézilabdapálya.

A sporttevékenységért felelős nevelő rendszeresen szervez különböző bajnokságokat:

- kézilabda
- foci
- asztali tenisz
- röplabda
- tollaslabda

Eszközt nem igénylő sporttevékenység: rendszeres futás, ennek szervezésében segítségünkre vannak a gimnáziumi testnevelők is.

Alkalomszerűen szerveződő csoportos vagy egyéni sportolásra is van mód.

Rendszeres sport és kulturális jellegű találkozokat szervezünk változó színhellyel a partner-kollégiumokkal, amelyeken a részvétel szintén szabadon választható.

E kapcsolatok módot adnak kirándulások szervezésére is. Ezek alkalmával a tanulók megismerhetik történelmi, kulturális és természeti értékeinket, ugyanakkor erősítik a kollégiumi közösséget, szélesítik a tanulók látókörét.

Kulturális szabadidős foglalkozásnak minősül a városi rendezvényeken való részvétel (kiállítások megnyitói, előadások, szakmai fórumok stb.), ahol az érdeklődők szervezeten vehetnek részt.

Igény szerint szervezhető színházlátogatás, sportesemények látogatása, vagy a diákok által igényelt egyéb kulturális programok, kollégiumi kirándulás

A diáktanácsnak a kollégiumvezetővel egyeztetni kell a programok szervezését.

5.5.4. Kulturális programok

(Hagyományőrző programok, részvétel kötelező)

- Kollégiumi vetélkedők: félévente tartott szabadidős program, játékos fejtörők, mozgásos feladatok, logikai problémák megoldása, az általános műveltséget fejlesztő kérdések, feladatok felvetésével hasznos szabadidős programot jelent a tanulók számára.
- Gólyaavató: a 9 és 12 évfolyamos diákok szervezik a tanév elején
- Mikulás ünnepség: nevelőtestület és diáktanács szervezi
- Karácsonyi ünnepség: nevelőtestület és diáktanács szervezi
- Farsang: diáktanács és a nevelőtestület szervezi
- Kollégiumi ballagás: 11. évfolyam és a nevelőtanárok szervezik

A fentieken kívül szeretnénk tanévenként legalább egy-két alkalommal kirándulást szervezni, amelynek során a környék nevezetességeit és kultúráját is megismerhetik diákjaink.

Ezek a kirándulások segítenek a tanulók mind jobb megismerésében, és jelentősen hozzájárulnak személyiségük és tudásuk fejlesztéséhez.

A tanév során számos egyéb közösségi rendezvény is szerveződik, szervezhető. Ehhez kezdeményezés szükséges, amely után a nevelőtestület és a diákönkormányzat közösen dönt.

5.6. A nevelőtanárok szakmai továbbképzése

A tanév során a pénzügyi lehetőségek függvényében a nevelőtanárok továbbképzéseken vehetnek részt.

Továbbképzési programmal és beiskolázási tervvel rendelkezik intézményünk, amelyben a kollégiumi pedagógusok is szerepelnek.

Jelentkezésüket a beiskolázási tervbe a helyben szokásos módon kell megtegyék.

Cél: A kollégium pedagógusai olyan továbbképzésen vegyenek részt, ami munkájukat tekintve célirányos és segíti az önképzésüket, motivációt nyújt munkájuk során, hozzájutnak a legfrissebb szakmai ismeretekhez, amely a hatékonyabb munka végzésének a feltétele.

5.7. Szerkezeti, szervezeti változások

A kollégiumban 3 tanulócsoport működik. Kialakításuk a lehetőségek szerint, lehetőleg évfolyamonként történik, koedukált csoportok. A csoportokat 1-1 nevelőtanár irányítja.

A csoportlétszámok csökkenő tendenciát mutatnak, amelyet befolyásol a tanulók kevesebb létszáma is. A jövőt tekintve, nagyobb hangsúlyt kell helyezni a csoportlétszámok növelésére, a kollégiumi férőhelyek maximális feltöltésére.

Mivel tanulóink 80%-a közepes képességű, vagy gyengébb, ezért foglalkozásaink nagy része a tanulmányi munka segítségét célozza meg.

Célunk a tanulók hozzásegítése az eredményes tanuláshoz, emellett a tehetségesebbek kiemelése és aktívabb segítése.

5.8. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A szükséges eszközök és felszerelések a rendelkezésünkre állnak.

1. Hálósobák felszerelése (ágy + ágynemű, polc, asztal, szék, éjjeliszekrény, olvasólámpa, szemetes)
2. Szilenciumi terem (4 terem, termenként 36 fő férőhellyel)
3. Teakonyha felszerelése (fiú és lány szinten): a főzéshez, sütéshez szükséges eszközök, felszerelések
4. Tanulószoa (szintenként 1-1, tanulósobánként 22 férőhellyel)
5. Betegszoba (külön vizesblokk, 4 fő részére szintenként)
6. Társalgó (szintenként 1-1 TV-vel)
7. Orvosi szoba
8. Szintenként vizesblokkok

9. Sport- és játékeszközök
10. 1 db videomagnó
11. Kiepipített kollégiumi rádiórendszer
12. Belső telefonrendszer
13. 4 db rádiósmagnó
14. Kollégiumvezetői iroda
15. Tanári szoba
16. Kondicionáló terem (iskolai)
17. Sportpálya + megvilágítás (iskolai)
18. Videokamera 1 db
19. Fényképezőgép 1 db
20. 12 db számítógép
21. 1 db. DVD lejátszó
22. 1 db fénymásoló
23. Szakkönyvek, lexikonok, CD-ROM-ok
24. 1 db színes nyomtató
25. 1 db laptop
26. 1 db projektor
27. 1 db flipchart tábla

6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGE

A hatályos jogszabályok változásáig a pedagógiai program érvényben van.

Felülvizsgálata a törvényben meghatározottak szerint.

E pedagógiai program mellett az előző pedagógiai program tantárgyi rendszere kifutó rendszerben érvényben marad.

7. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALÁRÓL ÉS MÓDOSÍTÁSÁNAK KÖRÜLMÉNYEIRŐL

A pedagógiai programot a fenntartói jóváhagyás után mindenki számára elérhetővé tesszük: 1 példányban az iskolai könyvtárban, 1 példányban az adminisztrációs irodán, továbbá az iskola honlapjára is feltesszük.

A pedagógiai program felülvizsgálatára és módosítására egyrészt akkor kerül sor, ha a képzési struktúrát változtatni akarjuk, vagy ha a jogszabályi környezet megváltozik. Célszerű két évente áttekinteni.

A pedagógiai program várható felülvizsgálata a 2008/2009. tanévben lesz.

8. ZÁRADÉK

1. Az intézmény módosított pedagógiai programját az intézmény nevelőtestülete megismerte, és a 2008. április 29-án tartott rendkívüli nevelőtestületi értekezleten elfogadta.
2. Az kollégium pedagógiai programját a kollégium nevelőtestülete megismerte, és a 2008. április 29-én tartott rendkívüli nevelőtestületi értekezleten elfogadta.
3. A pedagógiai program a fenntartó önkormányzat engedélyező határozata alapján a 2008/2009. tanévben lép hatályba.
4. A pedagógiai programot az iskolaszék véleményezte és elfogadásra javasolta.

9. MELLÉKLET: TANTÁRGYI TANTERVEK